

ALTINCI OTURUM : 09.02.1989

Açılma Saati : 09.30

Açık Oturum Yürütücüsü : **Erdal AKDAĞ**

Konu : **"Özel Sektörün Sorunları, Kamu Sektörü İlişkileri. Çözüm Yolları, Geleceği"**

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Oturumu açıyorum.

Açık oturum diye programa konulan bu oturumu, biz apaçık oturum olarak yöneteceğiz. Mümkün olduğu kadar salonla iletişim kurmaya çalışacağız. Bu nedenle, burada mevcut konuşmacı arkadaşlarımızın çok kısa söz vereceğim. Salondan alacağımız soru ve tepkilere göre ikinci, hatta üçüncü defa konuşma hakkı vermeye çalışacağız.

Oturum akşama kadar süreceğinden, herkese yeterince konuşma hakkı doğacağını ümit ediyorum. Bu arada tabii ki konuşma isteğinde olupda konuşmamış arkadaşların, arzuları böylelikle yerine getirilecektir. Özellikle dikkat edilmesi gereken bir iki hususu açıklamak istiyorum. Benim fazla kural tanıyan bir kimse olmadığımı bilirsiniz; kurallara fazla sadık kalmam. Ancak, şahısları hedef alan, kurumların manevi şahsiyetlerini rencide eden konuşmalardan kaçınılmasını özellikle rica ediyorum.

Ayrıca, misal vermek suretiyle, mesela diye başlayan cümleleri kullanmamalıyız. Sihirli kelime olan "ise de" kelimesini katiyen kullanmamanızı özellikle rica edeceğim. Erkan Yolaç mı oldunuz diyeceksiniz; ama, ise de çok sihirli bir kelime, ise de deyince o işin tadı kaçıyor, mesela deyince konuşma uzuyor. Bu nedenle, ise de, mesela kelimelerini kullananlara müdahale ederim; çünkü, o kelimeler işi uzatır.

Sayın hocam, şimdiden diyaloga başladı, "Sıkıyönetim mi?" dedi. Arkadaşlar, ömrümüzün yarısı sıkıyönetimde geçmiş kişileriz. 1960 ihtilalinde, Nurettin Akyol, rahmet olsun, ondan öğrendik evvela despotluğu. (Gülüşmeler) Üç ihtilal geçirdik meslek hayatımızca; bunları öğrendik. Müsaade ederseniz, burada sıkıyönetim ilan edeceğiz.

Tabii bunların hepsi işin espri yanı.

Oturumu, evvela Selahattin Öner'e söz vermekle başlatmak istiyorum. Kendisinden şunu soracağım: Özel sektörün konumu belli. Özel sektörün sorunları, kamu sektörüyle ilişkiler, çözüm yolları, geleceği. Yalnız, bunun ilk ikisini sabahtan burada tartışıp, daha çok öğleden sonra çözüm ve geleceği konusundaki önerilerimizi ve görüşlerimizi tartışacağız.

Ben, Selahattin Öner'den, büyük bir holdingin bir yan kuruluşu olan,

şekillenmiş bir kamu sektörü olarak, kamu sektörü deyince ne anlıyorsunuz ve sizin özel sektör dediğimiz, hakikaten özel sektör müdür; serbest büro mudur; serbest çalışan mıdır; müteahhit midir, yeni adıyla yüklenici midir? Bu konularda öncelikle bir açıklama yaptıktan sonra, sorunlara ve kamu sektörüyle ilişkiler konusuna girmesini isteyeceğim.

Arkadaşların ne şekilde bir hazırlıkla geldiğini bilmiyorum. Ancak, şundan eminim ki, bu konularda hepsinin de büyük bir bilgi birikimi var. Sizlerin, özellikle bu konularda aydınlatılmasında yarar olduğunu umuyorum. Konuşmalarda da, sorularda da, bunları karşılıklı olarak gine tekrar tartışacağız.

Lafımı özellikle uzattım; çünkü, halen gelenler var, lafı onun için uzun tuttum. Sayın Selahattin Öner'e şimdi soruyoruz. Özel sektör nedir, nasıl olmalıdır? Bizim harita kadastro özel sektöründe serbest büro, özel sektör, müteahhit kavramları ne şekilde yer almıştır. Siz bu olayı nasıl algılıyorsunuz?..

Buyurun Selahattin Öner.

Selahattin ÖNER (Özel Sektör)- Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkanımın sormuş olduğu soru, tabii ki benim hazırlamış olduğum yazı dizgisine uymadı. Ancak, ben bu yazı dizgisi içerisinde onun suallerine cevap vermeye çalışacağım.

Bizim Harita kadastro sektöründeki özel sektöre baktığımız zaman, bu özel sektörün çok değişik bir manzara arz ettiğini görüyoruz. Tabii müteahhitlik ifadesinin, müteahhitlik kavramının gerektirdiği bazı hususlar vardır. Bunlar nedir? Sermaye. Bunlar, devamlı kadro, teknoloji, makine ve teçhizat.

Özel sektöre baktığınız zaman, büyük çoğunluğu kanaatimce ferdi teşebbüs mahiyetindedir. Yani bunlar, müteahhitlik kavramına uygun düşmüyorlar, belli bir sermayeleri yok, devamlı bir kadroları yok. Ve hizmetin yürütülmesi ile ilgili gerekli teçhizatları yok. O zaman tabii ki bunlara müteahhit demek uygun düşmüyor.

Ayrıca, yine özel sektörümüzün bu devamlı kadrosu, devamlı personeli ve devamlı teçhizatı olmamasının sonucu olarak, işleri yapabilmekle ilgili taşaron müessesesinin doğmasına neden oluyorlar ve hizmetlerini bu taşaronla yürütmektedirler.

Demek ki, özel sektörümüzün benim kanaatimce görünüşü, çoğunlukla ferdi teşebbüs halinde. Bu ferdi teşebbüs halinde olmasının tabii nedenlerine ineceğiz. O arkadaşlarımızın, müteahhitlik kavramlarının gereklerine uygun örgütlenmelerini sağlayan ortam, şu anda var mıdır, yok mudur veya bu ortamın yaratılmasında kamuya düşen görevler ve özel sektörüz, müteahhitiz diyen arkadaşlara düşen görevler yerine getirilmiş midir veya getirilmemiş midir? Sayın Başkanım, zannederim bunları daha sonraki oturumda cevaplandırmamı istedikleri için ben ona geçmiyorum.

Tabii özel sektörümüz bu halde olunca, böyle bir özel sektöründe tabii birçok sorunları olacaktır. Ben müsaade ederseniz bu sorunları burada belirtmek istiyorum. Kanaatimce, sorunları şöyle toparlayabiliriz: Yeterli ve sürekli iş olanaklarına kavuşmamışlardır. Kamu kurum ve kuruluşlarınca yeterlilik verilirken, müesseseleşmeye dönük, örgütlenmeye dönük koşullar aranmamakta, kârnesi olan herkese yeterlilik verilmektedir.

Birim fiyatları düşüktür. Bu birim fiyatlarının düşük olması, örgütlenmeyi önlemektedir.

Özel sektör, ihale edilebilecek taahhüt ve müşavirlik hizmetlerinin kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler tarafından yapılması da, özel sektörün kendine gelmesi ve örgütlenmesini önleyen, kanaatimce en önemli bir unsurdur.

Sayın Başkanım müsaade ederse burada belirtmek istiyorum, özel sektörün kamu ile ilişkilerinden bahsetmek istiyorum. Özel sektör kamuya hizmet veriyor. Özel sektöre verilen hizmetler de var, ancak bunlar bugünkü durumda müteahhitlik dediğimiz kuruluşlardan ziyade, her özel sektör, haritacılık hizmetlerini, yani -bizim dışımızdaki özel sektörden bahsediyorum- haritacılık hizmetlerini en ucuza getirebilmekle ilgili kendi organizasyonlarını yapıyorlar ve o işi bitirdikten sonra o organizasyonu dağıtıyorlar, ikinci bir işe geçtikleri zaman, yine piyasadan topoğraf ve mühendis arkadaşlar bularak o işleri yapmaktadırlar. Onun için tabii ki bizim burada tartışacağımız konu, özel sektörün kamu ile olan ilişkileridir. Çünkü, özel sektörü yaşıtan, onlara güç veren, onların varlıklarını sürdürmesine neden olan hizmetler, işler, kamu tarafından ihale edilmektedir. Bu itibarla, özel sektörle kamu ilişkilerini, özel sektörün nerelerde iş aldıklarını belirtmekte yarar görüyorum.

Ülkemizde özel sektör yaşamına sığacak işleri ihale yoluyla, çoğunlukla kamu kurum ve kuruluşlarından alınmaktadır. Bugün özel sektöre ihale yoluyla hizmet veren kuruluşları şöyle sıralayabiliriz: İller Bankası Genel Müdürlüğü, belediyeler, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Karayolları ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlükleri. Bugünkü ihale edilen işler, özel sektör için yeterli iş imkanı yaratmamaktadır. Nitekim, İller Bankasının bu sene duyduğumuz 6 milyarlık bir iş gücü var. Belediyelerin güçleri tükendi, devam etmekte olan işlerin bile paralarını verebilecek güçte değiller. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde bir canlılık, bir aktivite var; ancak, Sayın Genel Müdürümüzün de belirttiği gibi, 1989 yılında bu iş için talep ettikleri 25 milyar lirayı bile alamamış durumdalar. Bu itibarla, özel sektör nerede ne iş alacaktır; nasıl örgütleyecektir; nasıl yatırım yapacak ve bu yaptığı yatırımın karşılığını ne zaman finanse edecektir? Zannediyorum işin en önemli tarafı, sağlamlığı ve güvenilir iş kanallarına kavuşabilmesidir. Ve bu iş kanallarına kavuşabilmesi için, kamu kurum ve kuruluşlarının fotogrametrik harita ihtiyaçlarını ve kadastral hizmetlerin yapımını özel sektörün üstlenmesi gerektiği kanısındayım.

Kamu kurum ve kuruluşları, fotogrametrik harita ihtiyaçlarını 203 sayılı Yasa gereğince kurulmuş bulunan Bakanlıklararası Harita İşleri Koordinasyon Kuruluna getirmek zorunluluğundadır. Bu kurula gelen istekler, Harita Genel Komutanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından üstlenilmekte ve özel sektöre bugüne kadar o kanaldan akmış herhangi bir iş bulunmamaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü de, biraz önce belirttiğim gibi, ülkemizin mülkiyet sorunlarına çözüm bulmak için uzun zamandan beri çalışmaktadır. Bu hizmetlerin özel sektöre aktarılması için bir canlılık bir gayret vardır ve bunun ilk örnekleri de verilmiştir. Yekililerle yapmış olduğumuz temaslarda da, bu örneklerde başarılı sonuçlar alındığına dair başarılı örnekler vardır. Bu itibarla, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün ümit ederiz ki, önümüzdeki yıllarca yapıcılık vasfından sıyrılarak, hizmetlerini ihale yöntemiyle yaptıran bir kuruluş haline gelecek şekilde

kendi reorganizasyonunuda tamamlayarak, özel sektöre açılmakta, ki darboğazları ve tıkanıklıkları tamamiyle gidersin.

Sayın Başkanım, çözümlere gelmiyorduk, atlayalım?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Evet.

Selahattin ÖNER- Uzun zamandan beri, harita ve kadastro sektöründe en büyük işveren olan İller Bankası Genel Müdürlüğü, alışlagelmiş düzende hizmetleri ihale etmektir ve bazı büyük işler parçalanmakta, küçük işler halinde ihaleye çıkarılmakta; ayrıca, gelişmiş teknolojiyi öngören herhangi bir şey talep edilmemektedir; yani , hiçbir yenilikle ilgili müteahhitler zorlanmamakta, şartnamelere ve yönetmenliklere bu gibi hususlar konulmamakta olduğunu görmekteyiz.

Son yıllarda, özellikle büyük belediyelerimiz, anakent durumunda olan belediyelerimiz, özel sektöre bir hayli iş ihale etmişlerdir; özellikle ıslah imar planı uygulamaları, imar planı uygulamaları ve bu nedenle 1986 yılı özel sektör için belediyelerin bu davranışları, bu teşebbüsleri nedeniyle iş kapasitesi yönünden altın yıl olarak kaydedilebilir. Ancak, 1986'dan sonra ibre aşağıya doğru dönmüştür, halen yine bu belediyelerde iş yapmakta olan birçok müteahhit arkadaşımız bulunmaktadır. Ancak, yeni işler ihale edilmediği gibi, devam etmekte olan işlerin paralarının alınmasıyla ilgili de, birtakım güçlükler, sıkıntılar bulunmaktadır; ama müteahhit arkadaşlarımız, bu güçlükler ve sıkıntılara rağmen, özveriyle oradaki taahhütlerini yerine getirme savaşı vermektedirler.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarını, harita hizmetlerini genellikle proje ve inşaat işleri içerisinde ihale etmektedirler. Bunun da proje maliyetlerinin yükselmesine neden olduğu kanısındayız. Harita hizmetlerinin projelerden ayrılarak ihale edilmesi yöntemi benimsendiği takdirde, meslekdaşlarımızın yeni iş kanallarına kavuşacak ve kaliteli altlıklar üzerine yapılacak bu projeler, ekonomik ve uygulanabilir olacaktır.

Bu arada, bizim Temel Harita olarak Karayolları Genel Müdürlüğü ve diğer yetkililer nezdinde bu proje ile beraber ihalelerin ayrılması gerektiği nezdinde teşebbüslerimiz oldu. Bu, ayrılmasının yararlarını dilimiz döndüğü kadar anlattık. Ancak, almış olduğumuz yanıt, haritaların ayrı ihale edilmesi büyük zaman alıyor. Onun için biz bu zamanı kazanmak istiyoruz, anahtar teslim işlere doğru gidiyoruz ve bu şekilde bir ayrımı benimsemediklerini çok açık bir şekilde vurgulamışlardır. Ancak, ben yine şuna inanıyorum ki, eğer bu haritalar ayrı etüd, ayrı olarak ihale edilecek olursa, projelerin gerçek maliyetlerini daha sağlıklı bir biçimde hesaplayıp ve daha ekonomik projeler üretilecek. Ülkenin bunda kesinlikle yararı vardır, yazılarımızla ve şifahi olarak belittik.

Sayın Başkanım bana bakıyorsunuz; uzattım mı?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Hayır. Hatta, "Sorunlarda darboğaz var mıydı?" diye sormak istiyorum.

Selahattin ÖNER- Efendim, darboğazlara girdiğim zaman, dar boğazlar ve onu

takip eden çözüm önerileri gelir; yani, ben darboğazlar ile önerileri çok kesin hudutlarla ayıramadım.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim. Onu öğleden sonra konuşalım.

Selahattin ÖNER- Sağol.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Size teşekkür ederim Selahattin Bey.

İkinci konuşma hakkını, mesleğimizin özel sektörüne işveren vekili olarak 1960'lı yıllardan beri bulunmuş ve önemli kaynak aktarmış olan İller Bankası'nın Harita Dairesi Başkanı Sayın Nazmi Arslan'a vereceğim. Ancak, Nazmi Arslan'a söz verirken, yine programdaki ilk iki maddde üzerinde özel sektörün sorunları, kamu sektörüyle ilişkiler kapsamı içinde kalmasını, ayrıca da bir işveren vekili olarak, 29 yıldır faal görevde bulunan bir kişi olarak, özel sektörün bugünkü dağınık durumunun Sayın Öner'in de belirttiği şekilde bir sermaye birikimi olmamasından, kadrolaşmanın olmamasından ne gibi sonuçlar uyandırdığını, neden bu şekilde girdiği hakkındaki görüşlerinin de özellikle vurgulamasını rica edeceğim.

Sayın Nazmi Arslan, bu çerçevede içinde kalmak şartıyla konuyu kısa ve özlü olarak anlatmanızı rica edeceğim.

Nazmi ARSLAN (İller Bankası Harita Daire Başkanı)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; İller Bankasında görev yapan tüm meslekdaşlarım ve şahsım adına hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlarım. Bu açık oturumun, mesleğimizin geleceği için hayırlı uğurlu olmasını candan temenni ederim.

Bu arada buradaki konuşmaların mahiyeti hakkında daha evvel bir araya gelme imkanı olmadığı için hazırlıksız olarak gelmiş bulunuyorum. Bilgi birikimime ve tecrübeme dayanarak, sorularımızı ve önerilerimizi elimden geldiği kadar, bilebildiğim kadar cevaplandırmaya çalışacağım.

Sayın Başkanımızın, özel sektörün durumu hakkındaki sorusunu cevaplandırması için kısaca bir geçmişine bakmakta yarar var. Tabii bu da benim bilebildiğim kadar, içerisinde bulunduğum kadar olacaktır. Çünkü, geniş bir bilgi edinilecek herhangi bir kaynak yoktur geçmişinde.

İller Bankası'nın kuruluşu olan 1945 yılındanevel harita özel sektörünün ne olduğunu kesinlikle bilemiyoruz. Bir kısım şehir ve kasabalarımızın haritalarını ejnebi firmalar, bilhassa Alman firmalar tarafından yapıldığı tesadüfen öğrenmiş bulunuyoruz. Bu arada kendi memleketim olan Çorum'un, harita ve imar planının Almanlar tarafından yapıldığını ve gerek harita, gerekse kadaastro çalışmalarında onların yaptığı nirengilerden faydalandığımızı bir tetkikim zamanında öğrenmişim; ama bugün maalesef onların nerede olduğunu bulamıyoruz.

1945'ten 1957 yılına kadar geçen süre içerisinde harita sektörüne her meslek grubunda mühendis olan, olmayan tüm gruplar hizmet etmiş ve 1957 yılına kadar yapılan cephe haritası şeklindeki harita alım işleri İller Bankasınca ihale edilmek

suretiyle, bir kısmı da belediyeler tarafından ihale edilmek suretiyle yaptırılarak gelmiş.

1957'ye kadar yapılan haritalar, o zamanın bayındırlık hizmetlerinde hizmet edecek çapta ve nitelikte ve çabuk yapılmaları temini bakımından meskun olanlar ada cephesi şeklinde ve 1/500 baz ölçeğinde, gayrimeskun alanlar 1/1000 ölçeğinde tespit edilir. Altlıkları aliminyum ve iki tane muşamba kopyası olmak suretiyle yapılmış, bunlardan, muşamba kopyalarından birisi haritaların çoğaltılmasında, diğerleri ise imar planlarının tanziminde kullanılarak gelmiş.

1957'den sonra, astrolon altlık kullanılmasına başlanılmış. Bu arada yönetmelik değişikliği yapılmak suretiyle, bugün halihazır harita dediğimiz, aslında topografik, standart topografik harita olan haritaların yapımına geçilmiştir.

1960'larda -kesin olarak şimdi hatırlamamda değil tarih; ama 1965, 1966 yıllarında müteahhitlik karnesi yönetmeliğinin çıkışına kadar da tamamen bankanın yetkili kurullarının insiyatifi hakkında özel sektöre iş dağılımı yapılmış ve yaptırılarak gelmiştir.

Bu yönetmelik uzun süre tatbikat görmüş ve yeni 3194 sayılı İmar Kanununun çıkmasıyla, yönetmelik son şeklini hepimizin bildiği gibi almış ve müteahhitlere iş dağılımı, eski yönetmelikteki alan büyüklüğü esasına göre olmasına karşılık, bu yönetmelikte bedel karşılayan keşfinin karşılığı müteahhitler gruplandırılarak ona göre yönetmeliklerinin verilmesi sağlanmış bulunmaktadır.

Kısaca, müteahhitlik mesleğinin bu geçmişini izah ettikten sonra, özel sektörün dağınık durumuna biraz değinmek istiyorum. Efendim, özel sektörün dağınık durumda olması, şahsi görüşüm, birinci olarak mesleğimizin çok yönlü olmasından ileri geliyor. Kırkını yeni çıkarıyoruz bizler ve halen karşınızda konuşabiliyoruz. 1949 yılında Harita Kadastro Mühendisliği şubesi veyahut da teknik okul kurulmuş. 1953'te ilk biz mezun olmuşuz. Ve yeni yeni emekleme çağına girmiş, kendi kendine geliştirmiş, bugünkü duruma gelmeye çalışıyor. Bu dağınıklığın sebebinin birinci faktörü, mesleğin yeni olması. İkinci faktör, 1957 yıllarına kadar dağınık bir özel sektör, yani toplanılmamış, herhangi bir yönetmeliğe bağlanmayan, bir sınıflandırmaya bağlanmayan bir özel sektör. Hatta 1965'li yıllara kadar şeklinde çalışması, 1960 yılında 27 Mayısla birlikte harita özel sektörün tamamen yok olması, en kuvvetli müteahhitlerin bile memur olmak mecburiyetinde kaldıkları.. Niye memur olmak mecburiyetinde kalmış?.. Sebebi: Sayın Selahattin Öner'in bahsettiği gibi küçük sermayeli olduğu için, kendi kendini geçindiremeyecek durumda olduğu için memur olmuş.

1963'lü yıllardan, Birinci Beş Yıllık Plan döneminden itibaren, yeniden yeşermeye başlamış ve bugünkü duruma gelmiş. Bu arada özel sektöre, Sayın Selahattin Öner beyin de bahsettikleri gibi, işveren yegane müessesese, yani İller Bankası olması nedeniyle, bütün akım bu müessesenin çıkardığı işler üzerine yığılmış, dolayısıyla da rekabet çoğalmış, rekabet fazlalaşmış, 50'lere, 60'lara varan kırılmalara kadar ulaşılmış, tekrar inmiş, tekrar çıkmış bir grafik şeklinde devam ederek bugüne gelinmiş. Biz, herhangi bir toparlama, disipline etme hususuna gidecek olunsaydı, özel sektörde bugün en az 15-20 firmadan daha fazla firma olmasına imkan olmazdı. Nedeni: Her yeni serbest hayata atılan meslektaşımıza iş imkanı sağlayabilecek, onları yaşatabilecek, geliştirebilecek tedbirleri almak için bazı statüler uygulanması nedeniyle, özel sektörün diğer sektörlerdeki gibi, mesela inşaat ve enerji

sektörlerindeki gibi büyük firmaların kurulmasına, bir de harita işlerinin parasat cesameti dolayısıyla imkan bulunamamıştır.

Sayın Başkan, bilebildiğim kadarıyla izah etmeye çalıştım. Arkadaşlarımın, ek-sik kalan yerlerde soruları olusa cevaplandırmaya çalışacağım. Vaktinizi aldığım için teşekkür ederim. Sağolun.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim.

Nazmi beyin konuşmasından bazı şeyler algılamaya çalıştım. Nazmi bey, "1957'ye kadar fazla bir şey yoktu, 1957'den sonra bazı gelişmeler başladı. Mesleğimiz çok yeni, kırkı daha yeni çıktı" dedi. Bu kırkı yeni çıktı sözünü hiç beğenmedim hocam. Özür dileyerek, şunları söylemek istiyorum: Bizim kırkımız çıktı ama, rüştümüzü de ispat ettik. Bir arkadaşımız, kırkı yeni çıkmış adamın rüştü ispat edilmez dedi; ama biz, rüştümüzü ispat ettiğimiz kanısındayım. Ben, harita sektörünün Türkiye'de her türlü işi yapacak güçte -özel sektör demedim, harita sektörü dedim, dikkat edin- olduğu kanısındayım. Bu güç de, siz genç arkadaşların büyük katkılarıyla daha da ilerliyor. Teknoloji ilerliyor.

İkinci konu: Nazmi beye bir şey sormuştum; "Bu dağınıklığın nedenleri nedir?" demiştim. Aldığım yanıtı şunu anladım, dağınıklığın nedeni İller Bankasıymış. Çünkü, toparlama gayretine değil, dağılma gayretine yönelmiş gibi geldi bana. Kendisi, "...şöyle olsaydı, 15-20'ye düşerdi" dedi. Aslında 15-20'ye düşse özel sektör, demek ki toplanırdı. Biz niye dağıtmaya uğraştık? Çok özür dilerim, Sayın Nazmi ağbeyime çok saygım var, fakat bir sürçilisan mı oldu diye endişe ettim. Çünkü, özürümüz kabahatimizden büyük deyimini kullanmak istemiyorum, şevkatini koydu ortaya gibi geldi bana. Fakat, konulara böyle yaklaşan bir konuşmadan sonra, daha sonraya söz verecektim; ama Mehmet Turcan arkadaşım var. Kendisi çok renkli bir arkadaş. Yani karakuru görüp de başka türlü zannetmeyin. O aslında ebrulu, çalışmalarında yapım var, belediyelerin denetimi organı olarak çalışması var. Komisyonculuk deneyim de, emlakçılık var. (Gülüşmeler) Organizasyon var; atılım var; görüş var; her şey var. Bu nedenle de, en çok -yıllar boyu tanıdığım için- Turcan'ın bir karne olayı vardır. Sayın Nazmi Arslan ağbeyimize, bu karne konusunda da söyleyeceği, içinde ve kursağında kalmış bir sürü laflar var; dili çoktan şişmiştir onun. (Gülüşmeler)

Daha ziyade Mehmet Turcan'dan özel sektörün sorunları, kamu sektörü ile ilişkileri derken, bu konulara değinerek, konuşmasını sürdürmesini rica ederek, sözü Turcan'a veriyorum.

Nazmi ARSLAN- Sayın Başkan, özür dilerim...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- İkinci konuşma hakkınız var.

Nazmi ARSLAN- Konuşma hakkım var; ama anında cevaplandırmam lazım. Kusura bakmayın, biraz sürçilisan oldu galiba.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Ben söyledim.

Nazmi ARSLAN- Kusura bakmayın, ben de konuşmaya yeni yeni ısınmaya başlıyorum. (Gülüşmeler) Isınırsam belki konuşmalarım başka çeşit olacak.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Başka çeşit olmasına gerek yok hocam.

Nazmi ARSLAN- Çok istirahat ederim. İller Bankasının tutumunu böyle komik şekle sokmanız...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Yok efendim; burada espri yapıyoruz. İş tatlı bir hale getireceğiz.

Nazmi ARSLAN- Sayın Başkanım, siz de özel sektör temsilcisi olma imkanını bulduysanız, bunda İller Bankasının çok katkısı vardır.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tabii, tabii... Bunları inkar etmiyoruz. Ben o şekilde açtım konuyu zaten.

Nazmi ARSLAN- Kusura bakmayın, konuya müessesemi övmekle başlamadım. Müessesenin kusurları olabilir, bu tenkit de edilebilir; cevabını da veririm. Cevap vermeye de mecbur değiliz. Zaten cevap verecek halimiz de yok. Kendi içimizdeyiz, içiçeyiz. Özel sektör deyince İller Bankası var, İller Bankası deyince özel sektör var.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Nazmi Arslan...

Nazmi ARSLAN- Öyle olunca, lütfen saptırmayın Sayın Başkanım.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Özellikle söyledim...

Nazmi ARSLAN- Saptırmadan konuşun.. Ben de gülmek isterim, ama...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tabii, hep gülererek konuşacağız.

Nazmi ARSLAN- Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Turcan'a söz hakkını devrediyoruz.

Sayın Nazmi Arslan'ın hassasiyetini bildiğim için esprili konuştum, kusura bakmasın.

Nazmi ARSLAN- Sağol. Hep böyle esprili konuş..

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Özel sektörümüzün yegane işvereni diye takdim ettim.

Nazmi ARSLAN- Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Buyurun Sayın Turcan.

Mehmet TURCAN (Özel Sektör)- Sayın Başkana teşekkür ederim. Renkli ve karışık bir kişi gibi tanıttı beni. (Gülüşmeler) Nasıl olsa beni herkes tanır, ben Nazmi ağabey gibi alınmayacağım. Karışıklığını, vesairesini kendi yönüyle değerlendirmiş olacağım.

Benim görüşüm şu ki, biz, bugün özel sektörden daha çok serbest çalışan bürolar durumundayız. Ve serbest çalışan bürolar olarak hiçbir yere gitme olanağımız da yok. Önümüze yeni gelen teknolojiye göre, serbest çalışanların artık serbest çalışma durumundan çıkıp, sektör olma zorunluluğu var. Öyle ise, sektör olmamız için ne yapmalıyız?

Önce, hepimiz birimiz ve bu meslek için bir katkıda bulunmak istiyoruz diyorsak, burada bu sorunu içtenlikle ne bir müessesenin işi, ne de bir kişinin çıkarı tarzında değerlendirmeden, sektörün çıkarı olarak ve sektörün geleceği olarak belirleyip, harita kadastro sektörünün özeli ve kamusuyla güçlü olması için ileride bir özel sektör yaratmamız lazım mı, değil mi; bunu net ve seçik bir şekilde dürüstçe ortaya koymamız lazımdır.

Şahsi kanaatim, bugün, sektör denen, yani özel sektör denen bir sektörümüz yoktur. Bugünkü şartlarda zaten olamaz. Örneğin, az önce arkadaşların dediği gibi, ben para kazandım, ama haritacılıktan değil. Kadastro mühendisi olarak bilgilerimi gayrimenkul üzerinde iyi değerlendirerek, gayrimenkuldeki birikimimi değerlendirerek, paraya dönüştürerek para kazandım. Öyle ise, neden harita üreten bir meslektaşım da benimle beraber mesleğini yaparak aynı süreç içinde aynı parayı kazanmasın? Hayır, yok... Bakıyoruz (A) grubu karne sahibi, yıllarca çalışmış bir meslektaşımız, hiçbir şeyi yok. Dün başladığı darboğazı, bugün aynen devam ettiriyor. Karın tokluğuna veya geçim sıkıntısına düşmemek için, diğer meslektaşlarının dilimlerinden bir pay çalmanın içerisinde. Böyle mi olmalı?.. Okumuş, belli bir yere gelmiş olan bizler böyle mi olmalıydık? Burada ayrılıyoruz. Çünkü, bakıyoruz ki, inşaatçılar birkaç yıl içerisinde derlenip toparlanıyorlar. Makinacılar derlenip toparlanıyor, öteki derlenip toparlanıyor ve teknoloji de bize son derece pahalı yatırımları gerektiriyor. Bu birikimi ne şekilde kanallı edeceğiz ve bu birikimi kanallı ettiğimiz sırada avantajımız ne olacak? Bu birikimi kanallı ettiğimiz sırada, iş alma olanağımız olacak mı? Bunları burada bence konuşup, tartışıp açıklığa kavuşturmamız lazım. Benim, özellikle üzerinde durmak istediğim konu bu idi.

Diğer yöne gelince; Sayın Erdal Akdağ'ın dediği gibi, tabii yadırgadığım konulardan bir tanesi, meslek, yani serbest çalışmanın içerisinde geçen çalışmalar ne hikmetse bir bütün olarak değerlendirmiyor da, bu çalışmaların dışında geçen çalışmalar, karnede değerlendirilmeye tabi tutuluyor. Öyle ki, İller Bankasında yıllarca çalışmış bir mühendis, bu çalışmasından dolayı bir karnede ayrıldığı sırada bir değer alıyor, tapu kadastroda müdürlük yapmış bir kişi değer alıyor, üniversitede eğitim veren bir meslektaşımız değer alıyor; ama serbest çalışan ve halihazır harita üretmeyen bir meslek-

daşımız değer almıyor. Diyeceklerki, 1985'ten sonra, biz bunu belli bir şekilde imar uygulaması tarzına da getirdik. Hangi imar uygulaması?.. Özel sektörün, özel sektöre verdiği imar uygulaması değerini yine almıyor. Ya, doğrudan doğruya kamuya verdiğini veya özel sektörün bir imar planı, yapı, uygulama veya düne kadar dediğimiz ifraz işlerinden doğan çalışmalarını uzaktan yakından göz önüne almıyorlardı. Bunlar acaba neden oluyordu? Çünkü, şahsi kanaatim, karne benim için hiçbir şey ifade etmeyen bir kağıt parçası durumunda olduğu için, bu tür çalışan arkadaşlarımız da ilgi duymuyordu. Halbuki, sektör yaratmak istiyorsak, karne çok şey. O zaman, sektör yaratmak amacıyla ortaya çıktığımızda, karnenin de ve yeterliliğinin de yine sektör yaratma yönünde bize bazı yeni kolaylıklar, bazı yeni atılımlar getirmesi lazımdır. Bu konuların da meslektaşlarımızca göz önüne alınmasını özellikle rica ediyorum.

Yine, Selahattin Öner bey, bir nebze bahsettiler, ben, bunun sadece güncel olma yerine, özel çalışanların 1989'daki bir sorunu olacağı kanısıyla, dile getirmek istiyorum. Özel sektör, 1989 yılında belli bir sıkıntılı devre geçirecektir. Özür dilerim, sektör deyimini yanlış kullandım, özel çalışanlar 1989 yılını belli zorluklarla geçireceklerdir. Öyle ise, onların yapması gereken birçok işi, kamudakiler lütfen yapmasınlar, kamudaki arkadaşlarımız, kontrolla gereği kadar işi çıkmaza sokma yerine, kontrol esnasında işi yapıcı ve kısa sürede standartlarına uygun olarak yapılmasını sağlasınlar.

Biz, şu anda Şişli Belediyesinin imar uygulama işlerini kontrol eden firma durumundayız. Ve bu tür imar uygulama yapan İstanbul'da iki tane büyük belediye vardır. Birisi Bakırköy, birisi de Şişli'dir. Şişli'de sanıyorum 20 küsur müteahhit var, Bakırköy'de de ona yakın müteahhit aynı anda çalışıyor.

Şişli'de hiçbir yüklenicinin bugüne kadar bizimle kontrol esnasında sorunu olmadı. Ve bütün kontrollerimiz anında günlük, elektronik alımlarla müştereken yapılmak suretiyle kadastro, biz ve müteahhitin elemanlarından oluşan bir kontrol ekibi günlük olarak gidip, daha önceden seçilen güzergahlar üzerinde çalışmalar yapıp, sonuçları, her üçünün imzalarıyla her üç firmaya veriliyor. Hesaplar her üç firma tarafından müştereken yapılıyor. Sonuç: kabul edilir durumda ise kabul ediliyor, değilse iş müteahhide iade ediliyor. Arkadaşım, senin işin ikinci bir kontrol gerektiriyor. İkinci kontrol sonucunda da kabul edilir görülüyorsa, işini yenile, öyle gel deniliyor. Ama aynı uygulama, Bakırköy'de işin son kabul aşamasında yapıldığı için müteahhit işi bitirip getirdiğinde senin işin uygun değildir deniliyor. İşin uygun değil dediğinde, müteahhitle belediye arasında büyük bir sürtüşme başlıyor ve iş çıkmaza giriyor. Eğer, biz de o tarz davranmış olsaydık, Şişli'nin bugün hiçbir bölgesi bitmemiş olurdu. Ama, yüzde 75'ini sonuçlandırdık bu düşünceyle.

Sanıyorum, dediğimiz özel sektörü oluşturursak, bundan sonra bu tür işlerin de onlara verilebileceği görüşünü benimsememiz gerekir. Biz, bunu sadece bu düşüncemizden hareketle bir ispatlama, bir yapılabilirlik deneyimini yaşamak için aldık, para kazanmak tabii ki işin belli bir kısmı idi, ama diyebilirim ki para kazanmak, sadece mesleğimizi ispat etmek için gerçekten teknolojiyi getirirsek sektörü oluşturabiliriz. Sektörü oluşturursak, bize düşen yatırım yapmak. Ama yatırımı karşılayacak işveren de sanıyorum kamudaki meslektaşlarımız olacaktır. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Turcan'a, görüşleri için çok teşekkür ederim. Hakikaten çok önemli noktalara değindi.

Aslında, Turcan'ın söylediklerini bir kenara bırakmak mümkün değildir. Çok doğru noktalara temas etti. Zannediyorum, sektörün özel çalışan mı, sektör mü olması olayı, burada yatıyor. Meseleyi bu şekilde algılamak çok güzel. Teşekkür ederim Sayın Turcan.

Mehmet TURCAN- Ben teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, söz hakkını, özel sektörle iki yıldır tanışan, yeni bir tanışıklığı olan ve özel sektörün bana göre en büyük ümit kaynağı, en büyük potansiyeli yaratacak olan Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün temsilcisi olan teknik genel müdür yardımcımız Sayın Yüksel Akın'a veriyorum. Kendileri özel sektörü iki yıldır tanımaya başladılar. Özel sektörü nasıl tanıdılar; özel sektörden ne umdular, ne buldular; bu işi ne kadar benimseyip, ne kadar benimsemediler; özel sektör kendilerine göre nasıl bir özel sektör olmalı?

Ayrıca, şunu da ek bir soru olarak sonra götüreceğim: Özel sektöre iş ihale ederken, hangi yasaya göre ihale ettiler. Yeni yasaya göre mi, eski yasaya göre mi? Şayet eski yasaya göre ise, bugüne kadar neden böyle bir atılıma gidilmedi de, acaba özel sektörden kuşkuları mı vardı yeni mi özel sektör haline dönüştüğünü düşünerek yeni bir girişimde bulundular. Bunların çok açık ve seçik bir şekilde ortaya konmasını özellikle rica edeceğim.

Bir soru daha olacak. Yeni yasaya göre yeni bir ihale yapma ve buna göre bir programlama durumları var mı, yok mu? Açıklamasında yarar görüyorum.

Sözü, Sayın Tapu Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Yüksel Akın'a devrediyorum.

Buyurun Sayın Yüksel Akın

A. Yüksel AKIN (Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın dinleyenler, Sayın Başkanın koyduğu biçimde meseleyi sizlere aktarmak istiyorum. Özel teşebbüs kurabilme hakkı hürriyeti Anayasa ile tanınmış temel haklardan birisidir. Devletin de özel sektör ile birleşerek yanyana gelerek faaliyet göstermesi de karma ekonominin bir sonucudur.

Özel sektör deyince neyi anlıyoruz, neyi anlamamız gerekir? Çabuk, doğru, kolay, etkili iş gördüğünü kanıtlaması gereken hakiki ve hükmi şahıslardan oluşan teşebbüsler. İster kamu olsun, ister özel olsun, özel sektör kendi içerisinde bölümlenmiş. İngiliz iktisatçılarından Clark, özel sektörün bölümlenmesinde harita kadastro ile ilgili özel sektöre üçüncü bölümde yer vermiş. Birinci bölümde tarım ve maden işletmelerini, ikinci bölümde sanayi, üçüncü bölümde de çalışma unsurunun hakim olduğu sektörü dizmiş. Buna hizmet sektörü de diyoruz. Yine Clark'ın tespitlerine göre, üçüncü sektörde çalışanlar giderek artıyor. Benim de Clark'ın bu tasnifine bir son yıllardaki gelişmelere göre bir ilaveim olacaktır. Yeni bir çağın sektörü de,

hammaddesi bilgi, ürettiği bilgi, sattığı da bilgi... Diğer bölümlerde yer alan sektörlerde dördüncü sektöre kolunu kaptırmış durumda. Yani demek ki, hizmet sektörü, üçüncü bölümde yer alan hizmet sektörünün arkasından bu arz etmeye çalıştığım sektör geliyor ve burada da bu dördüncü sektörde de bir sistem yaklaşımı içerisinde bilgi pazarlama olayı dünyada gelişmiş ülkelerde meydana geliyor.

İzin vererseniz, Sayın Başkanın da yönlendirmesine uygun olarak, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün özel sektörle ilişkilerine, kanunlarda ve yönetmeliklerde bir adım atarak, kalkınma planlarına, yer alış biçimlerine bakacağım, uygulamaları satır başlarıyla arz edeceğim. Tasarlananları da, yine aldığım direktif üzerine sizlere aktarmaya çalışacağım.

1934 yılında çıkarılan 2644 sayılı Kanundan meseleye girmek istiyorum. Çünkü, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü özel sektörle tanışalı iki yıl değil, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü özel sektörle 1973 yılında tanıştı, onu arz etmek istiyorum.

Tapu Kanununun 32 nci maddesinde resmi şekilde haritası olan yerlerde, gerek kazaen, gerek rızaen parçalara ayrılmasında harita yapma mecburiyeti getirmiş. 1934'ten 1973 arasında bu hizmeti devlet sektörü üstlenmiş. 1973 yılında bu hizmetin özel ve tüzel kişilere ait olan bu hizmetin kamu sektörüne ait olmadığı, yine devlet görevlileri tarafından belirlenmiş ve tescile ilişkin plan yönetmeliği yürürlüğe konulmuş. Özel sektör talep etmemiş, talip olmamış. Devlet görevlilerince bu teşhis konulmuş ve 1973 yılında Tescile İlişkin Harita ve Planlar Yönetmeliği yürürlüğe konuluyor Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından. İkinci bir boyut getiriliyor yetki bakımından. Türkiye'de ilk defa bu yönetmelikle mühendisler de yetkilendirilmiş. Niçin bunları arz ediyorum: Özel sektörün sayılarını da tesplit ettim, onları da bilgilerinize sunacağım. Demek ki, 1.1.1973 yılında Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bu atılımı yapıyor ve bir kısım hizmetleri özel teşebbüslerin alanına terk ediyor. Bu, anlamlı bir tavır olarak, noktalamak istiyorum.

Nitekim bunun sonucu olarak, şimdi sayıları binlere varan özel teşebbüsler, bunlara mühendislik büroları diyebiliriz; binlere varan mühendislik büroları çalışma alanı bu şekilde buluyor.

Şimdi yine Sayın Başkanın ikazına uyarak, son yaptığımız ihalelerde, devletin harcamalarıyla ilgili oluyor. Son iki yıla o şekilde bakıyoruz. İkinci boyu bu. Birinci boyut, arz ettiğim özel ve tüzel kişilere ait bir sirkülasyondur, bir çalışma alanıydı. İki seneden beri çalıştığımız alanda, bizzat devletin kasasından özel sektöre ayrılan miktardır, paradır, güçtür.

1934 yılında Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununda, teknik işlerin bir kısmını veya tamamını özel sektöre yaptırma hükmü yer almıştır. Fakat, burada bir uzantı daha vardı. Bakanlar Kurulunun kararını almak kaydıyla...

Biraz daha ileri gidelim. 1966 yılındaki Tapulama Kanununda da aynı hüküm vardı. Burada da bir kısıtlama vardı. Her yıl 3 milyon ve en çok 30 milyona kadar. Yani, bir cüce para olarak kalmıştır. Yine böyle bir yetkimiz vardı.

1987 yıllarında 10 Ekim 1987 yıllarında bu iki kanun yürürlükten kalktı, bu kanunlar yürürlüğe kalkmadan 6 ay önce, biz, teksif nirengi adı altında iki bölgede hizmeti ihaleye verdik. Bu, Bakanlar Kurulunu istihlal etmek suretiyle. Yine aynı

yıl, yine 6 ay öncesinden, 1934 yılındaki kanun yürürlükten kalkmadan 6 ay öncesinden yine o kanunla Bakanlar Kurulu kararını alarak, 5 ilçede belediye sınırları içerisinde alanı özel sektöre ihale ettik. Sayın arkadaşlar, o zaman şimdi yürürlükte olan 31 Ocak 1988 tarihinde yürürlüğe giren 1/1000 ölçekli Harita Yapım Yönetmeliği yürürlükte değilken, özel sektöre ihale ettiğimiz kadastro hizmetinde topografik, kadastral, sayısal harita yapma kurallarını koyduk. Yönetmelik sonra yürürlüğe girdi; yani, yönetmelik yürürlüğe girmeden önce, nitelik boyutunda biz özel sektöre iş ihale ettik, topografik üreteceksiniz, tabii yatay konumları dahil. Bunun ötesinde sayısal üretim yapacaksınız. Ben unutmadan şunu arz etmek isterim. Bu hizmeti alan arkadaşlara huzurunuzda teşekkür ederim. Hemen altını çizeyim. Başarılı sonuçlar alınmıştır. Bu konudaki tereddütler yok edilmiştir. Bu noktaya gelmiş bulunuyoruz.

Hemen bir adım geriye gitmek istiyorum. Kalkınma planlarında bu meseleye nasıl yaklaşıldı? Özellikle kadastro hizmetlerinin ihalesinde. Dördüncü Beş Yıllık Planın 1981 yılı icra plan ve programlarında yer alıyor. İcra planı ve programlarında şöyle ele alınıyor: Tapu Kadastro hizmetlerinin bir kısmının özel sektöre ihalesi konusunda araştırma yapılacaktır. Tedbirler bölümünde yer alan bu deyimler, 1986 yılına kadar devam etti, icra planı ve programlarında bu talimat veriliyor, araştırma yapacak Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü. 6 yıl araştırma müddetini vermiş, o fırsatı vermiş Devlet Planlama, yani kalkınma planlarında.

1987 yılında tedbirler bölümünde Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü özel sektöre iş ihale edecektir diye bir tedbir geliyor ve o yıl da az önce arz ettiğim ihaleleri yapıyoruz; aynı yılda; yani kalkınma planında verilen direktiflere uyum sağlamış durumda görüyoruz Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünü.

1987 yılında aldığımız sonuçlara göre, 1987 yılında teksif nirenginin sonuçlarını aldık. Bundan hemen bir ivme alarak, 1988 yılında 13 bin kilometrekarelik teksif nirengi yapım işinin yarısının yüzde 50'sini özel sektöre ihale yaptık, bunlarında sonuçlarını aldık.

1988 yılında kadastro yapımıyla ilgili -parayı bir tarafa bırakıyorum sayın arkadaşlar, çok net şekilde arz etmek istiyorum- sonucu alamadığımız için, onu görebilmemiz için 1988 yılında kadastro ile ilgili yapımda ihaleye çıkmadı. Fakat, 1988 yılı sonunda, isim de verebilirim- sayın yürütücünün de ortağı bulunduğu firmamız, bize bu işi teslim etmiştir, kabul ettirmiştir, o bakımdan 1989 yılında yine kesemize bakarak, bir planlama durumundayız işlerin. Onu da bağlayıcı olmamak kaydıyla arz etmek istiyorum. Çünkü o soruyu aldım. 1989 yılında yine teksif nirengi bölümünde 6 bin kilometrekare civarında bir iş planlıyoruz, kadastro bölümünde de 9 ilçede -hektar vermek istemiyorum- bir planlama yapıyoruz. 9 ilçenin de kadastronun ihaleye çıkarmak için planlama yapıyoruz.

Sayın arkadaşlar, izninizle, hoşgörünüze sığınarak, özel sektörün bir boyunu ölçmek bazı rakamlar vermek istiyorum ve örneklemeyi de İller Bankası Genel Müdürlüğünden almak istiyorum.

Sayıları bine varıyor özel teşebbüsün. Bunları irili ufaklı. 1960 yıllarında da, özel sektöre hizmet aktaran İller Bankasının durumuna bakıyoruz; 15 bin kilometrekareye kadar tespit edebildim, Nazmi bunu doğrular 15 bin kilometrekarelik bir alan

özel sektör tarafından yaptırılmış. 1988 fiyatlarına döndüğümüz zaman, -150 milyarlık bir iş- her yıla 5 milyar düşüyor. Demek ki, devlet bütçesinden 150 milyar kadar bir -30 yılda- para, özel sektöre aktarılıyor. 1988 yılına yine geliyorum. Karne sahibi mühendislik büroları 170. Bu büroların yaşamlarını sürdürebilmeleri için, en az 50 milyon liralık bir yılda iş yapmaları lazım. Yani, ne kadar kaynak aktarılıyor; onu tespite çalışıyorum. Bunun yüzde 20'si kar olsa, 10 milyon gibi bir para ile geçimini sağlayabilir düşüncesiyle, demek ki her büronun 50 milyon liralık iş yapması gerekir diyoruz. Peki bin ile 50 milyonu çarptığımız zaman 50 milyarlık bir iş çıkması lazımdır. Bu, bizim özel sektörümüz, bürolarımız, ya bu 50 milyarı bir yerden alıyor, veya başka bir alanlarda hizmetler veriyor. Niçin bunu arz ediyorum: 1973 yılında Tescile İlişkin Harita Planları Yönetmeliği ile kişilerle özel sektörün ilişkisini parasal durumunu tespit etmek mümkün değil. 5 milyar lira civarında işi İller Bankası üretiyor. Farzedelim ki, belediyeler, Karayolları diye devlet bütçesinden ayrılan pay da 20 milyar olsun; katlıyorum. Demek ki 20 milyar liralık bir kaynaktan, diğer parselasyon haritaları genel bir olay içerisinde dönüyor. O zaman özel sektörün şöyle bir boyunu gördükten sonra, "nerede" diye bir soru aklımıza gelir. Özel sektör, parselasyon haritalarıyla, halihazır haritalar arasına sıkışmış kuruluşlar olarak görüyoruz. Yani, boyunu böyle tespit ediyoruz.

Efendim, işte güçsüz kuruluşlar, cüce kuruluşlar; niçin böyle kalmış?.. Demek ki, kaderine razı olmuş diye de görüyoruz. Hatta Piri Reis üstadımız, o bahriye kitabında, haritacıları şöyle der: Haritacılık herkesin işi değildir, haritacılık ermişlerin işidir diye buyurmuş. Peki, bizim bir ermiş tarafımız var ki, geçinebiliyoruz, ayakta durabiliyoruz. Yine buna rağmen, özel sektörü kutlarız.

Sayın Başkan, izin vererseniz konuşurum, izin vermezseniz burada da keserim, eksik bir şey kalmışsa yine tanımlamaya çalışacağım.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Mümkünse burada kesmenizi rica edeceğim. Yalnız, benim sorum tam yanıtlanmadı gibi geldi bana.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Unutmuş olabilirim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sorumu yineleyebilirim. Gerçi dolaylı olarak yanıtladınız. Beni bildiğim bir konunun, toplumca duyulmasını istediğim için soruyu sormuştum. Demek oluyor ki, özel sektöre, Tapu Kadastro genel Müdürlüğünün dolaylı değil, haritalar yoluyla değil, ihale yoluyla iş yaptırabilmesi olanağı 1934 yılına çıkan 2643 sayılı yasa ile sağlanmış bir olaydı.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Arz ettim efendim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Ben şunu sormuştum: Bu rakamı da dahayyül edebildiğim için özellikle sormuştum. Demiştim ki, madem ki böyle bir durum vardı, 1934'ten 1987'ye kadar özel sektördeki gelişmeyi görmediğiniz için mi böyle bir yola gidilmedi? Siz veya eskilere, kurumu temsil ettiğiniz için, şahıs olarak sormuyorum olayı. Özel sektörde birdenbire 1987'de bir gelişme mi oldu ki,

böyle bir yere geldiniz? Tabii Sayın Öner'in, Sayın Turcan'ın sözlerinden özel sektörde bir değişme olmadığını da ortaya çıkarmış durumda gibiyiz. Nereden kaynaklandığını sordum. Bu soruma dolaylı olarak şöyle yanıt verdiniz; ben yanlışını anladım, bilemiyorum: DPT emredinceye kadar biz bu işle ilgilenmedik. Ne zaman ki DPT bu işi araştırın dedi, 6 yıl araştırdık. Sonra, DPT bu işi yapın dedi, yaptık. Şimdi, bu mantıklı cevap mı oldu, olmadı mı? Yetişkin olarak soruyorum ben bunu, kurum temsilcisi olarak değil.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Tabii efendim, arz edeyim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim efendim.

A. Yüsel AKIN (Devamla)- Şimdi izin verirsiniz şöyle izah edeyim: Her şey ihtiyaçtan doğar. Kalkınma planlarında bu konu niçin ele alındı?... Tapu kadastro, kadastro hizmetlerinin hızlandırılmasından kaynaklandı. İhtiyaç oldu, kadastro hizmetlerinin hızlandırılması için kaynak arandı, telkin edildi. Ve o ihtiyaçtan doğdu.

Şimdi aynen okuyorum: "Kalkınma planlarında yer alış biçimi: Harita kadastro hizmetlerinin hızlandırılması için..." Yoksa özel sektöre yaptırılması için değil; takdir edersiniz. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne bir kısım işlerin özel sektöre yaptırılmasını imkanlarının araştırılması görevi verildi. Bu da bir ihtiyaçtan doğdu. Niçin bu kadar durdu?... Sayın arkadaşlar, bu meslekte tarihi eserlerden birisi de benim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Dokunulmazlık almak için tarihi eserim diyorsunuz, dikkat edin.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Yani, şu arkadaşlar, ana ocağında hepimiz görev aldık. Ben, bilhassa işaret ettim, 1973 yılında yine devlet görevlileri bu işi tespit etti, bu devletin işi değil diye. Şimdi bir şey var, hak verilmez, alınır.

Benim dikkatimi çeken bir husus var, kimseyi suçlamıyorum. Genel olarak konuşuyorum. Vallahi bizim masalarımıza bize iş vereceksiniz diye yumruğunu vuranı pek görmedim.

Bir de çok enteresan tarafı var. Biz ihaleyi çıktık, binlere varan kuruluşlardan üç beş kişi katıldı, herkes kenara çekilme seyretti; ne olacak diye sonuç. Yani gerçeği de böyle görelim. Teşekkür ederim, sayılar sunarım. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, Sayın Akın'a çok teşekkür ediyorum.

Kendisi de ifade etti, bir taraftan Piri Reis'in ahvadyken, birtaraftan da ser verir de sır vermez server dedenin torunlarıyız; bunu da kabul etmemiz lazım. (Gülüşmeler) Dikkat ederseniz, yine de sır vermiyor Sayın Akın. (Gülüşmeler)

Arkadaşlar, bütün arkadaşlarıma çok yakın olduğum için, benim takılmalarıma hiç kimse bir şey düşünmesin.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Başka türlü sizi gördüğümüzde yadırgıyoruz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tabii. Özellikle toplantının başında çok az insan vardı, kendi kurallarımı kendim koydum, kural tanımaz bir yönetimim var dedim. Bunu tekrarlıyorum. Bazı yeni gelen arkadaşlara, davranış biçimim ters gelebilir. Beni böyle kabul etmiş; o da yönetimi de demiş ki; bu adam deli dolu bir adam belki, yirmibeş sene de özel sektör -Kamu sektöründe çalışmış, Özel sektörde de altı senedir bir şeyler yapma gayreti içerisinde, iki takımı bir araya getirince bundan daha iyi katalizör olmaz demiş; galiba; ismini öyle koymuş gibi geldi bana. Bu görevi verirken hakikaten zor bir görev ve hepimizin, sonuçta hepimizin görevi çünkü bu ve şuna inanıyorum ki; sayın arkadaşlar, bir sektör ki, Özel Sektörü güçlü değildir; Kamu Sektörü güçlü olamaz. Bu çeşit yargımız çünkü, bunu biz bugün söylemiyoruz 25 yıldır söylüyoruz; çünkü, Kamu Sektöründe çalışan arkadaşlarında bir gün, söyle veya gidebilecekleri yer olabileceği gibi, bulundukları makamlarda sağlam, güçlü olabilmeleri için -Benim dışarıda iş imkanım var, buyurun yükünüzü-deyip, kolduğunu terkedecek duruma gelmesi; ancak, Özel Sektörün biçimlenmesi, şekillenmesi ve sorunlarını halletmesi ile mümkün. Onun için konumuz bu kadar önemli. Konu aslında yalnız Özel Sektörün sorunları değil; Kamu Sektörünün de sorunları; çünkü, olayın iki bileşeni var:

Özel Kesim.

Kamu Kesimi.

Haritacılıkta, büyük projelerde özel şahıslardan Özel Sektöre iş vermesi diye bir olay yok. Kamu, Harita Özel Sektörü bununla karşı karşıya. Bu nedenle, olay çok önemli.

Dolayısıyla, ben şimdi buradan atlayarak meselenin genç kuşak gözüyle, sayısal irdelemelerini yapan, bizleri nasıl gördüklerini eleştiren, güzel çalışmaları olduğunu tahmin ettiğim arkadaşımıza; Önder Kardeşimize söz vermek istiyorum.

Önder Arkadaşımız, araştırmacı bir arkadaşımız -Benim tanıdığım kadarıyla Genç kuşağın yırtıcı arkadaşlarından biri, bunu peşin söylerken; bilemiyorum nasıl bir davranış içerisinde olayı ortaya koyacak da, kimsenin alınganlık göstermemesini özellikle rica ediyorum. Kendisini tanıdığım kadarıyla; kişileri ve kurumları - Koyduğum kurallardaki gibi- Yerecek herhangi şeyler söyleyeceğini zannetmiyorum; ancak, olayı değişik açılardan ele alacağını tahmin ediyorum.

Bu Özel Sektörün sorunları, Kamu Sektörü ile ilişkileri, biraz da rakamlarla; Yüksel Beyin söylediği rakamların ne kadar doğru olup olmadığı...

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Hayır efendim, hiç bir iddiam yok.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Yok, onun ben başka türlü şöyle; biraz sonra da Sayın Aslan'a soracağım. O deyişi gelince soracağım. Yalnız, herhalde Önder'den sormayı uygun gördüm.

Buyurun Sayın Önder Çelik.

Lütfen, olayı bir genç kuşak gözüyle sergileyin. Bizlerden neler beklediğinizi, neler umduğunuzu da konuşmanıza ekleyin. Teşekkür ederim efendim.

1. Önder ÇELİK (Özel Sektör)- Teşekkür ederim.

Meslekdaşlarım, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle sektörün genel yapısı hakkında bir şeyler söylemek istiyorum. Odamıza kayıtlı 3214 Harita mühendisinin 1 027'si özel sektörde, bir kısmı mühendislik müşavirlik büroları olarak, bir kısmı da yüklenici bürolar olarak çalışmaktadır. 1 027 harita serbest çalışanının yüzde 54'ü, yani 546 kişi karne sahibi olup, ihalelere yönelik çalışmakta, yüzde 46'sı, yani 481 kişi karnesiz mühendislik büroları olarak almaktadır.

Serbest çalışanların toplamının 1/3'ünü oluşturduğu kesimin yapılaşma ve kurumsallaşma durumu şöyledir: Karne sahibi 546 büronun yüzde 26'sı, bu 141 tanesine karşılık geliyor şirket olarak yüzde 74'ü 405 tanesi karne sahibi büro olarak kurulmuşlardır.

155 şirketin yüzde 5,3'ü anonim şirket, yüzde 92,7'si limited şirket, yüzde 2,0'ı kolektif şirket olarak kurumsallaşmışlardır. Türkiye genelinde haritacıların dağılımını gözlemlediğimizde, 67 ilden 3 tanesinde hiç serbest çalışan mühendis olmadığı, toplam 1 027 serbest çalışan kesimin yüzde 40'ının Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük kentlerde bulunduğunu görmekteyiz. Kalanın ağırlıklı bir kısmı, Adana, Antalya, Bursa, Balıkesir, Konya gibi kentlerde dir.

Büyük kentlerdeki büroların, örneklersek, Ankara'dakilerin yüzde 82,2'si; İstanbul'dakilerin yüzde 55,9'u; İzmir'dekilerin yüzde 50,6 lık bir kısmı karne sahibi yüklenim bürolarıdır.

Bunun nedeni, bu kentlerde ıslah plan uygulamalarının çokluğuna, bürokrasinin ve genel müdürlüklerin bulunmasına, iş yakalama olanaklarının fazla olmasına bağlayabiliriz.

Serbest çalışanlarımızın tarihçesine baktığımızda, 1937'lerden 1983'lere değin, 478 serbest çalışan olduğunu görmekteyiz. 1983'lerden 1988'lere gelindiğinde, serbest çalışan sayısı, 1 027'ye ulaşmıştır. Bu rakam, 1937-1983 arasındaki serbest çalışan sayısını ikiye katlamıştır.

Tüm meslekdaşlarımızın bildiği gibi, 1983'ler döneminde yerel yönetim politikalarıyla pompalanan gecekondu ve imar affı uygulamaları iş sahaları yaratmış. Son yıllarda kamunun eleman alımını azaltması da bu yığılmaya neden olmuştur. Ancak, son bir yılda, özellikle yerel yönetimlerin ekonomik açmazlara girmesi sonucu, iş sahalarında daralma olmuş ve birçok büro iş bulabilmekte darlığa düşmüştür.

Bugün ülkemizde yaşanan derin bunalım sektörümüzü de derinden etkilemektedir. Birçok serbest çalışan meslekdaşımız, 1989'a kuşku ile bakmaktadır.

Şimdi Başkanımın izin alarak, ileride vereceğim rakamlarda da göreceğiniz gibi, mesleğin yüzde 40 ağırlığını genç kuşak temsil etmektedir. O açıdan, ben genç kuşak arkadaşlarımı da iki bölümde tanımlamak gerekiyor. Bir kısmı karne sahibi olarak, yüklenim büroları olarak örgütlenmişlerdir, bir kısmı da yerel harita sektörüne yönelik bürolar olarak çalışmaktadırlar.

Bilindiği üzere, meslekdaşlarımız iki yıl harita yapım işlerinde çalıştıklarını belgelediklerinde, (E) grubu karne almaktadırlar. Bu arada şunu söylemek istiyorum: Şu an, karne sahibi genç kuşak arkadaşların sorunlarıyla başlıyorum. En son olarak, karnesiz çalışan arkadaşların sorunlarına da değineceğim.

Türkiye genelinde (E) grubu karne sahibi olanların sayısı 216 tanedir. Diğer karne gruplarındaki toplam karne sayısı 322 tanedir. (E) grubu karnelerin diğer toplam karnelere oranı yüzde 40'tır. (E) grubundaki bu yüksek oran, sektörün tabanını ağırlıklı bir çoğunlukla gençlerin oluşturduğunu göstermektedir.

Bu arada, bir saplama yapma gereğini duyuyorum. Başkanım, kurumların, kişilerin hedef alınmamasını söyledi; kısa bir sürede bu açıkloturuma hazırlanma durumuyla karşı karşıya kaldığım için 1988'de en yakın donelere sahip olduğum Kadastro Genel Müdürlüğü ve İller Bankasının çıkarmış olduğu işleri kıyaslayarak bir sonuca vardım, onu açıklamak istiyorum.

1988 yılı görünümüyle, İller Bankası ve Tapu Kadastro genel Müdürlüğünün yapmış olduğu ihaleleri değerlendirdiğimizde, İller Bankasının çıkarmış olduğu ihalelerde, (E) karnenin toplamdaki payı yüzde 15 olmuştur.

Özetlersek, yüzde 40'lık bir kesimin yüzde 15'lik bir dilimle yetinmek zorunda kalmış olduğunu görmekteyiz. Bu dilimin paylaşımında diğer grup karneler de sağılsunlar, (E) grubu karneleri yalnız bırakmamışlardır.

Başkanım, yansıda bir şeyler göstermek istiyorum müsaade ederseniz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Buyurun tabii. Yalnız, çok süratli geçelim; çünkü, vaktimiz daralıyor, iki konuşmacı arkadaşımız daha var.

İ. Önder ÇELİK (Devamla)- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu nirengi ihaleleri baz alınarak hazırlanmıştır bu diyagram.

Diyagramda gördüğünüz gibi, (A) grubu müteahhitlere 390 milyon 881 bin liralık ihale yapılmıştır. (B) grubu karnelere 135 milyon 768 bin 812 liralık, (C) ve (D) grubu karnelere 70 milyon 150 bin liralık ihale yapılmıştır.

Diyagramda gördüğünüz gibi (E) grubu karnelerin katılabileceği ihale kadastroda olmamıştır. İller Bankası Genel Müdürlüğünde ise, (A) grubuna 768 milyon 542 bin liralık, (B) grubuna 951 milyon 856 bin liralık, (C) grubuna 812 milyon 774 bin liralık, (D) grubuna 1 milyar 860 milyon 91 bin liralık, (E) grubuna 801 milyon 40 liralık işlerin ihalesi yapılmıştır.

Türkiye genelinde karne dağılımına baktığımızda, (A) grubu karneleri sayısının 38 olduğunu görmekteyiz. (B) grubu 85, (C) grubu 144, (D) grubu 85, (E) grubu diğer karnelere göre oranı yüzde 40 taban ağırlığı olan 216 karne vardır. Burada görmenizi istediğim, (B ve C) grubundaki diyagramı bozucu olayın nedeni, ileride açıklayacağımız konuya dayanmaktadır.

Şöyle bir gerçek vardır: (B) grubu karneler, sadece kendilerine verilen işlerle yetinmek zorundadırlar. Ancak, sektörümüzde yaşanan darboğazdan dolayı, günümüzde büyük firmaların dahi (E) grubu işlere girmekte olduğunu gördüğümüzden dolayı, bu diyagramı şöyle değiştirmemiz gerekmektedir. Bu diyagramdan amaç, (A) grubu sınırsız ve tüm karnelerdeki işlere girmek kapasitesine sahip olduğundan, diğer işlerle birlikte değerlendirildiğinde, diyagram şöyle oluşmaktadır ve diyagramı gözledikten sonra Türkiye geneline bakıyoruz.

Sayın konuklar, genç arkadaşlarımızın da burada iyi ve net bir şekilde görebilecekleri bu diyagramda büyük terslik vardır. Yüzde 40 taban ağırlıklı

olduğunu söylediğimiz sektöre karşı, şöylesi cılız bir ortam ve çok az olduğu görülen 38 (A) grubu ve diğer büyük karne grupları için iş kapasitesini görmekteyiz.

Kamu sektörlerindeki ağabeylerimizin genelde uyguladıkları bir olay var, o da şu: Biz genç arkadaşlarımıza destek vereceğiz ve bu destek sonucu onlar sermaye artırımlarını, sermaye birikimlerini sağlayacaklar ve sağlıklı bir genç kuşak oluşacak.

Arkadaşlar, şunun üzerine basarak söylememiz gerekiyor ki, bu koşullarda gençlerin kamu sektörü karşısında şansları yoktur, olmamıştır da.

İller Bankası 1988 yılında 38 adet (E) grubu iş çıkarmıştır. Toplam keşif bedeli, demin yansıda gördüğümüz gibi, 801 milyon 40 bin liralıktır. 1988 yılında 38 adet (E) grubu iş çıkartıldığını görmüştük. İhalelerde kırımların yüzde 40 olduğunun bilgisi herkeste olduğuna karşın, biz bu işleri yüzde 0 kırımla kırdıklarını dahi düşündüğümüzde ortaya çıkmaktadır. İller Bankasının (E) grubuna verdiği işlerin toplam kapasitesi 21 milyon liradır.

Yeni gelen peşin vergi yasası, büro kiralari, eleman, telefon, buna benzer giderleri düşündüğümüzde, bir büronun aylık gideri minimum 1 milyon lira olmaktadır. Sadece senede 12 milyon gideri olan büroların 21 milyon liralık ihalelik işlerle yetinmeye zorlanması, özel sektörün (E) grubu karnesi ile işe başlayanlarını açmaza sokmuştur.

Yerel yönetimlerinin ıslah imar planı uygulama ihalelerinin hektar birim fiyatlarına yaklaşık 2 milyon lira olarak düşünürsek, en ufak bir mahalle bazında bile 30 hektar olduğunu düşünürsek, 60 milyon gibi bir keşif bedeli ortaya çıkmaktadır. Bırakınız (E) grubunu, buna (B) grubu karne grupları bile girmek için karne barajına takılmaktadırlar.

Özel sektörde karnesiz çalışan kuşağın sorunları için, çok az bir fikrim olduğunu şöylesi bir rahatsızlıklarının dile getirilmesiyle yetineceğim. Bu kesimdeki arkadaşların sıkıntıları da, dolaylı olarak kamuyla ilgilidir. Devletin kendi çalışanlarını, normal yaşam standardını sağlayamayacak maaşlarla yetinmek zorunda bırakması, belediyeler ve kadastro teşkilatlarında çalışan meslekdaşlarımızı, kontrolleri, kendilerinden geçecek işleri yapmaya yöneltmekte ve bu da karnesiz çalışan kesimin iş olanaklarını daraltmaktadır. Bu olgunun çözümü, oda vizelerinde işlerin faturalarının aranması, iş yapmadan imza atanlara mali sorumluluk getirmesi, sonucu önleyebileceği düşünülmektedir. Bu konuda Konya temsilcilerimizin yapmış oldukları bu uygulamanın olumlu sonuç verdiğini duymaktayız.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çabuk toplayabilirsanız memnun olacağız.

İ. Önder ÇELİK (Devamla)- Son olarak sorduğunuz soruyu alamadım, tekrar rica edebilir miyim?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Genç kuşak, eski özel sektörü ne şekilde görüyor; bunu da söylerseniz iyi olacak dedim.

1. Önder ÇELİK (Devamla)- Genç kuşak, -çok kısa özetliyorum- eski kuşak ağbeylerimizi şöyle görüyoruz; (E) grubu işlerde görüyoruz. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, istediğim yanıtı aldım. Çok teşekkür ederim.

İşin başında da söylemiştim. Önder arkadaşımı, mutlak biliyordum; yani böyle rakamsal verilere dayalı sözler söyleyeceğini biliyordum; ne söyleyeceklerini de tahmin ediyordum. Söylediklerinde yüzdeyüz hakikat payı vardır. Tabii ki, bu meseleyi ortaya koyduğunda, Yüksel bey, konuyu bir işveren vekili olarak, çok açık, peşinen söyledi. Bir kere, karşımızda müteahhit dahi göremedik dedi. İş çıkardım ve çok kısıtlı müteahhit gördüm. Binlerle ifade edilen bürolarda, halen 50 tanesi dedi, Önder'in sözlerinden anlaşılıyor ki, karneli kişi sayısı 546.

Bu arada, merak ediyorum. Önder'e de bir daha onu soracağım. Yeni çıkan yönetmeliğe göre, karnesiz özel büro nasıl çalışıyor; merak ediyorum. Çünkü, teşkilat onu harita ve plan da yapmış olacak, karne aranması şart yeni yönetmeliğe göre. Eski yönetmeliğe göre, bu tip olaylara, yani parselasyon dediğimiz olaylara karne istemiyordu ama yenilerden isteniyordu. 481 tane karnesiz arkadaş, nasıl gelir elde ediyor, bunlar hakikaten vergi mükellefi de olduğuna göre, nasıl iş yapıyor; onu merak ediyorum. Bu konuda bir incelemesi varmı bilemiyorum. Bunu, Önder bey bana inceleme olup olmadığını çok kısa bir şekilde açıklarlarsa memnun olacağım. Ben mi yanılıyorum yoksa; karnesiz iş yapılabiliniyor mu?

1. Önder ÇELİK (Devamla)- Bu konuda benim yeterli araştırmam yok; ancak gözlemlediğim kadarıyla söylemem gerekirse, bir yönetmelik olayında o yönetmeliğin sektöre oturmadığını görmekteyiz ve bu konuda çok açık noktaları var. Onun için, böylesi bir ortamda da arkadaşlarımız eskiyi devam ettirmekte, eskisi gibi sizin de söyledığınız gibi denetimsiz bir şekilde çalışmaktadırlar.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim.

1. Önder ÇELİK (Devamla)- Eski kapasiteki işlerini yürütmektedirler.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim Önder bey.

1. Önder ÇELİK (Devamla)- Ben teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Bu arada, tabii yeni konuşmacı arkadaşımıza geçmeden hemen topu Nazmi beye atmayı uygun görüyorum.

Mehmet TURCAN (Özel Sektör)- Sayın Başkan, bir konunun açıklığa kavuşması lazımdır. Sanıyorum bu özel çalışan, görünen mühendis sayısındaki arkadaşların bir kısmı da, başka bürolarda mühendis olarak çalışmaktadır.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Hayır, hayır... Bunlar büro tescilli olanlar. Bunlar büro tescili yaptırmış olanlar benim bildiğim; yanlış mı Önder bey?

İ. Önder ÇELİK (Devamla)- Büro tescilli olanlar.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Yani kendi bürosu var; çünkü, onları kale aldığını zannetmiyorum.

Aslında parçalanma görülüyor. 3 900 üyenin 1 027 tanesinin özel bürosu var. Sayın Arslan'a, bu konuşulanları da dinledikten sonra söyleyeceği birşey olup olmadığını sormak istiyorum; ama çok kısa söyleyecek. Bir geçiş yaptıktan sonra, diğer arkadaşşıma söz vereceğim. Buyurun Sayın Arslan.

Nazmi ARSLAN (İller Bankası Harita Daire Başkanı)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın başkanımın sualleri, hepimizin de takdir edeceği gibi öyle geniş kapsamlı ki, hepsini bir araya toplayıp da cevaplandırmak insanı gayet güç duruma sokuyor.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Son konuda İller Bankasının kaç tane müteahhidi var? Somut olarak bunu öğrenmek istiyorum.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Onu izah edeceğim Sayın Başkan.

Çok-kapsamlı dememin sebebi; özel sektör deyince burada tüm mesleğin sorunları ortaya çıkıyor. Onun için çok geniş kapsamlı. Bunları toparlayıp da tek tek izah etmek zor. Dolayısıyla kısım kısım ele almamızda yarar var diye düşünüyorum Sayın Başkan.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Burada çok kısa yanıt verildi, onu daha ileride konuşacağız Sayın Arslan.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Mesela dediniz ki, özel sektörün dağınıklığı, özel sektörün güçlülüğü ve teknoloji. Bunları ayrı ayrı ele alalım. Her arkadaşım fikirlerini söylesin.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, onu ayrıca tashih ederiz. Ben sizden özellikle rakamsal olayı sordum. Bu rakamsal duruma vereceğiniz bir cevap var mı diye sordum. Onu ayrıca tartışacağız Sayın Arslan.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Efendim, her meslek, müteahhit veyahut da özel sektör grubunda olduğu gibi, bazı müesseselere gruplaşmış müteahhitlik firmaları vardır; yani, bütün özel sektör, bütün serbest çalışan kişiler, aynı daireye iş yapması, diğer sektörlerde de her zaman mümkün değildir, gruplaşmıştır, ihtisas sahibi olmuştur. Her mesleğin çıkarttığı işe göre, onların işine girmektedir. Bu durumda, bizim İller Bankasına bugüne kadar iş yapan veyahut da iş yapmak için talepte bulunan müteahhitlerin sayısı, 170. Bunlardan (A) grubu 29; (B) grubu 38; (C) grubu

39; (D) grubu 29; (E) grubu 35. (E) grubu firma sahibi 214 sayın genç arkadaşımızın ifade ettiği gibi, bize bugüne kadar iş yapan veyahut da yapmak için müracaat edenlerin sayısı 35.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim, bu rakamları öğrenmek istemiştım. Ayrıca...

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Geniş toparlayamıyoruz; onun için kısım kısım ele alalım.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Toparlayacağız. Şu anda şey yapın da, konuşmamış arkadaşlarımız var. O nedenle Nazmi Bey...Çok teşekkür ederim.

Nazmi ARSLAN (Devaml a)- Tabii, tabii... Rica ederim...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, yine bir işveren temsilcisinin vekilinin vekili olarak bulunan Sayın Atilla Aydın'dan genel sorumluluğu çok kısa olarak cevaplamasını istiyorum. Genel olarak iki konu var tabii.

Atilla AYDIN (TCK)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli meslekdaşlarım; ben, özel sektör sorunlarını, genel özel sektör, Türkiye'de var olan, bir bütün olarak var olan özel sektörün sorunlarının dışında düşünmüyorum. Mutlak onun sorunlarıyla içiçe ve onun sıkıntılarını birlikte yaşayan bir sektöüz. Yani, yatırımcı sektörlerde birt akım sorunlar olduğu zaman, bizim sektörümüz, (hizmet sektörü) güllük gülistanlık olmayacaktır.

Ülkemizde ekonomik kararlar alınıp, yatırımlar kısıldığı zaman, buna bağlı olarak mutlak surette sektörümüzün payı da küçülecek ve dolayısıyla sektörün içerisindeki güçler veya güçsüzlükler su yüzüne daha kolaylıkla çıkmış olacaktır. Bunun için, sorunları ana hatlarıyla sektör veya kamu kuruluşu ayrımı yapmak için üç maddede topladım.

Bir defa özel sektörün başta beklediği bir şey var. Yaşamını sürdürmesi için gerekli olan bir konu var ki, bu, istikrarlı iş akışının sağlanmasıdır. Özel sektörün birinci aşamada beklediği budur. buna bağlı olarak ikincisi bu iş akışına bağlı olarak gündeme gelen örgütlenmedir. Örgütlenme derken neyi kastediyoruz: Teknik kadro, teknik eleman, ekipman ve mali yönden örgütlenme. Örgütlenme içerisinde bunları görüyoruz.

Bir üçüncüsü, yasa ve yönetmeliklerdeki eksiklikler, uygulamalardaki farklılıklar ve kısıtlamalar.

Şimdi bu üç başlığı kısaca açmak istiyoruz. Vaktimiz belki geç ama kısa açalım:

İş akışının sağlanması: İş akışı derken, iş akışını bir defa kimler sağlıyor? Özel sektöre hangi kanallardan iş akışı sağlanıyor? Kısaca birkaç başlık vereyim. Günümüzde imar uygulamaları belki birinci sırayı alıyor. Sıra vermeyeyim, karışık okuyayım. Hizmet sunabilecek hizmetler şunlar: imar uygulamaları arazi

düzenlemeleri, kadastro mühendislik hizmetleri, kamulaştırma mühendislik hizmetleri, orman kadastrası ve sınır tespit işaretlenmesine ait hizmetler; bu yıl DPT'de yeni bir numarayla programa giren yüzey ağ projesi; karayolu etüd proje, mühendislik hizmetleri, artı kamulaştırma mühendislik hizmetleri; sulama kurutma; turizm yatırımları; yeraltı hatlarının plana bağlanması gibi sayacağımız bir süre hizmeti özel sektör yapabilecek durumda; yani bu hizmetler özel sektöre verilebilir. Bazı hizmetler var, kamu kendisi üstlenmiş, kendisi yürütmektedir.

Bu kadar önümüzde büyük bir şey var, özel sektör tarafından yapılması mümkün olan hizmetler bütünü var. Peki, bunları veren kuruluşlar Belli başlı birkaçını okuyayım. İller bankası, yoğun olarak belediyeler, Kadastro Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, DSI Genel Müdürlüğü; bunlar sadece somut olarak tek sektöre doğrudan verilen işler olduğu gibi bir paket proje içerisinde ve yine harita kadastro mühendislerine veya özel mühendislik bürolarına veya sektörüne veya özel sektörüne verilecek hizmetler de var. Anahtar teslimi bir projede de mutlak mühendislik hizmetleri var ve bunun içerisinde proje mühendislik hizmetleri var; yatırım mühendislik hizmetleri var; araştırma hizmetleri var. Ondan da ayrıca dolaylı olarak sektörün iş alanına yeni yeni kaynaklar gelmektedir. Bugün Devlet Su İşleri bir sulama projesi içerisinde mutlak kamulaştırmasıyla projesiyle ve yapımıyla bir bütün olarak ihale ediyoruz; ama hiçbir zaman Devlet Su İşlerinin bir hizmet ihale ettiğini duymuyoruz. Ama bu dolaylı olarak yine bizim özel sektörümüze geliyor, ve bu hizmetleri yine bizim özel sektörümüz yapıyor.

Bu sökteki payın büyütülmesi, iş akışının sağlanması konusunda, zannediyoruz, onun üzerinde fazla durmadan çözümler bölümünde ayrıca üzerinde duralım. Başlıklar halinde bitirdim.

İkinci konumuz örgütlenme. Örgütlenmede belirleyici olan kamudur. Yani, hiçbir zaman özel sektör, sen örgütlenmediği zaman, özel sektör örgütlenmiyor. Gözlediğimiz bu.

Özel Sektörü kamu yönlendirir ve özel sektör belki de çok kısa bir sürede kendi içerisinde örgütlenir. Yeter ki kuralları doğru ve sağlıklı koyalım. Kısa geçmişten bir örnek. Mühendislik hizmetlerinin ihalesi değişik kamu kuruluşlarında yeni başlamıştır. 1977 yılında Karayolları bir proje ihalesi yaptığı zaman şunu görmüştür: Bu projeyi alan firmalar, öncelikli Karayollarından emekli olmuş veya çalışmış bazı personeli almak, ayırmak veya o emekli olan birtakım hizmet, bilgisi ve deneyimi olan kişileri bulmak suretiyle o projeleri yaptırmak cihetine gitmiştir. Gayet de doğaldır bu. Ve belirli bir süre sonra iş akışı sağlandığı zaman karşınıza çok tutarlı, güçlü ekipmanıyla sermayesiyle, teknik kadastrasıyla güçlü firmaların çıktığını gördük. Özel sektörden hiçbir zaman sen bütün teknik kadronu kur, proje mühendisliklerini al ekipmanını kur, belki ben sana iş veririm diye bir şey istenemez. Böyle bir şey olmaz. Bunun beklenmesi muhakkak bir yanlış olur. O halde belirleyici olan kamudur.

Kısa bir örnekle, örgütlenmek yönünden küçük bir misal de olsa 1985 yılında kamulaştırma mühendislik hizmetlerini ihaleye çıkardığımız zaman, bize başvuran beş altı tane müteahhit oldu ve bunların bir kısmı o demin bahsettiğimiz gibi

bürolar şeklindeydi. Ama koşul olarak şunu getirdik: Sadece karneye bağlı olan bir olay değildir, karneye iş yapılmaz. Bunun yanına ne olacaktır teknik düzeyde kadrosu olacaktır, artı ekipmanı olacaktır; bu işi belirli seviyede finanse edecek mali gücü olacaktır. Bunun istediğimiz zaman size başvururken bu hazırlıkları yapmak durumunda kalıyoruz. Niye yapmak durumunda kalıyoruz? Yapmadığı zaman, diğerleriyle yarışma şansı pek olmuyor.

Dolayısıyla yapabileceği belirli sermaye birikimiyle kendine ekipman yönünden kadro yönünden bütünlemeye ve genişletmeye harcıyor. Gerekirse tek tek değil, üç dört serbest çalışan, birisinin mali diğerinin teknik bir diğerinin belki alet gücünü birleştirmek suretiyle ortak girişim olarak bir işe gelmek gibi durumlarını gözledik ve buradan kamunun belirleyici olduğunu küçük örneklerle de olsa gördük. Tabii az önce arkadaşım bir rakam verdi; yüzde 92 olarak gösterdi. Ve karneli müteahhit sayısı ile anonim şirket veya limited şirket bazında örgütlenen şirket sayısının son derece az olduğunu yüzde 4 veya yüzde 10'lara varmayan küçük bir rakam olduğunu gördük.

Karnesiz iş nasıl yapılacak? Karnesiz iş, belirli imar işlerine bağlı yöresel bir takım altyapı hizmetlerini yapan ve olduğu şekilde geçinip giden bir mühendislik bürosu. Ben kamu kuruluşunda çalışıyorum ve onlara tabiri caizse evde çalışan memurlar sınıfında düşünebiliriz. Dolayısıyla bunların belirli tarzlarda birleşmesi örgütlenmesi yine kamunun denetimiyle kamunun yönlendirilmesiyle mutlak olacaktır. Burada kamuya büyük görevler düşmekteydi, buna inanıyoruz.

Kısa başlıklarla yasa ve yönetmeliklerdeki eksiklikler; uygulamadaki farklılıklar ve kısıtlamalar dedim. Bu konuda çok yaygın bir hizmet alanı olan imar uygulamaları vardır ve zannediyorum özel sektörümüzün ve özel sektör kuruluşlarımızın ağırlıklı bir yönünün imar yasasının veya 18 inci madde uygulamalarıyla ilgili çalışmalar yapmaktadır. Ben şöyle görüyorum bunu: 18 inci madde uygulamaların yasadaki zorlayıcı niteliği yok.

AÇIKOTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Aydın, daha ziyade sorunları koyalım. Öneri ve çözüm yolunu öğleden sonraya bırakalım. Biraz zaman kazanmış olalım. Hiç olmazsa sabahdan bir iki arkadaşla salonundan söz vermeye imkanına sahip olalım, öğleyin bu konuları kendi aramızda tartışalım.

Atilla AYDIN (Devamlı) - Bitireceğim.

Bir diğer konu: Bugünkü karne yönetmeliğimize bakıldığı zaman karne yönetmeliğinde iki hizmet tarif edilmektedir; halihazır harita ve imar uygulaması dediğimiz arsa ve arazi düzenlenmesi.

Bugün bir kadastroyu ihale ediyoruz. O karne yönetmeliğinin içerisinde kadastro tarifi yoktur. Ve esas bağlayıcılardan bir tanesi de, Harita ve Harita bilgilerini kullanma yönetmeliği. Üniversitelerden Jedozi ve Fotogrametri Bölümleri var. Belli

bir eğitimi görüyorsunuz, bir klasik yol yapma projesini görüyorsunuz. Dönüyorsunuz fotogrametri okuyorsunuz. Bu projelerin bu uygulamaların fotogrametrik yönteminin nasıl yapılacağını inceliyoruz okuldan mezun olduktan sonra. Fotogrametriyle ilgili hangi kamu kuruluşunda bir çalışma yapılmaktadır. Kadastro Harita Genel Müdürlüğü içerisinde proje yapımında sınırlı imkanlar kullanılmaktadır. Halbuki, bu teknolojiyi herhalde bizim dışımızdaki bir sürü ülke çok geniş anlamda kullanıyor.

Bir de ihalelerin tabii yapılaşta yasalarla yönetmeliklerle biçimlendirilmiş şekli var. O da tabii yine örgütlenmeyi birlikte getirecektir. Örgütlenme, hem iş akışı ve yasa ve yönetmeliklerle bir birini bütünleyen bir olgu içerisinde düşünüyorum. Bunun izin verirsiniz, öğleden sonraki öneriler bölümünde daha genişçe açıklamaya çalışacağımız Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Sayın Aydın'a çok teşekkür ederim. Konuşmasını bağlarken bana güzel bir top attı fotogrametrik, motogrametrik falan diye. Sayın hocamıza söz vereceğim ve bu konulara değinmesini isteyeceğim için, Sayın Aydın meseleyi attı. Şimdi bende bir çağrışım yaptı. Sayın Aydın'dan yanlış anlamadıysam, fotogrametriyi gerek kamu kurumlarına, gerek özel sektöre açılmalıdır; çok geniş olanakları var dendi. Zaten bir bakımdan da sayın hocamızın burada bulunma nedenini oturumun başında açıklamıştım. Zaten bizde bir deyim vardır, onu da söylemeden geçmeyim. Hocaların dediğini tutun da, gittiği yerden pek gitmeyen derler ya, şimdi sayın hocam alınmasın, kendisine söylemedim bu lafı, genelde espri olsun diye söyledim. Yalnız, sayın hocam, biliyor ve gözlüyorum ki, artık fotogrametriyi özel sektöre de açıldı. Ancak, bu açılışın da bazı karmaşalarla birlikte açıldığı bizim için büyük bir olay, belki bir fotogrametrisi olarak da heyecanlandığım bir olaydı ve bu fotogrametriyi özel sektöre açılırken de -kamu sektörünün dışında özel sektör de açıldı- danışman olarak, projenin açılmasında emeği geçen, halen büyük projenin, İstanbul Bilgi Sistem Projesinin kontrollüğünü üniversite olarak yapan ve işin başında da söylediğim gibi Almanya'da da bu konudaki projelerde çalışmış bir arkadaş olarak bu konuları nereden başlamış, nereye gelmiş, evvela bu nasıl açıldı; bunun açıklanmasını; kontrollük hizmetleri, danışmanlık hizmetleri nasıl yürütüyor; özel sektör nasıl olmalıdır; onun açıklanmasını. Meslek durumu ile bu meselenin nasıl bağdaştırıldığının açıklanmasını.. Somut olarak da birşey soracağım; acaba eksik mi veya yanlış mı bilmiyorum. İmar Kanununun zannediyorum 38 inci maddesinde bu tip hizmetlerin dallarına göre mühendisler ve mimarlar tarafından yapılacağını emreden bir hüküm de vardır. Buna rağmen, açılmasının dışında öyle bir şeyin harita sektörünün dışında bir firmanın almasının bir sakıncasının olup olmadığının, danışman olarak uyarılıp uyarılmadığının da açıklanacak şekilde konuyu ortaya atmasını özellikle rica edeceğim hocamdan.

Bu son söylediğim olay, genel değerlendirmelerin sonunda, kısa bilgi şeklinde olabilir; yani onun üzerinde fazla hassasiyetle duruluyor kanısı uyanmasın; ancak, yasal bazı zorunluluklar vardır. Bu zorunluluklar neden öyle açılmak istendi; onun açıklanmasında yarar var.

Bir de devamlı şunu duyuyorum: İstanbul'da üretilen harita değildir. Aslında harita çıkıyor da, sayısal da olsa, nümerik de olsa, çizgisel de olsa bir harita çıkıyor. Öyle midir, değil midir? Konuyu yetkili bir ağız olarak, bu konunun sahibi olan bir profesör olarak sayın hocamdan dinlemek istiyorum. Fazla uzun olmamak kaydıyla; çünkü, oturumumuzu 12.15'te kapamayı düşünüyorum. Sayın hocam bu konuyu 15 dakika içerisinde toplarsa, bir 45 dakika da en azından arkadaşlarımıza imkan verme durumunda kalacağız. Teşekkür ederim sayın hocam, buyurun.

Prof. Dr. Ayhan ALKİŞ (Y.Ü.)- Teşekkür ederim bu nazik sunuş konuşması için; ama bana kalan zamanın çok sınırlı olması, benim de aktarmayı tasarladığım anabاشlıkları da sınırlayacak. Ben de bu konuda Sayın Başkanın bana gösterdiği yoldan başlayarak, önce genel bir değeriendirme yapmayı düşünüyorum ve daha sonra da kendisinin bana özel olarak yönelttiğı sorulara cevap vermeye çalışacağım.

Bildiğimiz gibi, bir haritacı nirengi noktasını en az iki doğrultudan kestirmek zorundadır. Biz bugünkü açık oturum içerisinde özel sektörümüzle, kamu sektörümüzle, üniversitemizle bu nirengi noktasına-mesleğimiz olarak tanımlayabilirim- üç noktadan kestirmeye çalışıyorum; ama burada önemli bir doğrultu daha var, o da Sayın Başkanın belirttiğı gibi bize dördüncü boyutu kazandıracak olan meslekdaşlarımız. Benim de içten dileğim, meslekdaşlarımızın bu açık oturuma doğrudan aktif olarak katılımları. Çünkü, daha sözümün başında özür dileyerek şunu ifade etmek istiyorum: Şimdiye kadar hem dinleyicilerden, hem konuşmacılardan şimdiye dek yapılan konuşmalar öz olarak bugüne kadar bu ve benzeri toplantılarda yapılmış konuşmaların çok kısa özetleri niteliğinde. Bununla hiçbir şekilde burada benimle birlikte olan konuşmacı arkadaşlarımı suçlamak gibi bir düşüncem yok, aksine sorunlarımızın çözümlerinin gelmediğini, hala aynı sorunları konuşmak zorunda kaldığımızı vurgulamak istiyorum.

Tabii önemli bir konuyu Sayın Atilla Aydın arkadaşımız dile getirdiler, bütün bu sorunları ülke gerçekleri açısından değeriendirmek zorundayız; yani Türkiye'nin gerek siyasal, gerek ekonomik tercihleri var. Biz haritacı olarak bundan kendimizi soyutlayamayız.

Bütün bunlara karşılık, sadece içsel diyebileceğim sorunları, yani kendimiz kendimizi nasıl görüyoruz? Bu açıdan biriken sorunları kısa ve öz biçimde üç ana başlık altında toplamaya çalışacağım; bunlar örgütsel, teknolojik ve ekonomik sorunlar. Hemen ifade edeyim, bu sorunların bütününü bir reçete gibi sıralamak mümkün değil. Ben, belli başlı olanlarına değinmek istiyorum.

Bir defa, mesleğimizde örgütleşmenin olmadığını değışik konuşmacılar ifade ettiler. Hatta müteahhitlik düzeyinde bile olmadığını, bunların özel bürolar şeklinde oluştuğunu ve özellikle özel sektör açısından söylüyorum. Kamu sektörünün ise, bilinen yasalarla tutucu yapısını hala sürdürmekte olduğunu örgütsel yapı olarak vere-

biliriz. Bütün bunların yanında gerek özel sektör, gerekse kamu sektörünün kendi içindeki üretimini sınırlayan önemli bir konu, dün konuşulan gizlilik konusu. Bu sektörün iş potansiyelini önemli ölçüde etkileyen nedenlerden birisi. Sanıyorum bu barajın aşılmasıyla büyük ihalelerin iş potansiyeli açısından aşılması, özel sektörün de kendi içinde örgütlenmesinin temel fırsatlarından, olanaklarından birisi olacaktır. Bunun yanında karneye yeterlilik gibi bir takım sorunları diğer arkadaşlarım dile getirdiler.

Sonuç olarak, örgütsel sorunların bir sonucu olarak, şunu söyleyebiliriz: Özel sektör, anladığımız anlamdan henüz örgütlenememiştir. Kamu sektörü ise, genel olarak dağınıktır, bütünleşememiştir. Örneğin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, haritadan çok tapu içeriğiyle bütünleşmiştir. Bu yalnız adının verdiği bir benzeşim olarak kabul edilemez. Ama kadastronun temelinde haritanın yattığı ve birçok ülkelerdeki uygulamalarında gördüğümüz gibi, haritasız kadastronun olmadığı açıktır. Kaldı ki, diğer ülkelerde olmayan bir önemli ayrıcalık vardır, o da bizim mesleğimizin adından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de harita mühendisi değildir soyut adımız, harita ve kadastro mühendisidir; yani bu meslek, bu mühendislik, kendi kadastro adını kendine vermiştir. Bu, bir anlamda harita ile kadastronun mutlaka bütünleşmesinin gereğidir. Bu konudaki dağınıklığın bir sonucu olarak kanımca harita üreten bir başka kurum ortaya çıkmıştır ve bugün hala tartışılmasının, ya da bugün tartışılmasının da bir nedeni budur. Bu da İller Bankasıdır. İller Bankasının temel amacı, harita üretmektir; yani kadastronun yapmadığını yapmaktır. Bugün kadastro, dün yapmadığını bugün yapmak için veya yapabilmek için bir yönetmelik çıkarmıştır. İller Bankası ile temelde yasal açıdan anlaşmazlık da burada yatmaktadır. Kanımca tapunun, ya da kadastronun olduğu kadar, harita sektörünün de, tek bir sahibi olmalıdır. Sorunun önemli bir yönü, örgütsel açıdan burada kaynaklanmaktadır.

İkinci önemli bir açı, teknolojik yöndür. Uzatmadan söyleyeceğim: Teknolojik örgütlemeye, geç kalınmıştır. Gelişmiş ülkelerle teknolojik uyum sağlanamamıştır, mevcut teknolojiyi gerek özel, gerek kamu sektöründe bazı ayrıcalıkları da burada belirtmek istiyorum. Özellikle Harita Genel Komutanlığını, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğündeki, son bazı atılımları salt teknolojik açıdan ve diğer bazı kurumlardaki, İstanbul Büyükşehir Belediyesindeki atılımları burada parantez içerisinde söylemek istiyorum; ama genelde mevcut teknolojiye ayak uydurulamamıştır, eski teknoloji, özellikle özel kesimde hala ısrarla sürdürülmek istenmektedir. Bu, bizi bir yöntem seçimine, yöntem tercihine götürmektedir. Bu tercih, maalesef yıllarca yapılamamıştır. Belki bunun nedenini biz zaman zaman gizlilik olarak adlandırmış ve söylemiş durmuşuzdur. Ama bu temel neden değildir. Aslında, kanımca gerçek olan bir konu vardır, o da konuya yalnız mesleğimizin belli kesiminin bugüne kadar edindikleri alışkanlıklar değil, temelde ülke çıkarlarımız açısından yaklaşmak zorundayız. Doğrudan yersel yöntemler özellikle tercihle kullanılmıştır. Diğer ülkelerde çok verimli, çok hızlı olmasına karşın birçok çalışmada büyük aşamalar sağlayan - arkadaşım Sayın Atilla Aydın'ın da değindiği gibi - fotogrametrik yöntem, her nedense kullanılmamıştır. Bu konuda bir fizibilite yapılmamıştır. Hatta

yönetmeliklerimizde bile bu sınırlı kalmıştır. Kanımca yapılan ihalelerde başlıyor olay. Şu yöntemle yapılacaktır, bu yöntemle yapılacaktır gibi. Sanki fotogrametrik yöntemle üretilen harita olmayacaktır, başka bir ürün çıkacaktır.

Değerli meslekdaşlarım şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Sonucu yine aynıdır. Gerek fotogrametri, jeodezik, uzaktan algılama, ya da benzeri yöntemlerle; hangi yöntemlerle üretilirse üretilsin, amaçta sonuç ürünün aynı olması beklenir, aynıdır. Yollar farklıdır, doğrudan dolaylıdır. O açıdan, yapılan ihalelerde, özel sektöre, ya da kamu sektörü içerisinde protokollarla yapılan işlerde, kanımca çok özel durumlar olmadıkça, gerektirmedikçe, bunun başlangıçtan saptanması, şu yöntemle yapılacaktır, bu yöntemle yapılacaktır denmesi sakıncalıdır. Yapılacak işi ortaya konulmada, herkes, her müteahhit, her özel sektör elemanı hangi yöntemle yapacaksa, doğal olarak jeodezik ve fotogrametrik yöntemlerin rekabetini ve dolayısıyla mesleğimizin bu alandaki diğer önemli konunun da aktivitesini sağlayacaktır. Bunun yanında teknolojik olarak mesleki standartların da henüz geliştirilmediğini söylemekle yetineceğim. Önemli bir başka görüş açısı, bir başka yön ekonomik değerlendirme; örgütsel ve teknolojik temel değerlendirmelerden sonra önem taşıyan bir başka değerlendirme tüm arkadaşlarımın vurguladığı gibi, temel sorunlarımızdan birisi olan potansiyelin azlığını sapıtıyoruz.

Özel sektöre açılma yönünde Hükümetin gerek kamu sektörü yekililerin ifadelerine rağmen, henüz bu konuda önemli bir atılım görünmüyor. Hatta mevcut iş potansiyelinin de güvencesi sağlanmamış gibi görünüyor.

Mesleğimizde emek birikimi oldukça yoğun; ancak, buna karşın sermaye birikiminden söz edemiyoruz. Hala bürolardan söz ediyoruz ve müteahhitlik kavramını bile konuşmacı arkadaşlarım çok özenle belirttiler, kullanmaktan çekiniyoruz. Bu, bize mesleğimizde bir işsizliğin çanlarını çalıyor. Ücretlerin yetersiz oluşu, rekabetin yüksek okuşu; birbiriyle bağlantılı bir başka konu.

Kanımca üretimin maliyeti de yüksek. Bunu bazı rakamlarla da açıklamak istiyorum. Şu anda Türk Standartlarına göre, yani İller Bankasının fiyatlarını temel alarak çok yuvarlak hesaplar yapmaya çalıştım. Biz, Federal Almanya standartlarına göre gayrimeskun alanda harita üretiminde iki kez daha pahalıyız; Elimizde rakamlar var. Bunun yanında uluslararası fiyatlarla karşılaştırdığımızda, isterseniz rakamları da söyleyeyim, bir yanlışlık varsa lütfen düzeltin, çok yuvarlak. Örneğin gayrimeskun alan için 60 bin Türk Lirası, yaklaşık 30 dolar hesabıyla uluslararası fiyatların, buna karşın 10-12 dolar arasında bulunduğunu söyleyecek olursam, yaklaşık iki mislini aşan ve üç katına yaklaşan birmaliyet farkı göze çarpıyor. Bu meskun alanda da biraz daha bu fark azalarak devam ediyor; ama önemli olan konu -bunu da mutlaka vurgulamam gerekiyor- yöntem farklılığından kaynaklanır.

Demin verdiğim uluslararası ve Federal Almanya'daki fiyatlar, aynı alanlarda farklı yöntemlerin uygulanmasından kaynaklanıyor. Yani, bu alanlarda, özellikle gayrimeskun alanlardaki çalışmalar, foto grametrik yöntemle üç kez daha az fiyatla yapılıyor. Gelişmiş ülkelerden verdiğim bu örneklerde, emeğin ne denli pahalı

olduğunu düşüncecek olursak, gelişmekte olan bu ülkemizde, kaynaklarımızın ne denli kaybedildiğini, ne denli ölçüsüzce harcandığını söylemek gerçekten üzücü bir şey. Ama ben buna mecburum. Biz, zengin bir ülke değiliz, onun için şapkamızı önlümüze koyup düşünmek durumundayız.

Toparlamak istiyorum. Sonuç olarak: Özel sektörün özel sektörle kendi içinde iç sorunları var. Örneğin, iş dağılımında arkadaşlarımızın belirttiği gibi dengesizlik gereksiz, ya da çok yüksek bir rekabet artan bir riziko, iş potansiyelinin bulunmayışı gibi. Bunun yanında bir de özel sektörün kamu sektörüyle ilişkileri açısından önemli sorunları var. Bu sorunları arkadaşlarımız ayrıntılı biçimde dile getirdiler, ben sadece ana başlığıyla vermek istedim.

Önemli bir nokta da, gerek özel sektör ve özel sektörün kamu sektörüyle ilişkileri açısından koordinasyon ve eşgüdüm yok. Bu eşgüdümü sağlayacak bir kurum, bir örgütlenme de söz konusu değil. Belki burada odamıza büyük ölçüde görevler düşüyor.

İş potansiyelinin çok az olduğundan söz ediliyor, ya da yeni iş potansiyellerin yaratılması yönünde yeni çabaların henüz sonuçlarını vermediğini görüyoruz. Çağdaş teknolojinin büyük ölçüde gerisinde kaldığımızı, ya da buna uyumda bazı güçlükler olduğuna vurgulamak istiyorum.

Yatırımların büyük ölçüde rizikolu oluşu. Özellikle son çağdaş teknolojinin uygulanmasında yatırımların, özellikle, fotogrametrik yöntemle yapılan çalışmalarda yatırımların rizikolu oluşu, yine önemli sorunlarımızdan bir tanesini oluşturuyor. Bu yatırımları kim yapacaktır? Bunun çözüm yolları ne olmalıdır gibi.

Yine söylediğim gibi, emek vardır, uzman bir emek vardır; ama bu konuda, özellikle teknoloji konusunda, yeni teknoloji konusunda uzmanlaşmaya gerekli önem verilmemektedir. Bütün bunlar, bize özel sektörün güçsüzlüğünü ortaya koyuyor. Özel sektörün güçsüzlüğü ise, demin bir arkadaşımın çok güzel ifade ettiği gibi, kamu sektörünün güçsüzlüğünden kaynaklanıyor kanımca.

İvedilikle çözüm yollarının tartışılmasına geçilmesini öneriyorum. Demin başta da belirttiğim gibi, artık hep aynı konuları çok -belki kaba bir benzetme olacak ama- papağan gibi tekrarlamak, herhalde hepimizi sıkıyor- bu konuda nelerin yapılması gerektiğini konuşmaktan da öte, yaptırımlar hangi yaptırımlarla sorunlarımızı çözmeye gitmeliyiz. Bu konuda yalnız söylediklerimizi değil, ama bu konuda hocalarımızın ve diğer meslektaşlarımızın arkasından gidilebileceğine de inanıyor ve bu konudaki önerilerimi daha sonraki ikinci turdaki konuşmama bırakıyorum. Teşekkür ederim efendim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Alkış'a, değerli bilgileri için teşekkür ederim. Yalnız, sorduğum bir şeyin cevabını atladi

POF. DR. Ayhan ALKIŞ (Devamla)- Özür dilerim... Bilmeyerek...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Fotogrametrinin özel sektöre açılmasının çok büyük bir olay olduğunu, bunda kendilerinin de katkısı olduğuna inanıyorum. Ve bu işi açan kuruluşun da, meslek dışından kuruluş da olsa, meslek içinden kuruluşların yardımıyla da olsa, güzel bir olay olduğuna da inanıyorum. Ancak, burada sormak istediğim iki olay vardı. Bunu herhalde tam anlatamadım ki, yanıt alamadım. Bu harita ihalesi midir, yahut da harita ve harita bilgisi ihalesi midir, değil midir; bunun bir açıklığa kavuşmasını istiyorum. Tabii bundan yaklaşılarak da üretilen nedir?.. Biraz evvel sayın hocam çok güzel bir şey söyledi; önemli olan ürün dedi. Şekil ne olursa olsun bir ürün çıkacak ortaya. Bundan çıkan ürün ne oluyor, ne umuluyordu? Üründen şu mu çıkıyor bumu çıkıyor ve sonuçta da bu şekil olarak kalacak bir bütünleşecek mi? Danışmanlığını da yaptığı için bundan ne amaçlanıyordu, nereye gelecek diye bir soru sormuşum. Çok kısa olarak özetlersek memnun olurum; benim kadar uzatmayın. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ayhan ALKIŞ (Devamla)- Evet, kuralsız yönetiyorsunuz oturumu; ama her defasında kurallar koyuyorsunuz, ben de uymaya çalışıyorum.

Bu İstanbul Projesi konusu, bildiğiniz gibi, dün ifade etmeye fırsat bulamadım, ama yarınki bu konudaki bana ayrılan süre içerisinde ayrıntılı bilgi vereceğim; bugün çok kısa değinmek istiyorum, o da tartışma açısından önem kazandığı için değinmek istiyorum.

İstanbul Projesi, salt bir harita projesi değildir, bir arazi bilgi sistemi projesidir; ama bu projenin temel aldığı harita ve kadastro verileri oluşturmaktadır; yani, bunun altında haritacı vardır. Projenin ilk aşaması, dün de belirttiğim gibi, bu yıl içerisinde, bu yıl ortalarında sonuçlanacaktır. Üretilen sayısal haritadır. Kullanılan yöntem, sayısal fotogrametrik yöntemdir. Ve üretilen haritanın içeriği de, başlangıçta kentsel içeriklidir. Yani, şöyle diyebiliriz biraz farklı olmakla birlikte. İller Bankasının kendi yöntemiyle ürettiği halihazır harita adını verdiğimiz haritalar niteliğindedir. Ondan ayrı kentsel bilgiler, menholler, elektrik direklerini, ya da benzeri diğer kentsel bilgi sisteminin gerektirdiği veriler, yine fotogrametrik yöntemle toplanmaktadır. Yalnız sanıyorum öğleden sonraki oturumda tartışacağımız bir konu, bu da böyle büyük bir ihalenin çıkışı, böyle büyük bir ihalenin yapılışı, biçimi, şeklidir. Ben sadece bu konuda şunu söylemekle yetinmek istiyorum; çünkü, beni aşan bir konu oluyor. İstanbul Projesi, dün de ifade etmeye çalıştım, kendi alanında nicelik olarak dünyanın şu anda en büyük projesidir, en hızlı gerçekleşecek projesidir. Salt fotogrametrik sayısal harita üretimi açısından sınırlıyorum, bunun yanında nitelik açısından ise, standartlar da uluslararası standartlardır. Bu bilgiler, sayısal veri olarak sistemde, bilgisayar ortamında saklanacak, geliştirilecek, bütünleştirilecek planlama verileriyle, altyapı verileriyle ve kaçınılmaz olan kadastral verilerle bütünleştirilecek ve İstanbul'un hizmetine sunulacaktır. Bunda haritanın önemi, haritacının önemini belirtecektir.

İşin niteliği mevcut standartlarımızın üstündedir. Bu açıdan meslekdaşlarımızın özellikle proje yaklaşımlarının çok olumlu olması gerektiğini söylemek istiyorum. Ve bu projenin yaşama sokulmasında bugün İstanbul Büyükşehir Belediyesi yöneticilerinin büyük katkısı olduğunu ve bu projeye kuşkulu bakmanın, ya da bazı

sakıncalı görüşler belirtmenin yararını göremiyorum. Bunu sahiplenirsek, projenin ortaya konuluş biçimi, temelde mesleğin bir ölçütü olacaktır. Nicelik demeyim ama, nitelik açısından standartlarını, ölçütlerini ortaya koyacaktır. Benim dileğim, bir takım olumsuz, gerçek dışı eleştiriler dışında, konuya olumlu yaklaşmak gereğidir. Bu konuda sorulabilecek her türlü soruya açık olduğumu ifade etmek isterim. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın hocama, yaptığı açıklamadan dolayı çok teşekkür ederim. Bizi çok rahatlatı ve istediğim bir açıklama üzerinde şekli koydu. Ümit ederiz ki, her zaman aynı duyarlılıkta, aynı şekilde bu işler yürüsun.

Efendim, sizleri epey yorduk, epey bunalttık; bu yedi arkadaşı dinlemeye mecburduk. Yine de, zamanlamadan 15 dakika farklı olayı bitirdik. Şimdi söz sizlerin. Sabah da söyledim, apaçık oturum. Bu nedenle, ben yaşlılara daha sonra olmak kaydıyla, evvela gençlerden başlayacak şekilde söz vereceğim. (Gülüşmeler)

Sizi rica edeyim. Dediğim şekilde, sorularınız kısa ve açık olsun.

Murat DEMİRBAŞ- Sayın Başkan, önce sizin Önder Çelik'e sorduğunuz bir soruya yanıt vererek başlamak istiyorum.

Büro tescil yaptığı halde karne sahibi olmayan çalışanlarımızın sorunlarından, onların nasıl iş yaptıklarından ve geçimlerini nasıl sağladıklarından söz ettiniz. Bu konuda izin verirsiniz bir açıklama yapmak istiyorum.

Ben Bakırköy Belediyesinde çalışıyorum. İmar Kanununun yürürlüğe girmesinden ve belediyelerin imar planları yapmaya başlamasından sonra, parsel bazında uygulama yapmak üzere serbest çalışan küçük büro sahibi arkadaşlara geniş bir iş olanağı doğdu. Ancak, yaptıkları işlerde kadastro müdürlüklerinin vize zorunluluğu genelde aramaması -bu konuda Yüksel Akın'dan bir ricada bulunmak istiyorum acizane- karne sahibi olmayan küçük büro sahibi arkadaşların yaptıkları işleri oda vizesi zorunluluğu getirilerek ülke genelinde -yani, ilçelerin kendi inisiyatiflerine kalarak değil de, kadastro müdürlüklerinin kendi inisiyatiflerine değil de- bir uygulama yapıp, oda vizesi zorunluluğu getirmeleri halinde, büro tescili yapmış arkadaşların işlerini daha fazla yapabileceklerini ümit ediyorum ve yaptıkları işlerde de teknik yönetmelik koşullarının bu şekilde sağlanabileceğini düşünüyorum.

Bu arada, Önder Çelik arkadaşımın, özel sektörün karşısında kamu sektöründe çalışan memurların bir hedef, ya da bir rakip olarak gördükleri görüşüne katılmadığımı belirtmek istiyorum. Örneğin Bakırköy Belediyesinde 8 tane kontrol mühendisi arkadaşım, yılda yaklaşık 2 milyar liralık ihale yaptılar. Bir kontrol mühendisi arkadaşın başına, yaklaşık 250 milyon liralık bir kontrollük düşüyor. Birçoğu yeni başlayan bu arkadaşların kontrollük hizmetlerini ihaleler sürecinde öğrendiği göz önüne alınırsa ve bu arkadaşların yılda 4-5 milyon lira bir maaş aldıkları var sayılırsa, ne yazık ki ülkemizde artık memura bile kıy verilmediği bir dönemde, memurların üzerine daha fazla gidilmemesini rica ediyorum. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim.

Arkadaşıma teşekkür ediyorum; bazı sosyal yaralara da değindi. Bu hakikattir. Bir ara Konya Müftüsü "Memura zekat verilmesi caizdir" demişti. Şimdi bunun içerisinde bizler, -memur olanlar- hiçbir yerden kendimizi soyutlamıyorum, ben de düne kadar memurdum doğrudur çözümünü yine tam olarak alamadığım şey tescilli olanlar parsel bazında dahi olsa, kanunen yapmamaları lazım. İmar Kanununa bağlı yönetmelikte, diğer genelgesi var da, hani o aranıyor mu, hassasiyetle üzerinde duruluyor mu, durulmuyor mu meselesini biraz sonra toptan açıklayacağız, lütfen notlarınızı alın sizler.

Efendim, bu arada İstanbul Belediyesinde, bu biraz evvelki konuyla ilgili bir arkadaşımın el kaldırdığını görüyorum. Sayın Bülent Koçak kardeşimizi kürsüye davet ediyorum.

Bülent KOÇAK (İstanbul Belediyesi)- Sayın Başkan, sayın meslekdaşlarım; ben, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Harita Bilgi Sistem Daire Başkanlığında, -daha önceki kurultayda İstanbul Sayısal Fotogrametri Projesi olarak adlandırılmıştı- şu anda gördüğüm kadarıyla İstanbul Bilgi Sistemi şekline dönüştü- İstanbul Bilgi Sistem projesinin belli bir kısmını yürütmekle görevliyim.

İki sene önce aynı dönemlerde, aynı aylarda ilk kurultayı burada Karayolları Toplantı Salonunda yaptık, orada da aynı şekilde dile getirildi, devamlı tenkit, devamlı aksi yönde bakıldı. Biz Amerika'yı yeniden keşfetmedik. Bu olaya 1984 senesi sonunda sayısal harita olarak jeodezik amaçlı sayısal çizim sistemi mikro düzeyinde sistem olarak başlattık. Bunun öncülüğünü de ilk -konuya isim vererek yaklaşmak istiyorum- Selahattin Bey bulundu, Temel Haritanın başlattığı mikro düzeyde bir çalışma idi, ilk çalışmayı da kamu kuruluşu olarak bizler yaptık. Daha sonra Kadastro Genel Müdürlüğü aynı sistemi kullandı, bugün Kadastro Genel Müdürlüğü, kadastro bilgi sistemini oturturmaya başladık, bunun üzerinde çalışmalarımız bir hayli yol aldı. Biz meslekdaşlar olarak, ben burada meslekdaşlarımın hiçbirini uygulama yaparken bu proje aşamasında bizzat bilgi sahibi olmak amacıyla konuyla yakından ilgilendiğini görmedim. Ama kulaktan kulağa, fısıltı gazetesi gibi olaylara yaklaşıldığını görüyorum. Ben olayı iki yönde ele alıyorum; birinci olay, mesleki yönde bize ne kazandırdı ne kaybettirdi. İkinci yön de bu olay, özel sektör açısından nasıl bir yaklaşımda bulunuldu. Hepsini aşama aşama yaşadık. Bu olayı yaşamadıkça ve teknolojiyi takip etmedikçe, bu tekniği takip etmedikçe oturduğumuz yerden kalkamayız, ilerleyemeyiz. Ne kadar kariyer sahibi de olsak, ne kadar koltuk sahibi de olsak, bu bulunduğumuz kabuğun içinden çıkıp olayları çıplak gözle, gerçekleriyle görmemiz lazım. Ama hala aynı yolda ilerlediğimizi görüyorum ben.

Birinci şık, iki senedir devamlı hala tartışılıyor; müteahhitlik açısından. Atilla Beyin, Mehmet Turcan Beyin meslekdaş arkadaşımızın savunduğu olay, özel büro dışında örgütlenememiş özel sektör haline dönüşmemizden kaynaklanıyor. Bu olayın içerisinde, o zamanlar Sayın Selahattin Bey içindeydi, haritacı, harita özel sektörü olarak tek harita özel sektörünü temsil ettik. Tek tek çağırdık, teklif şartnamesiyle, sözleşmesiyle tek tek A karneli müteahhitlerimize haber gönderdik. Bütün dünya ilgilendi, bütün Avrupa ilgilendi. Avrupa'nın çeşitli yerlerinden

şirketler geldi, firma bulamadık. Finansman açısından ve teknoloji açısından destekleyip bir bir ortaklık yapacak harita müteahhitliği, harita özel sektöründen A grubu karneli müteahhit bulamadık. Normal ihale yaptık, anormal ihale yapmadık. 2886 sayılı Yasanın 44 üncü maddesine göre yola çıktık. Atilla Beyin de ifadesi gibi, sadece müteahhitlik karnesi yetmiyor, Türkiye'de ilk defa yapılan bir ihale. Çok finansman kaynağa, teknoloji kaynağa, kredi kaynağına ihtiyacı var. Bunların hepsini düşündük.

Bugün harita kullanma ve temini yönetmeliğimiz var. Ben okul yaşantımda fotogrametriyi derste gördüm, derste öğrendiğimle kaldı, sanırım herkesin de öyle. Uygulama alanı, sadece Kadastro Genel Müdürlüğü ile Harita Genel Komutanlığı, orada 1/5000 yani küçük ölçekli harita yapımında fotogrametri kullanılıyor, büyük ölçekli aynı zamanda sayısal harita amaçlı çalışmalara pek rastlanmıyor. Belki pilot projeler şeklinde yapılmıştır, onun dışında yaşanmamıştır. Ama o yönetmeliğin 14 üncü maddesinde bazı değişiklikler yaparak, Türkiye'de 1/1000 ve 1/500 yani büyük ölçekli harita yapımı amacıyla fotoğraf uçuşuna olayı açtık, açıldı. Bugün, 1988 yılı Temmuz ayında Japonya'da yapılan Fotogrametri Kongresinde -giden meslekdaşlarımız anlatıyor- sayısal, yani analitik fotogrametri devri kapanmış, uydu fotogrametrisine yönelinmiş. Biz hala klasik, baba ocağımız Kadastro Genel Müdürlüğümüz, ana ocağımız İller Bankası. O iki kurum arasına sıkışmış kalmışız. Ve görmeden, yaşamadan, İstanbul projesi evet böyledir, şöyledir, savcı iddianameyi sunuyor, hakim karar veriyor. Bunu yaşadık ve bu mesleğe uzun seneler emeği geçen hocalarımız, meslekdaşlarımız bu şekilde karar veriyor. Lütfen, gerçekten samimiyetle itiraf ediyorum, çok emeğimiz geçti, haritacılık olarak. En azından Türkiye'de hiçbir belediyede haritacılığı belli bir yere getiremedik ama, İstanbul Belediyesinde bir daire başkanlığı oluşturduk. Önemli olan, mesleğimizin bir yere getirilmesidir. Genç kuşaklara önem verilmesidir, desteklenmesidir. Hala iki sene önce HAKAR Projesi ortada idi, dün gördüğüm kadarıyla aynı şekilde, hiçbir değişiklik yok, hiçbir yürüme yok, kimin ne yaptığı bilinmiyor, aynı düzeyde duruyor; ama bugün İstanbul'da hiçbir sistem belli olmazken, mevzii haritalar işe yaramazken, tek bir sistem oluşturduk, tek bir ölçek oluşturduk; sadece yöntem farklılığı var. 875 kilometrekarelik alanda yüzde 65'ini başarı ile gerçekleştirdik. Tek tek üzerinde durarak, bugün yeni Kadastro Yasasına Bağlı Büyük Ölçekli Harita Yönetmeliği, kimse tarafından ele alınmıyor. Bugün İstanbul'da Kadastro Genel Müdürlüğü bütün elemanlarını seferber etse, kadastronun içinden çıkamaz. Biz yaşıyoruz. Bugün kadastro haritalarına pilot proje alanında yaklaşık, hemen hemen dokuz paftanın içine giren kadastro paftalarını biz güncelleştirdik. Daha halen uzun senelerdir değişiklik folyeleri, paftaları işlenmemiş; bunları görüyoruz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Koçak, lütfen toparlayınız.

Bülent KOÇAK (Devamla)- Kusura bakmayın, heyecanımızdan buraya hazırlanamadık. Maalesef zaman yetersizliğinden dolayı, bir şeyler sunamadık, kusura bakmayın. Hepinizi saygıyla selamlar, bu olayı takip etmek amacıyla sizleri İstanbul Belediyesine davet ederim. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, Sayın Koçak'a açıklamalarından dolayı çok teşekkür ederim. Aslında soruyu Sayın Ayhan Alkış'a yöneltirken, bu şikâretin şu toplumda olduğunu biliyordum, özellikle bu sorunun hafifçe açılmasını istediğimden dolayı yöneltmiştim. Sayın Koçak'ın da açıklamaları çok güzel oldu. Yalnız, ben bir noktaya daha değineceğim ve yanımda duran Selahattin bey, -beni gıdıklıyor devamlı- "benim adım geçti, benim söz hakkım doğdu" diyor. Diğer arkadaşları görüyorum da, diğer arkadaşlardan evvel çok kısa olmak üzere Temel Haritanın bu ihaleye girmiş çıkmış veyahut ilk öyle bir sayısal harita girişimini başlatmış gibi bir şey söyledi Sayın Koçak; bu konuda ufak bir bilgi vermesini rica edeceğim.

Selahattin ÖNER- Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; bu konuda kendime sizlere bilgi vermek zorunluluğu hissettim. Çünkü, bu konu çeşitli boyutlara çekiliyor; ama başından sonuna kadar Selahattin Öner veya Temel Harita olarak biz bu işin içinde yaşadık. Ve son ihalede de, bunu alan firma, 5 milyar küsurdu, bizimki de ondan zannediyorum 10 milyon noksandı. Tabii ki 5 milyarın içerisinde 10 milyon lafı yok; ancak, bu işin ne kadar dar bir noktaya sıkıştığı gösteriyor.

Biz bu işe, 1984'lerde başladık. Ve Sayın Bülent beyin dediği gibi, önce sayısal nokta nereden başladı? İstanbul Anakent Belediyesinin başında bulunan sayın başkan ve yardımcılarının imar planlarının çok acele verilmesi, yeni imar hizmetlerine, altyapı hizmetlerine dönük acil bilgi verme ihtiyaçlarının nasıl çözüleceğinden çıktı. Beni çağırdılar, gittik konuştuk. Sonradan burada bir sayısal harita üretiminin gerektiği, ancak bu sayısal fotogrametrik harita yapılırken, bu sayısal bilgilerin bir bilgi bankasına verileceği ve oradan istenildiği zaman istenilen koşulda bilgi alınacağı yönünde fikir ürettik ve bunu şurada kesinlikle belirtmek isterim ki, meslek mensubumuz, bizim mesleğimizi temsil eden o zamanki harita müdürlüğündeki arkadaşlarımızın hepsi bu konuda canla-başla, gece gündüz çalışmışlardır. Bunun üzerine ilk etapda biz dedik ki, İstanbul'un yüzeysel ağını ihale ediniz. Yüzeysel ağı ihale edildi. İhale bizde kaldı ve o yüzeysel ağı istenilen zamanda bitirerek teslim ettik. Fakat yüzeysel ağı ihale etmek yetmiyordu, yasalar gereği fotogrametrik harita üretimi için özel sektöre kapalı olan kapıların açılması lazımdı. Kendimden bahsediyorum, özür dilerim, hoş görün; ama bir gerçek. Biz Temel Harita olarak 1986 yılında Milli Savunma Bakanlığı nezdinde teşebbüslerde bulunarak, hepinizin bilgisi olan yönetmenlik değişiklik sağlandı. Bu yönetmenlik değişikliği sağlamakla da bitmiyor olay. Bu yönetmenliğin uygulanması olayı vardı. İşte onun arkasından fotogrametrik harita ihalesi söz konusu oldu. Yalnız, bilgi ihalesini falan kabul etmiyorum; bunun adı Sayısal Fotogrametrik Harita Üretimi idi.

Bunun üzerine bizim verdiğimiz bilgiler yeterli bulunmadı. Üniversitelerden bu konuda uzman arkadaşlarımız devreye girdi ve diğer ülkelerdeki bu konuda beceri sahibi olan vesaire bir sürü aklınıza gelen firmaların hepsi devreye girdiler. Kanada'dan dahi firma geldi. Bütün bunlar, bu işin nasıl olacağı konusunda fikir ürettiler; ama bir taraftan da hazırlıklar, Harita Genel Komutanlığından müsaadeler, gitler, geller, uçaklar muçaklar sürüp gidiyordu. Bunun üzerine ihale çıktı. Fakat, ihale şanssız bir meslek mensubu olduğumuzdan, bizim işimiz küçümseniyor ve hemen olaylar bir

günde yapılır kabul ediliyor. Bu bir günde yapılmasının mümkün olmadığını açıkladık, söyledik; ama sonuçta çok kısa bir zaman aralığına ve bugüne kadar dünyada yapılmamış olan bir projeyi yöneticiler talep etti, istedi. Ortak gireceğimiz bütün yabancı firmalar çekildi. Bu kadar riskli bir projeye, ortak girilmedi. Sonuçta, biz ortada kaldık ve bizim harita sektöründe -avansı da yoktur bu işin, onu da belirteyim- bu kapasitede bir işi yapacak kuruluşumuz yoktu. Bu kuruluşumuz olmayınca, tabii ki bunu harita-sektörü dışındaki kuruluşlara da açtılar ve özellikle büyük inşaat firmaları ilgi gösterdiler. Zannediyorum dört firma ihaleye katılmıştı. Temel Harita olarak biz katıldık. Hatta bize STFA olarak katılın telkininde bulunuldu. Yalnız şunu burada belirteyim: Arkadaşlarımız, şartnamelere (A) grubu harita mühendislik karne sahibi olmayı şart koymuşlardı. Fakat, sonradan bu değiştirildi, sonradan harita müteahhitler içerisinde bu kapasitede firma yok; bu bir örgüt olayı, bu bir para olayı, bu bir teknoloji olayı. Sermayesi örgüt olan firmalar var ülkemizde, onlar arasında ihale edildi ve bu ihaleye girdi; ama, mevcut firmaların, işi alan firmanınmış, kendisine o zaman da başarılar diledik ve şimdi Sayın Ayhan Alkış arkadaşımızdan bu işin iyi bir şekilde gittiğini öğreniyoruz, kendilerini burada tebrik ederiz. Önemli olan, bir yönetmenlik değişikliği vardı, bu yönetmenliğin uygulamaya girmesi vardı ve bu da uygulamaya girdi. Artı, sayısal fotogrametri yapma, özel sektörün hakkıdır ve bu uygulama alanı da bulmuştur. Onun için bence işin bu yanı fevkalade önemli. O firma, inşaat firması vasfındaydı; ama bugün görüyoruz ki, bu vasfı değişiyor, içerisinde 10 kadar mühendis arkadaşımız var. Ümit ederiz ki, onların bu örgütlenmesi, bu projeye bağlı kalmaz ve bundan sonra da devam eder. Bu suretle, özel sektörde güçlü harita firmalarından ikincisi doğar; çünkü birincisi bizim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederiz bu açıklamalarınıza. Şimdi, Sayın Hülya Apak kardeşimizi kürsüye davet ediyorum.

Hülya APAK- Ben, öncelikle üst düzey kamu yöneticisi olarak düşündüğüm Yüksel Akın ve Nazmi Arslan beyin katkılarını bekleyerek sözlerime başlamak istiyorum.

2886 sayılı kanunun 8 inci maddesine göre, mimarlık ve mühendislik hizmetleri değerlendirilirken, şöyle tanımlanmıştır: Belli bir yapıya ait proje, hesap ve ihale dosyası düzenleme işleriyle, yapının meslek yönünden kontrolü ve hizmet dallarında uyum ve birliğin sağlanması işleridir. Ve bu tanım da, her türlü harita ve arazi arsa düzenleme işleri değerlendirilmektedir.

Bilindiği gibi, proje kapsamında değerlendirilmesi gereken, çoğunlukla emeğe dayanan her türlü harita hizmetlerinin inşaat mühendisliği katsayılarıyla değerlendirilmesi hatalı değil midir? Bu konuda konuşmacıların araştırma yapıp yapmadığını öğrenmek istiyorum. Bana göre böyle hatalı uygulamanın düzeltilmesi için, aynı kanunda, harita hizmetlerinin ayrı bir konumda tanımlanmasının gerekliliğini vurgulamak istiyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim. Arkadaşlar notu aldılar, herhalde öğleden sonra cevaplayacaklar.

Hülya APAK- Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, daha evvel ifade ettiğim gibi, Sayın Ziya Sönmez'i davet ediyorum.

Ziya SÖNMEZ- Teşekkür ederim Sayın Başkan. Efendim, konu edilen İstanbul Projesinin proje yöneticisi...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Aynı konuyu tekrarlamasan iyi olacak Ziya'cığım. O konu açıklığa kavuştu gibi geliyor bana.

Ziya SÖNMEZ (Devamla)- İzin verirseniz açıklamak durumundayım; çünkü, ilgimi çeken bir konu. Yaklaşık olarak 1,5 yıldan beri çalışıyoruz bu işin içerisinde ve meslekdaşlarımızdan ve gerçekten kendilerini değişik ortamlarda, değişik zamanlarda konuyu belli boyutlarda anlatmama rağmen, aynı sorular gerek dergide, gerek burada gündeme geliyor.

Meslek dışı harita kuruluşu, meslek dışı kuruluş.. Bundan ne kastediliyor, bir türlü anlam veremiyorum; yani bu işin başındaki, yani malın sahibi, o aletleri getiren kişinin meslekten olup olmaması mı, yoksa projeyi yönetenler, yani haritayı fiilen yapanlar mı kastediliyor?

Haritayı fiilen yapanlardan, -projenin yöneticisi sıfatıyla söylüyorum bunu projenin mühendisiyim derken, mesul mühendisi mi diyeyim, bu bazdan alın ele-20'nin üzerinde harita mühendisi çalışmaktadır. Toplam olarak 105 kişi çalışmaktadır projede ve projenin içerisinde dolaylı olarak önemli katkıları olmuş öğretim üyelerinin varlığını biliyorsunuz. Birinci günde açıklamalar yaptılar.

Daha önce bünyemizde çalışmasına rağmen, bazı nedenlerden dolayı ayrılan öğretim üyeliği dışına çıkmış arkadaşlarımız oldu. Projede hep konu edilen şey burada odaklanıyor. Meslek dışı bir örgüt.

Şimdi izin verirseniz meslek içine girelim. Burada sürekli olarak harita büroları deniliyor. Belki bizim MNG Bilgisayar Anonim Şirketi olarak -adının içerisinde harita geçmiyor, ama- sanmıyorum bünyesinde en çok haritacı, mühendis ve teknisyen çalışuran bir kuruluş durumunda. Harita bürosu olarak mühendislik anlamında karneyi nasıl alıyoruz?

Karneyi Önder arkadaşım açıkladı. İki yıl çalıştıktan sonra veya iki yıl belli noktalarda bulunduktan sonra (E) grubu karneden başlıyoruz ve (E) grubu karneyi aldıktan sonra da Sayın Apak çok daha iyi bilecekler, belki ben daha acemilikler çekebilirim, bir karne yönetmeliği olsa gerek, o yönetmelikte 1960'ın ortalarından başladığı söylendi Sayın Arslan tarafından. Önceleri alan bazında, şu sıralarda para bazında, karşılıklı para olan bir bazda, belli periyotlar içerisinde belli miktarlarda iş yapmak suretiyle karne baremi veyahut karne düzeyi yükselmekte. Örneğin ben işe başlıyorum; harita mühendislik bürosu...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Sönmez, bu konu daha tartışılabilir. Hele de mühendislerin erkek mi, dişi mi olduğuna kadar gider bu konu.

Ziya SÖNMEZ (Devamla)- Sayın Başkan, yara sık sık değişiyor. Aslında bu konu çok ciddi bir konu olsa gerektir ki, Kurultayın başında bu yana konu dolaylı veyahut da doğrudan da olsa gündeme getiriliyor.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Ama bir yeri müdafaa etme durumunda değilsiniz şimdi. Kendi varlığınızı koydunuz ve ben proje yöneticisiyim dediniz. Olayın üzerine de başka türlü gidilmedi, neden bir savunma ihtiyacını hissediyorsunuz?

Ziya SÖNMEZ (Devamla)- Savunma ihtiyacını şundan hissediyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Olay bitmiştir.

Ziya SÖNMEZ (Devamla)- Şimdi izin verin bir noktaya getirmek istiyorum. Burada, bir yönetmelikteki aksaklıktan bahsetmek istiyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tamam da, o zaman, o şekilde koyun, "Yönetmeliğin şu yönü aksak" deyin.

Ziya SÖNMEZ (Devamla)- Evet, onu getireceğim. Şimdi, harita büroları böyle karneler alarak bir yere doğru geliyor. Peki, fotogrametrik yönünden herhangi bir gelişme var mı? Bu mühendislik bürolarına salt bir grup karne teşmil oluyor tabii, her işi yapar olması nedeniyle. Peki, fotogrametrik birikimle mi yapılmıştır? Aslında karne bazı -Sayın Akdağ" bildiğim kadarıyla bilgi birikimini ifade etmektedir. Bilgi birikimi anlamında düşünürsek, bunu biraz daha açıklığa kavuşturmak gerekir.

Hemen şunu özet olarak söyleyeyim: Projenin yürütülmesinde haritacılık alanında bizim görüşümüzce, endişeye mahal herhangi bir durum yoktur. Proje yöneticisinden, yürütücüsüne kadar, en aşağıdaki arkadaşlarımıza kadar haritacıların elindedir. Bilgisayar destekli olması bakımından çok önemli bilgisayar mühendisi katkısı da yaşamak durumundayız ve yaşıyoruz. Teşekkür ederim efendim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Ben teşekkür ederim.

Zaten sizin söyledikleriniz açıklığa kavuşmuştu Ziya'cığım ve acaba vazgeçtin mi diye sordum. Ben bu olayı biraz evvel de söyledim, tartışmaya şu anda açmak istemiyorum; çünkü o zaman "Melekler erkek midir, dişi midir" tartışmasına kadar bu iş gider, gereği yok. Melekler bazen erkektir, bazen de dişidir, bunu hepimiz biliyoruz.

Öğleden evvelki oturumun son sözünü Sayın Erol Köktürk'e verip kapatacağım ve 14.30'da tekrar açacağım.

Sayın Erol Köktürk, çok kısa olmak kaydıyla buyurun.

Dr. Erol KÖKTÜRK (Özel Sektör)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, başka kimseye söz vermeyeceğinizi düşünerek notlarımı çantama koymuştum ama, apar topar çıkarıp buraya geldim.

Aslında, özel sektörün sorunlarının tartışıldığı bu toplantıda dile getirilmesi gereken birkaç noktaya değinmek istiyorum; yani tartışmanın bazını belirlemek için hangi platformda tartışılması gerekir sorunların, bu sorunlara hangi platformda çözüm aranması gerekiyor, buna bir katkı sağlamak istedim.

Bence sorun temel olarak profesyonellik olgusunda yatıyor; yani olaya profesyonelce yaklaşma olayında yatıyor. Biz "Profesyonellik" kavramını, ben bunu İstanbul'da Özel Sektör Sorunlarıyla ilgili bir toplantıda da dile getirdim. Bu yaklaşımımı şöyle özetleyebilirim.

Profesyonellik bize futboldan gelme, daha doğrusu, yani kavram açıklığı anlamında futboldan gelme bir olaydır; yani bir işten ekmek yenmesi olayıdır. Bu işten ekmek yerken de, işi, onu kurallarına göre yapmayı gerektirir profesyonelce davranış, ya da bu ekmeği yiyiş süresi içinde kendisini sürekli yenileme, maçlara hazırlama, antrenmanlara çıkma, gelişen taktikleri izleme, onlara uygun yeni taktikler geliştirebilme, üretime ve çalışmadır. Bu bazda yaklaştığımız zaman ve yalnızca özel sektör değil, sektör bazında profesyonelce davranışların pek de fazla olgunlaşmadığını söyleyebiliriz. Lütfen yanlış anlaşılmasın, olaylara yalnızca salt eleştirel açıdan yaklaşmak istemiyorum ama, özellikle özel sektör olayına yaklaşımımızda da çokcası amatörce davranışlar, amatörce yaklaşımlar ve amatörce sonuçlarla karşılaşyoruz. O nedenle ben, eğer bu meslekten ekmek yiyen kişiler isek ve eğer bu niteliğimiz de böyle sürecekse, gelecekte de harita sektöründen ekmek yeme özelliğimizi sürdüreceksak, lütfen profesyonelce davranalım. Bunun gereklerini, mesleğin gereklerini lütfen yerine getirelim. Bunlar tabii değişik düzeylerde, oralara girmek istemiyorum, yani örgütsel anlamdan, tüzel anlamlara, kişisel anlamdan ahlaksal sorunlara kadar ve ben burada, bu özel sektör sorunlarının tartışıldığı platformda, ahlaksal sorunların, mesleki etik sorununun da tartışma gündemine getirilmesini istiyorum. Çünkü, son 8-9 yıldan beri ülkede izlenen politikalar sonucu kişiyi, kişilik düzeyinde, kişiyi sorumluluklar düzeyinde korkunç erozyonlar yaşanmıştır. Bu erozyonların sonucu olarak da biz, bugün meslekdaşlarımızla olan ilişkilerimizde bile son derece olumsuz ilişkiler yaşıyoruz. Bunun da bu bazda bugün gündeme gelmesi gerekiyor.

Diğer bir hususa da şöyle değinmek istiyorum. "Fizik, boşluğu sevmez" derler. Eğer bir yerde bir boşluk oluşursa, bu bir biçimde mutlaka doldurulur. Bugün sürekli olarak dile getirilen olay, serbest çalışanlar kanadının kendisini iki temel nokta arasına sıkıştırması aşılamıyor; yani bir diğer deyişle, ne kamu sektörü düzeyinde, ne de serbest çalışanlar kanadında kendimize yeni iş alanları yaratamıyoruz. Bir tıkanma var, zaten bunalımın önemli nedenlerinden bir tanesi de budur. Eğer yeni iş alanları haritacılar tarafından yaratılamaz ise, mutlaka başka meslekler tarafından yaratılacaktır. Bir örnek vermek istiyorum: Diyelim ki, arazi bilgi sistemleri başka meslek grupları tarafından kurulmaya girişilecektir, ya da mesleğimizdeki bazı uygulama alanları başka mesleklerin tehditi altına girecektir. Son İmar Yasa değişikliklerinde, yani bağnazca yaklaşmak istemiyorum ama, mimarların imar planı uygulamalarının imza istemleri gibi, böylesine cesaretili davranışlara gireceklerdir

diğer meslek kesimleri. Eğri oturup, doğru konuşmakta yarar var. Bu boşlukları bizlerin çok daha öncelerden görüp, doldurmak için mantıklı, sağlıklı, sağduyulu ve ön yargılardan uzak biçimde şu meseleyi bir gözden geçirmemiz gerekiyor.

Efendim, bir hususa daha değinip, sözlerimi bitirmek istiyorum..

Bu da özel sektöre bir eleştiridir. Özel sektör yıllar yılı, serbest çalışanlar ülkedeki bilgi üretim süreçlerine hep seyirci kalmıştır. Oysa bizim anladığımız manada bilgi, toplumsal pratikten çıkar yani bilginin kaynağı toplumsal pratiktir, uygulamadır, aslında bilgi buradan kök alır. Bugün üniversitelerimizin içine girdiği sıkıntının en büyük nedeni de budur, uygulamadan kopukluk, üniversitelerin gerçek anlamda bilgi üretmelerinin önündeki en büyük engeldir. Oysa, serbest çalışanlar, uygulamayla burun buruna, yüz yüzedirler, ama orada edinilmiş olan deneyimler, birikimler bizim ülkemizde ne yazık ki bilgi düzeyinde çalışmalara dönüşmüyor ve özel sektör bu anlamda gerçekten cılız bir yapıya sahiptir. Oysa gözlüyoruz ki biz, diğer ülkelerde serbest çalışanlar kanadı, teknolojik anlamda, örgütsel anlamda bilgi, kurumsal bilgi üretimi anlamında, kamu kurumlarına da öncülük edebilir. Onlara yön verebilir, destek verebilir, ama bizim ülkemizde bunlar ne yazık ki yaşanmıyor. Benim bu kadarcık bir zaman dilimi içerisinde dile getirmek istediğim konu buydu.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Köktürk'e, yaklaşımlarından dolayı ayrıca teşekkür ederim.

Sayın arkadaşlar, oturumun sabahki bölümünü burada kapatıyorum. 14.30'da sizlerle tekrar birlikte olacağız. Konuşmamıza kaldığımız yerden devam edeceğiz, o nedenle bir kısım arkadaşımızın söz hakları bakidir. Sonradan bahane bulmasınlar söz vermediniz gibi; herkese söz vereceğim. Bu işi akşam 6'ya, 7'ye kadar devam ederiz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Öğleden sonraki oturumu açıyorum.

Sabahtan sizleri fazla yorduk. Katılım az mı?.. Yoksa, aşağıda halen bekleyen arkadaşlarımız var mı bilemiyorum.

Oturuma başlamadan önce bir olayı söylemek isterim. Bilindiği gibi, yarın akşam Bulvar Palas'ta Odamızın tertip etmiş olduğu bir yemeğimiz var. Bu yemek için basılan davetiyeler tam yeterli olmamasından dolayı kısıtlı olduğundan, bugünden rezervasyonunuzu yaptırırsanız, duruma göre, gerekirse ek kısımları açma durumunda kalınacaktır. O nedenle bugünden davetiyelerin alınması için özen gösterilmesi, yarın bir sıkışıklığa meydan verilmemesini özellikle rica edeceğim. Davetiyelerinizi lütfen kayıt bürosundan bugünden temin ediniz.

Efendim, Oturuma yine apaçık şekilde sabahki kaldığımız yerden devam edeceğiz. Sabahtan söz hakkını kullanamamış arkadaşlar vardı, ben bunları kendime göre tespit etmiştim.

Sayın Dr. Haldun Özen, görüşlerinizi almak üzere buyurun efendim.

Dr. Haldun ÖZEN (Özel Sektör)- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Ben sabahleyin son sözü istemiştim, şimdiki ilk söz aynı anlama geliyor mu bilmiyorum.

Bu arada ben notlar da yazdım ögle tatilinde.

Efendim, şimdi bizim sorunlarımızın sabahki oturumda hararetlenmesinin iki önemli temeli var. Bir tanesi tarihsel, birtanesi de güncel. Sözü fazla uzatmadan söylemek istiyorum. Sabahleyin konuşulanlara da topluca bağlantı yapmak istiyorum.

Bu sorunlarımızdan bir tanesi, 1960'lardan, 203 sayılı Yasadan kaynaklanıyor. Ne denmişti, anımsayın gençler, yaşlılar hepiniz; "203 sayılı Yasaya göre, Harita Genel Müdürlüğü ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün dışında kimse fotogrametri yöntemiyle iş yapamaz" denmişti. Meslek ilk kez o tarihte tıkanıp aslında.

203 sayılı yasa değişti mi ? Hayır. Ne oldu? Fotogrametri yönteminin bu iki kurum dışında kullanılabilir hale geldiğini görüyoruz. Buraya soru işareti koyun, çeşitli analizler yapılabilir, onları yapmıyorum.

Bir kez biz yolumuzu 1960'larda tıkadık. Bütün gayretlere karşın Türkiye kadastro hakkındaki rapor 1961'de bunu öne sürdüğü, ondan sonra meslektaşlar bu konu üzerinde durduğu halde, bu sorun çözülemedi; asker sorunu, sivil sorunu biçimine dönüştürmeyelim, ama böyle bir tıkanıklık olduğunu o dönemde görüyoruz.

Bu tıkanıklık güncel bazı gelişmelerle birleşince, yeni bir açılıma yol açtı; fakat bu noktada karşımıza ikinci bir sorun çıktı meslek açısından. O da, meslekten olmayan firmaların meslek hizmetlerine girmesi diyorum. Bu Karayollarının etüt proje hizmetlerini paket proje olarak gündeme getirmesiyle olduğu gibi, büyük kent belediyelerinin projelerinde de ortaya çıktı. İkinci sorunumuz da, güncel bazı gelişmelerin mesleğe, meslek dışı firmaların girmesi biçiminde ortaya çıktı. Buna bir de yabancı firmalar eklendi, yine güncel gelişmelerin etkisinde.

Bir başka sorunumuzda kısaca burada Turcan belirtti, o da, mesleki standartlar ve ona bağlı olarak denetim sorunumuz. Eğer konuları bu temel noktalarda ele almazsak, hem hava fazla hararetlenir, hem de ana sorunlara fazla yaklaşamayız. Eğer, bu konuların bazıları iki-üç yıl önce önerildiği gibi, o zaman gündeme getirilip tartışılabilmiş olsaydı, sanıyorum belki çözümlerin bir kısmına bugün biraz daha fazla yaklaşılmış olacaktı. Ama birikmiş olmakla birlikte konunun gündeme getirilmesinin önemini vurgulamak istiyorum. Yalnız bu noktada bir öneride bulunmak istiyorum.

Odamız veya bir başka ilgili yer, özellikle büyük kentlerdeki "Yeni Bilgi Sistemi Gereksinimleri" konusunda bir toplantı yaparsa, ayrı bir toplantıda bu konular bütün ayrıntısıyla, sorunlarıyla, çözümleriyle görüşülebilir sanıyorum. Dolayısıyla ben burada büyük kent sorunlarına ilişkin, bilgi sistemine ilişkin, harita kadastro sistemine ilişkin konularda bir şey söylemek istemiyorum. O konudaki söz hakkımı saklı tutuyorum.

Bunlara bağlı olarak bir-iki cümleyle sözümü bitireceğim. Eğer bir meslek kendini yeniden üretmenin yollarını bulmazsa, tıkanıklıkları hiç bir zaman aşamaz. Konuşulur, sorunlar var denir, tekrar konuşulur, tekrar konuşulur ama, hiçbir şey aşılmış olamaz.

Sabahleyin iki önemli tıkanıklık görüldü, bir mesleğin yetişmiş deneyli kesimi var, bir de mesleğe yeni atılmış genç, dinamik gücü var. Bu mesleğin, bu iki ke-

simde de büyük bir tıkanıklık içinde olduğu görüldü, buna çok dikkat etmemiz gerekiyor.

İki yıl önce, Burhan Tansug Sempozyumunda İstanbul'da kısaca bu soruna değinmiştim, burada da bir-iki cümle söylemek istiyorum.

Kısa bir süre sonra bu mesleğin çok deneyli elemanlarını meslek dışı hizmetlerde çalışır olarak görebiliriz, iş tıkanıyor. Genç meslektaşlarımız burada belki yeteri ayrıntıyla söylediler ama, ben tekrar vurgulamak istiyorum. Asıl önemli sorun, diğerinden de önemli sorun, genç meslektaşlarımızın karşısında olan sorundur. Arkadaşımız, 400'den fazla büro var, bunlar da bizim yetki verdiğimiz bürolar değil, bunlar nasıl çalışıyor? Bunlar ne yapıyorlar, nasıl geçiniyorlar" diye sordu. Öyle bir meslektaş grubu ki, biz yönetmeliklerle veya şu bu yolla, haklı veya haksız yollarını tıkamışız. Bunlar yaşam savaşı vererek, hem de mesleğin içinde kalmaya çalışarak bu işi götürüyorlar.

Bu sorunlar, gerçekten çok temel sorunlardır. Duyarlılıklara kapılmadan bunlara öneri üretmeliyiz. Çok teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Özen'i, çok bilinçli konuşmasından dolayı kendisine teşekkür ederim.

Benim notuma göre, her zaman genç olduğunu iddia eden Sayın Arif Delikanlı, buyurun.

Arif DELİKANLI (Özel Teşebbüs)- Değerli arkadaşlarım;

Türkiye'de hiçbir sorun, ya da herhangi bir yerde hiçbir sorun o ülkenin, o yerin somut koşullarından soyutlandırılarak ele alınamaz, ya da farklı biçimde ele alınamaz, hepimiz bunun bilincindeyiz.

Şimdi, ülkemiz şöyle, yada böyle, düzgün, ya da çarpık, belirli bir gelişme süreci içerisinde varlığını koruyabilmesi için, bu gelişmeyi kesinlikle çağdaş bir düzeyde de çözümlemek zorunda. Türkiye'nin büyüdüğünü kimse inkar edemez. Türkiye'nin ortaya çıkarılamamış bir potansiyel taşıdığını düşmanlar dahi kabul ediyor. Bu çerçevede çok doğaldır ki, harita ve kadastro mesleği, ya da ölçme mühendisliği mesleği, ya da bizim ilgi alanına giren çalışmalar da büyük boyutlara kavuştu ve daha da büyüyecek. Bir-iki rakamla fikrimi somutlaştırayım. Örneğin, düne kadar Türkiye'de otoyol olayı bugünkü kadar gündemde değildi. Geçenlerde bir yerde okudum -yanılıyorsam düzeltin- 92'ye kadar Türkiye 4-5 bin kilometrelik bir otoyol ağını işlerliğe kavuşturmak düşüncesinde, yani bu 1 kilometrelik bir bant olarak düşünün otoyol çalışmasının etüt, proje, kamulaştırma hizmetlerinin böyle bir bant içerisinde yürüdüğünü düşünün, bunlar büyük rakamlar çıkıyor, 400 bin, 500 bin hektarlık alanlar çıkıyor.

Türkiye'de düne kadar hava alanı, işte F-28'lerle veya küçük uçaklarla dolup taşıyordu. Bugün DC-10'ların inemediği hava alanları var, ama DC-10'ların da inmesi gerekiyor; yani hava alanında olsun, karayolunda olsun, Türkiye'de mühendislik hizmetlerinin boyutları büyük çaplara ulaştı. Şimdi öyle olunca, tabii bütün mühendislik alanlarının, aslında yalnızca bizim değil, bütün mühendislik alanlarının çalışmaları daha büyük boyutlara ulaşmak zorunda, zorlanıyor, çağdaş teknolojiyi

kullanmak zorunda. Metropollerimiz eskiden iki tane idi, İstanbul, sonra Ankara eklendi, sonra İzmir eklendi. Şimdi, yasal bir düzenlemeyle Türkiye'de 6 mı, 8 mi metropol oluştu ve önümüzdeki nüfus çoğalmasıyla 10 yıllık dönem içerisinde bu sayının 15'e ulaşacağı düşünülüyor.

Şimdi olay, yapılan hizmetler, teknik hizmetler boyutları, nitelikleri, nicelikleri nedeniyle büyüyünce, meselenin, bu hizmetleri karşılayabilmesi için teknolojiye, yeni teknolojilerle mühendislik hizmetlerini yapan firmaların, kişilerin, kuruluşların yeni teknolojilerle donanması gerekiyor.

Aşağıda Kurultay nedeniyle bir sergi var, orada izliyorum, hemen hemen tam otomasyona gidilebilecek bir donanım var; yani ölçmeyi yaptığınız anda bilgisayara kaydetmeniz mümkün, arazi bilgisayarından getirip ana merkezdeki bilgisayarınıza aktarmanız mümkün. Oradan hiç elinizi dokunmadan ki, arazi kayıtları falan da insan eli dokunmadan kayıt yapılabilir arazi bilgisayarlarına, total station aletlerle keza hiç yanılma olmadan ölçmelerinizi yapıyorsunuz, sonra da yazılımınız varsa elinizde, otomatik çiziyorsunuz, insan eli yine orada olmuyor.

Şimdi bir defa Türkiye'de mühendislik hizmetleri böylesine gelişirken, kaçınılmaz olarak bu teknoloji kendini kabul ettirmek durumunda kalıyor; yani siz o teknoloji olmadan birtakım şeylerin altından kalkamazsınız. Metropolilerin sayısal haritalarını oluşturmakta da yeni yöntemler, yeni yollar, yeni teknolojiler kullanmak durumundasınız.

İstanbul olayı üzerinde Kurultayı pek fazla meşgul etmek istemiyorum ama, o da bir zorunluluğun sonucu olarak doğmuştur. Sakıncalı yerleri nedir falan, ben İstanbul meselesini -doğrusu- gündemde fazla tutmamak için üzerine gitmiyorum. Ama bir defa, ileri teknolojiyi bütün mühendislik alanlarında olduğu gibi, bizim de kullanmamız gerekiyor. Sonra ne yapmak lazım geldiğini kısaca önereceğim.

Bir başka olay, teknoloji tıkanıklığının dışında bir başka olay da, Türkiye'de bir gizlilik olayı var. Şimdi bu çağdışı bir şey, yani kabul etmiyorum. Türkiye'de şimdi, İstanbul'daki çalışmalarda yabancılar dahi çalışmak durumundalar. Efendim, 25 binlikler gizlidir, işte kot koordinatları gizlidir falan filan, bu büyük işleri, büyük hizmetleri bu gizlilik kafasıyla yürütemezsiniz. Çünkü, büyük çalışmaların, alan çalışmaları, alan hizmetleri, alan projeleri "Küçük ölçekli" dediğimiz bugün 25 bin veya daha küçük ölçekli haritalar üzerinde yapılmak durumunda. Bu haritalar da bu ülkenin ürünüdür. Bu haritalar sadece askerlerin ürünü değildir. Türkiye Cumhuriyetinin ürünüdür. Öyleyse bu haritaların taşınmış olduğu bütün değerlerin, bu derece yaygın hizmetleri yürütecek olan kamu kesimlerine, insanlara da aktarılması gerekir.

Binaenaleyh, böyle gizlilik yönetmeliklerinin falan olmaması gerekir. Bu bir öneridir, kaldırılması gerekir. Türkiye, Yunanistan'la kısa bir süre önce savaşın eşiğindeydi, Türkiye'nin haritaları NATO'yu oluşturan ülkelerin elinde, Yunanistan'la savaşın eşiğine giden Türkiye'nin gizli haritaları onların elinde ve Türk proje hizmetinde, işte 30 senelik hasbalkader küçük çapta iş yapan Arif Delikanlı, 25 binlik fotokopisini cebinde taşıdı diye bir ay Mamak'ta yatar; yani gülünecek olay. Öyle bir dönemdeyiz ki, uydu haritacılığı dönemi başladı. İş biraz hafifletmek çin söylüyorum, uydudan çekilen fotoğraflar veya alınan bilgilerle pikniğe giderken yanınızda taşıdığınız sepetin içerisindeki meyve türünü adam saptıyor. Bir ülkenin

tarımsal üretim potansiyelini havadan, uçaktan falan değil, uydulardan çekilen fotoğraflarla ortaya dökülüyor. Şimdi bu çağda yaşıyorsunuz ve ondan sonra da, 25 binlik haritalar ve ona ilişkin bilgiler Türk vatandaşına gizli. Başımdan geçen, yani ben dışardaydım, ama salondan çıkıldı, bana aktarılan bir komik olayı size aktarayım.

Boğazla ilgili köprü çalışmaları "Yeraltı tuneliyle mi geçelim, yoksa köprüyle mi geçelim" çalışmaları Bayındırlık Bakanlığında oluyor, ben de orada bir demiryolu etüdü yapıyorum, o vesileyle gittim, tesadüf, o heyet İstanbul'a gidiyordu, beni de bazı şeyler için rica ettim götürdüler. Fransızların olduğu bir odadaki toplantıda, Boğazın bazı haritalarının Fransızlara verilmesi konuşuluyor; fakat şimdi bizim toplantıya katılan kamu kuruluşu görevlilerimiz, verilecek haritalar 25 bin ölçekli, "verelim mi, vermeyelim mi" diye zor durumda kalmışlar. Fransız farkına varıyor "Ne oldu aradaki fiskos nedir?" diye çevirmene soruyor. Çevirmen de diyor ki "İşte bizim ülkemizde haritalar gizlidir, Boğazın bazı haritaları verilemez, onun sıkıntısını duyuyorlar" "Söyleyin, hangi paftalar ise ben Paris'ten getirteyim" diyor adam. Şimdi olay bu düzeydeyken, doğrusu gizlilik konusunun bu durumda olmasının anlamı yok. Bir ülkenin geleceğini tehdit etmeyecek, milli güvenlik açısından bilmem ne. Bir ülkenin geleceği öncelikle siyasi bağımsızlığı tehlikeye düşerse tehlikededir. Bir ülkenin geleceği, ekonomik bağımsızlığı tehlikeye düşerse tehlikelidir, en büyük tehlike oradadır. Sen tut bunu gözardı et, 25 binliklerin kullanımında "gizlilik, ülke güvenliği" de, buna benim...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Delikanlı, toparlayınız efendim.

Arif DELİKANLI (Devamla)- Evet, toparlamak istiyorum.

Efendim, Sayın Başkandan, öğleden evvel söz istedim, benim dilim biraz şişkindir, çok konuşurum, bana söz versin de, salonu fazla meşgul etmeyeyim diye, ana ne yapayım, kendisi istedi, ben biraz konuşacağım. Yine de uyarınıza teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çok rica ediyorum.

Arif DELİKANLI (Devamla)- Elden eldiğince az konuşacağım. Efendim, bir başka konu, tıkanıklık noktasından bir tanesi, çözüm aşamasındayız ya aynı zamanda, ondan ötürü, hem eleştiri, hem de çözüm öneriyorum.

Ben İmar İskan Bakanlığında 11,5 sene dolayında hizmet gördüm, 20 yıla yakındır da serbest olarak kendi büromda birtakım mühendislik hizmetleri yapıyorum. İmar İskan Bakanlığında olduğum sürece, üzerinde uzun uzun durduğumuz bir yönetmelik çıkardık, Ortak Yönetmelik çıkardık. Amacımız şu idi; Türkiye'de arazi sınıflandırılması yapılsın. Türkiye'de belli ölçekleri üreten, belli ölçekte haritaları üreten bütün kamu kuruluşları ve özel kuruluşlar tek yönetmelik kurallarına uygun iş üretsinsinler. Bu çalışma ben ayrıldıktan sonra da sürdü, hasbel kader ben de içindeydim, o çalışmaları yürüten burada birçok arkadaşımız da var, 1974'lerde -zannediyorum- uygulamaya sokuldu.

Şimdi bu yönetmelik, sanki dört başı mağmur uygulanmış ve sakıncalı yönleri giderilmiş gibi, bir başka kamu kuruluşu, bu emeklerin hepsi heder oldu, yeni bir yönetmelik çıkardı Kadastro Genel Müdürlüğü ve kendine özgü birtakım kurallarla bu yönetmeliği getirdi. Olmaz öyle şey. Bir ülkede belli ölçeklerde, belli standartlarda iş yapıyorsanız, ülkenin tümünün uyması gereken özel sektörüyle, kamu sektörüyle, çünkü üretim birdir, bir yönetmelik oluşturması gerekir. Bunun üzerinde durulmasından yanayım.

Gizlilik meselesi hala gündemdeyken, "Ben ülkenin nirengi ağına birtakım şeyleri bağlatırım, kadastro da öyle yapar, İller Bankası da böyle yapar" bu ikilemleri de üçleyebilirsiniz, gider, bunları kabul etmiyorum. Ortak Yönetmelik meselesine bir kez daha eğilmek gerekir.

Bilgilerin sistemli bir biçimde değerlendirilmesi, toparlanması, bir merkezde olmasından yanayım. Sayın Prof. Ayhan Alkış'ın, fiyatlar konusunda bir karşılaşma yaptı, kısaca oraya dokunacağım. Türkiye'de haritalar pahalı üretilmiyor. Almanya'da -söyledi- teknoloji farklı kullanılıyor, yani fotogrametrik yöntemi kullanırsanız, o zaman ucuza harita elde edersiniz tabii, ama fotogrametrik üretime geçebilmeniz için de doğrusu, hele özel kesimden bunu bekliyorsanız, böyle 3-5 milyar, 10 milyar gibi yatırımlar yapmanız gerekir. Çünkü, MNG İstanbul'da yaptığı büyük işi dahi, fotoğraflarını İller Bankasından alır, birtakım belgeleri Harita Genel Müdürlüğünden alır, uçuşlarının bir kısmını kamu kuruluşuna yaptırır, yani çok büyük yatırımı gerektiren bir iş. Onun sonucunda ucuz harita elde etmeye yönelirsiniz. Şimdi Türkiye'deki özel sektör bu aşamada değil, onun için üzerinde fazla durmuyorum. Yalnız Kanada'dan bir rakam var elimde. Örneğin: Kanadalılar da fotogrametrik yöntemle çalıştıkları yerlerde gerçekten ucuz harita elde etmişler. Ama klasik yöntemle çalıştıkları yerlerde bizimkinin iki katı, üç katı orada fiyatlar pahalı. Almanya'da bu iş daha ucuz olabilir. Onun da nedeni şudur: Almanya'da bir bilgi bankası sistemi var duyduğum kadarıyla, gidip görmedim, ama giden arkadaşlardan defalarca dinledim. Diyelim ki, bir yerde çalışacaksınız, o yerin koordinatlarıyla tarif ediyorsunuz, bilgi bankasındaki o yerin bütün tesislerinin kot, koordine gibi gerekli olan bilgilerini bir düğmeye basmak suretiyle size veriyorlar. Gidiyorsunuz orada konulmuş nirengiler, poligonlar, onlardan istifade ederek siz ek çalışmanızı yürütüyorsunuz.

Şimdi tabii o zaman tesis masrafları, tesisi yapmak için araç masrafları, işçi masrafları ortadan kalkıyor. Bunlar da masrafı etkiliyor. Bu nedenle fiyatları Almanya'da değil, mesela, Kanada tesisi de olmadığı için, o ilk gittiği yerlerde Türkiye'nin çok daha üstünde pahalı harita üretiliyor.

Bir başka mesele daha var. Tabii biz bütün meseleleri, bu fırsatı bir daha bulamam diye söylemek istiyorum. "HAKAR Projesi" diye duyduğum bir proje var. Ben yıllardır bu projeyi duyarım. Bu salonda, bu projeyi bütünüyle okumuş olan kamu kesiminden, özel kesimden ne kadar arkadaşımın olduğunu merak ediyorum. HAKAR Projesinin adı da üstün Harita ve Kadastro Reformu Projesi. Şimdi, harita ve kadastro sorunlarını bütünüyle derleyip toparlayamamış ve çağdaş gözle o işi yakalayamamış iken, çağdaş teknolojiyi oraya sokamamış iken, birtakım yönetmelik ayrılıklarını devam ettirir iken, hizmeti görmemişiz. Harita ve Kadastro Reformu

Projesini de ayrıca ben bütün çabalarımın rağmen, kamuya açık bir biçimde hala ele geçiremedim, hala masaların gözlerinde kilitli duruyor. Böyle projelerin üzerinde uzun uzun tartışabilmemiz için, bunların burada, bu salonda dağıtılabilmesi lazım, Devlet ürünüdür, herkese açık olması gerekir.

Şimdilik bu kadar. Uyarıya ayak uydurmak zorundayım, yoksa Sayın Başkan beni dövebilir. (Gülüşmeler) Ondan ötürü sabrınıza teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Her zaman genç ve ismi gibi delikanlı olan Arif Beye teşekkür ederiz, sağolsunlar. Önemli noktalara temas ettiler. Ancak, dilinin şişmesinden dolayı kısa konuşamıyor tabii olacak. Yalnız bir daha fazla arkadaşımıza söz hakkı verebilmek için bu konuşma süresini kısıtlamak istiyorum, 5 dakikadan fazla konuşma hakkının olmadığına bilincinde olarak arkadaşlar konuşurlarsa memnun olurum. Sayın Ayhan Bey "Sıra bana gelince mi böyle diyorsunuz" diyecek. Ben biliyorum, Sayın Ayhan Bey, az ve öz konuşur. Her zaman da bunu muhafaza eder. Sayın Kalyoncu, buyurun.

Ayhan KALYONCU (Özel Sektör)- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım; Öyle bir atmosfer yaratılıyor ki, aslında iyi tabii; fakat disiplinin de olması gerekiyor. Biz hep, aynı çağın, aynı evde oturan, aynı sırada okuyan insanlar böyle birbirlerine sataşıyor. Yıllarını da beraber 30-35 yıl geçirince durum böyle oluyor.

Konuşmaları zamanı bulabildiğim ölçüde izledim. Bir sözü çok tuttum, onu da Erol kardeşim söylemişti, örgütlenme olayı. Bu bizim sektörde kamu kesiminde ve özel kesimde en çok dikkatle izlenmesi gereken bir konudur. Onu gerçekten o şekilde o vurguladığı için, bir kez de ben vurguluyorum, kendisine teşekkür ediyorum.

Şimdi aldığım notlara dayanarak, zamanı da dikkate alarak, gözüm de görmüyorum ama, kafamdan yazdıklarımı izah edeceğim. Şimdi biz, meslek grubunun iki türlü işi var. Biri, harita ve kadastroyla doğrudan ilgili olan iş. İkincisi, mühendislik hizmetlerinde onun taşıdığı fonksiyon. Harita ve kadastroyla ilgili olan işin de kendi bağımsız bilgi ve becerisini kullanarak yapıyor. Mühendislik hizmetlerine geldiği zaman, bir alt kademede genellikle görev aldığını görüyoruz.

Harita ve kastroyu ilgilendiren konularda özel sektör iş yapmaya geldiği zaman, burada kendisine birtakım donelerin diyelim, yani yabancı deyimle, donelerin verilmesi gerekiyor. Bunlar nedir? Bir yörenin haritası veya kadastro yapılabilecek ise, ülke nirengi ağının noktalarının koordinat değerlerinin dengelenmiş olarak, kurala göre de verilmesi gerekiyor. Asgari istikşaf düzeyinde 25 binlik haritaların verilmesi gerekiyor.

Şimdi iş bu aşamaya geldiğinde; özel kesimde çalışan insanın beklediği bu bilgilerin zamanında ve doğru olarak verilmelidir. Zamanında verilmesi olayı, özel teşebbüs açısından zaman, gerçekten para demektir. Bana o değerleri iki ay sonra verirse, benim iş planlamam hiçbir anlam ifade etmiyor. Ben o işten zarar edebilirim.

İkincisi, doğru olarak verilebilmesidir. Bunu da küçük bir örnekle açıklayayım. Ben yine kamuda çalışırken, benim bir de uçuş eğitimim var, bazı arkadaşlarım biliyorlar, Batman'a uçacağım, benim elimdeki harita çok eski baskılı, güncelleştirilmemiş bir harita ve bin Batman'ın üzerine geldiğimde Batman'ı

tanıyamadım ve uçuşu kestim. Eğer o 25 binlik harita güncelleştirilmiş olarak bana verilmiş olsaydı, ben o uçuşumu zamanında tamamlayacaktım, bitirecektim ve ona göre de işimi yapacaktım. İkincisi buna örnek, ülkenin nirengi ağının "Bütünleme" dediğimiz yöntemle yeniden değerlendirilmiş ikinci derece yeşil, kırmızı noktaları var, bunlar sonradan yapılıyor, deprem oluyor, başka bir şey oluyor. Ben o kesime gittiğimde eğer o noktaların yeniden değerlendirilmiş olduğuna ait bir bilgi yok ise bende, ben yanlış noktalara dayanmak suretiyle nirengilerimi keseceğim, hesabımı yapacağım. Bu durumda kamuya düşen, haritacılık açısından, yani bu işle uğraşan kamu kesimlerine düşen ana görev, doğru ve zamanında doneleri bu işle uğraşanlara verebilmeleridir. Kendileri lde aynı şekilde yaparken, öyle yapacaklardır.

İkincisi, bu kurumlar özellikle İller Bankası, Kadastro Genel Müdürlüğü gibi olan kurumlar kesinkes işin kontrolünü yapan üniteyi, elit bir üniteyi kurmak zorundadır. Ben bunu söylediğim zaman dışarıda bir arkadaşşıma, "Bunu da ihale etmek suretiyle bu işi yaptırırız" dedi. O işi yapan kurumun içinde de çalıştım ben Karayolları Genel Müdürlüğünde, otoyolların projeleri dahil, ihale yapıldığı zaman, kontrol hizmeti de ihale ediliyor. Ama sonunda, en kesin kontrol yapıp, işi bağlayacak olan kamu kendisi, Karayolları Genel Müdürlüğü, yani o kontrol mekanizmasını yapanın bir fonksiyonu var ama, sonunda kurum, esas işi kabul edecek olan kurumun kendisi, Karayolları Genel Müdürlüğüdür. Onun için, Karayolları veya benzeri DSI, İller Bankası gibi kurumlarındaki bu işi kontrol eden mekanizmanın, insanların elit olarak ve doyurulmuş olarak seçilmesi ve çalıştırılması gerekiyor; yani özel sektör-kamu ilişkisinin sağlıklı biçimde yürütülmesi gerekiyor. Bu son yıllarda ülkemizin - Arif arkadaşşımın değindiği gibi- ekonomik sorunları bir noktaya gelince, mesleğinde paralel olarak oraya gidiyor, kamudan özel kesime bir akış var, ters oluyor, bu sağlıklı bir akış değil. Kamuda, o bizim arkadaşlarımızı, meslektaşlarımızı tutmak zorunluluğu var.

İkincisi, projeleri haritacılığa veya mühendislik hizmetlerindeki haritacılığa dönük olan işlerin yapılmasında gözlediğimiz kadarıyla iki unsur var. Bir, yabancı kesim giriyor son yıllarda. Bir de, yabancı işteki Türk ortaklıkları bu işi yapıyor. Ben, kesinkes -bunu başka toplantılarda da söyledim- bizim konumuzdaki işi, Türk insanının, Türk mühendisinin yapabileceği kanısını taşıyorum. Yabancıların yüksek teknolojin filan da getirdiği de, gözlediğim kadarıyla yok. Kendi insanımız, mesleğini ayırt etmeksizin, tüm mühendislerin proje hizmetlerini yapabileceği kanısındayım. Niçin yabancıların bu konuda tekrar bize davet edildiğini anlamıyorum, ama inşaat kesiminde yüksek teknolojiyi gerektiren bir hal olabilir, bilemiyorum, yani onları yapabilirler, ortaklaşa çalışabilirler. Bizim kesimimizde dönüyor dolaşıyor, kendi üretmiş olduğumuz donelere dayanmak suretiyle proje yapılıyor, bizim kendi ürettiğimiz şeylere dayanarak proje yapılıyor, ölçüler yapılıyor, kendi insanımız yapıyor ve de onu uygunluk noktasındaki parasal şeyini yabancılar alıyor. O zamanlar biz de onların yanında ikinci, üçüncü sınıf derecede çalışıyoruz. Buna kesinkes nasıl bir yöntemle mani olunacaksa, bu görevleri biz yapabiliriz imajını siyasi iktidarlara veya Devlet yetkililerine anlatmak zorundayız, "Türk insanı, Türk mühendisi bunu kendisi yapabilir"

Kendi mesleğimizle ilgili olmayan birtakım kuruluşların ki, İstanbul olayında

sanıyorum bir kuruluş dile getirildi. Bunlada benim dileğim, özlemim, gayet tabii parasal etkinliklerin nedeniyle bu işlere talip olup alabilirler bu kuruluşlar, nitekim de öyle oluyor. Eğer ben bir geçici teminat miktarını böyle büyük bir projenin yatırabilecek güçte değil isem, gayet tabii onu kim yatırırsa, bütün o diğer özellikleri kim taşıyorsa o puan kazanıyor, kriter kazanıyor, işi alıyor. Ama benim dileğim, eğer mesleğinizin o işteki ağırlığı yüksek ise, o kuruluşlardan benim isteğim, dileğim, meslek elemanlarının ve yönetim kadrosunda daha etkin, daha ekonomik bakımdan iyi bir düzeyde çalıştırılmalarını diliyorum. Olursa olur, yoksa ke-sinkes bir sınır koymak yok.

Sabrınız için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sabahtan söz isteyip de veremediğim Sayın Gökşin Seylam, buyurun.

Gökşin SEYLAM (Kürultay Yürütme Kurulu Üyesi)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, konuya başka bir şekilde bakmak istiyorum. Ekonominin belli başlı üç tane girdisi var. Bunlardan bir tanesi sermaye, diğeri toprak, öbürü de insan. Şimdi bizim sektörde en büyük sıkıntı çektiğimiz olayın başında, sermaye birikimimizin olmaması geliyor. Bu, özel sektörde de yok, kamuda da yok. Kamuda nasıl yok? Genel bütçenin -benim bildiğim kadarıyla- yüzde l'ini falan alıyoruz biz, sermayeyi nasıl sağlayacağız? Sermayeyi sağlamamız için, ya kendi cebimizden koyacağız özel sektör olarak bunu veya bir yerlerden ihale yoluyla aldığımız paradan artırdığımızı işe yatıracamız. O zaman baktığımızda en büyük işveren devlet karşımıza çıkıyor. Devlet olarak da İller Bankasının çıkardığı ufak tefek ihaleler var, onun dışında bir şey de yok.

O halde, burada yapılacak bütün iş, "Şayet biz bu işleri iyi yapıyoruz, çabuk yapıyoruz diyorsak ya da özel sektörden yararlanmak istiyorsak kamu sektörünün sürekli bir akış sağlaması gerekiyor özel sektöre ve bir de daha önceden belirlemesi lazım. Benim elime geçenlerde bir mecmua geçti, orada enerji sektörünün 1989 yılında nerelere, ne miktarda yatırım yapacağı bugünden belliydi.

Ben şimdi kamu kesimindeki arkadaşlarıma soruyorum: Nerelere, ne miktarda yatırım yapacaklar belli mi acaba? Bunları açık seçik niye açıklamıyorlar? Özel sektör bunu baştan bilse, ona göre önlemini alacaktır.

İkinci olay; bizde noksan olan insan faktörü var ama, noksan olan bir olay var -Erol ile beraberim- örgütlenemiyoruz. Sermaye birikiminin biryolu da şirketleşmekten geçer. Bugün verilen rakamlarda gördük ki, bu şirketlerin hepsi aile şirketi, nereden bulup da sermaye getirecek aile şirketi? Mümkün değil, ufak tefek, yine olmaz sermayesi. Bunları zorlamak lazım. Niye zorlayacaksınız? Anonim şirket haline gelmeye. Bunu da kamu yapacak, bir başkası yapmayacak, kendiliğinden olmaz. Beklediğimiz yerde seneler boyu bekleriz -Sayın Arslan söyledi- İller Bankası şu sene ihale yapmış, bu seneye hala ufak ufak idare ediyoruz. Zorlamazsanız yine yapmaz, sermaye birikimi de yapmaz. O halde, birtakım şeyleri getirmeniz lazım ihalede, birtakım sermaye birikimi aramanız lazım, o zaman özel sektör kendine bir

parça çeki düzen verecektir. Aksi takdirde bu dağınıklık devam edecektir. Teşekkür ederim efendim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederiz. Sayın Muhittin İpek, buyurun efendim.

Muhittin İPEK (Kurultay Yürütme Kurulu Sayman Üyesi)- Benim sorularımı Sayın Gökşin Seylam hemen bir çırpıda buna cevap verdi gibi geldi. Ben, Devlet Su İşlerinin küçümsenmeyecek bir payı var bu harita işlerinde; fakat gözüküyor. Aslında tarihsel olarak da bu böyledir; çünkü Sayın Nazmi Arslan hatırlayacaklar 1950'lerde bir ihalelik işimiz Erzurum Ovasında vardı 2 bin nirengi noktalı, bunun getirdiği başarısız sonucuyla birlikte Devlet Su İşleri büyük bir yatırımla kamu sektöründe personel ve alet edevat da yığılma yaptı. Bunun neticesi 1987 yılına kadar devam etti, dışarıya biz tek elden ihale yapmadık. 1988 yılı içinde büyük bir deneme ihalemiz oldu. Niçin bunları anlatıyorum? Devlet Su İşlerinin dolaylı olsa da, GAP Projesiyle ve ihalesiyle ilgisi var. Bu, bu yılda çözüme kavuşmayan bir ihaledir. Peki, bir şey sormak istiyorum.

Sayın Başkanın da yer aldığı özel sektörümüz -ona kızıyor belki- veya "özel çalışanlarımız" diyelim, bunların bu ihaleyi harita işi olarak görmüyorlar mı? Eğer görüyorlarsa neden katılım olmuyor?

Bunu öğrenmek istiyorum. Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Örneğin; Mersin Kalkınma Projesi ne oldu? Bunda haritacıların payı, katılımı ne idi? Tarsus Kalkınma Projesi, İstanbul olayını ben tekrarlamayayım, o var. Bir de Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün, demin özel konuşmalarında bir şikayet oldu "Üç kişi katıldı" falan dedi, bunun sebepleri ve niçinleri esas olarak özel sektörün belki zafiyetini, belki esnekliğini, belki de kamu sektörüyle ilişkisini burada ortaya koymamız gerekecektir.

Ben bu sorularımı, belki çözüm önerileri kısmında yanıt alacağım ama, benim öğrenmek istediklerim bunlardır. Sayın Başkan, teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çok teşekkür ederiz.

Sayın arkadaşlar, izin vererseniz, şöyle bir toparlanalım. Neredeyiz, nerede kaldık, hatırlayalım. Ondan sonra zamanımız olursa devam edeceğiz.

Muhterem arkadaşlarım, gördüğüm kadarıyla sorunlar aşağı yukarı dile getirildi. Tabii bunların şu anda, arkadaşların teklif ettikleri bazı cevap verilecek hususlar var, onlara cevap verildikten sonra, kendilerine göre, öneriler kısmında da arkadaşlardan öneriler alacağız.

Öncelikle ben ilk sözü Sayın Nazmi Arslan Ağbeyimize vermek istiyorum aldığı notlarla ilgili. Yalnız "çok kısa olarak" diyeceğim. Bugün İller Bankasının yasal durumu ne? Arkadaşlar şunu söylüyorlar "Program var mı, yok mu, nasıl olacak? şimdi program yapmanız mümkün mü, yoksa tesadüflere bağlı mı? Eskiye göre konumunuz ne?" Bunu açıkladıktan sonra öbür sorulara cevap verilecektir. Buyurun efendim.

Nazmi ARSLAN (İ.B. Harita D. Bşk'nı)- Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Şimdiki konuşmanızla sabahki atüğünüz voleyple avuta çıkarttınız. Onun için çok teşekkür ederim.

Efendim, sabahleyin -kusura bakmayın- sigarayı da bıraktık. (Gülüşmeler) si-gara içmeyince konuşamıyoruz ama, konuşmaya da çalışacağız. Onun için biraz saçmaladık galiba, Sayın Başkan da buldu, hemen penaltıyı attı. (Gülüşmeler) Şimdi de bana pas verdi, "sen gol at" diyor, ben de atmaya çalışayım. Bu da şaka tarafı işin, çok teşekkür ederim. Sayın Başkanın öncelikle bu husustaki samimi açıklamasına güvenerek yaptım. Özür dilerim eğer bir sürçilisan yaptıysam.

"Efendim, İller Bankasının yeri ne?" Bunu geçen günkü bir kongrede açık ve seçik anlatmıştım, arkadaşlarımla çoğu hatırlarlar. İller Bankası, 1939 yılında Belediyeler Bankası olarak kurulan İller Bankası -Sayın Başkan, çok kısa olarak arz edeceğim, kusura bakmayın- 1945 yılında İller Bankası haline gelmiş. Kuruluşu dünyada eşi olmayan, benzeri olmayan -bu sözü iftihar eder gibi söylüyorum ama hakikaten bu böyle- bir kuruluş. Hiçbir yerde böyle bir kuruluş yok. Hatta Avrupa'ya gittiğimizde yaşadığımız bir anımı anlatmak istiyorum. Klimiş fabrikalarında dediler ki "Siz bankasınız, kamerayı ne yapacaksınız, niye alıyorsunuz?"

Efendim, İller Bankasının fonksiyonu şu: Bugün 2 binlere yaklaşan belediye sayısı içerisinde belediyelerimizin teknik gücünü hepimiz biliyoruz, bunu açıklamaya gerek yok. İşte teknik yönden belediyelerin tek başına yapamayacakları işi, İller Bankasına yetki vermek suretiyle yaptırması konusu esas oluyor. O da yurt kalkınması için, biliyorsunuz, yurt kalkınması köylerden başlar, kentlerden şehirlere kadar gelir.

İller Bankasının burada iki fonksiyonu var:

1- Belediyenin parası yoksa borç verir ikraz yoluyla ikraz yapar, borç verir ve işini yüklenir ve yapar, teslim eder. Harita da bunlardan birisi. Haritanın İller Bankasında harita sektörünün gelişmesi, diğer sektörlerin realize edilmesi için olmuştur. İller Bankası, harita alımı işini, sırf imar planı tanzimi için yapmamaktadır, içme suyu için yapmaktadır, kanal için yapmaktadır, diğer kamu hizmetleri, yapı hizmetleri için, yani aklınıza gelen her türlü işler için altyapının da altı olan haritayı yapmak mecburiyetindedir.

Eğer harita sektörü İller Bankasında yıllık programlarını gerçekleştirmezse, diğer sektörlerin gerçekleştirmesine imkan ve ihtimal yoktur.

Efendim, İller Bankasının yeri bu.

2- İller Bankasının fonksiyonu da şu; İller Bankası hiçbir zaman belediyeden yetki almadan, belediyenin rızasını almadan yapamaz. Harita da öyle, biz harita ihale ederken, harita yaptırırken muhakkak belediyenin yetkisini alırız ve "Benim adıma yap, bitir, diğer sektörlerde kullanılmasını temin et" deriz.

Son zamanlarda, son İmar Kanunuyla da belediyelere verilen yetkisi yine aynı şekilde İller Bankasına gelmektedir. Teknik teşkilatını kuramamış olan belediyelerimiz kendi adına bizim haritayı kontrol ve tasdik etmemiz konusunda bize yetki vermektedir. Bunu da bu şekilde yürütmekteyiz.

Bilmiyorum kafi geldi mi?.. Gerek yok İller Bankasının görevleri bakımından. Programlar, İller Bankasının diğer-sektörlerinin ihtiyacı gözönüne alınarak ve

belediyelerimizin müracaatları gözönüne alınarak yıllık global olarak çıkar, diğer sektörlerle birlikte Devlet Planlama Teşkilatına gider, Devlet Planlama Teşkilatında kabul edilen yatırım miktarı çerçevesinde uygulamayı yaparız.

Bunun dışında programa girmeyen işler mesela, belediyeler kendileri borçlanmak suretiyle yaptıracakları işler, diğer kamu kuruluşlarının işleri, son zamanda Turizm Bakanlığı, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, hatta TRT gibi, isimleri şimdi aklıma gelmeyen kuruluşların harita işlerini onların adına bir protokola bağlayarak yaparız. İller Bankası bir nevi, bir Devlet teşekkülünden ziyade, özel sektörün birleşiminden meydana gelmiş bir kuruluş olarak çalışmaktadır. Diğer sektörlerimiz de öyledir, içme suyu da öyledir, kanal da öyledir, onlar da yetki almadan yapamazlar. Mesela, Çukurova Projesi içerisinde, onun içinde olan belediyeler su ve kanal işlerini kendileri yapacaklar, banka yapmayacak. Ama banka, finansmanın temininde, harcanmasındaki kontrolünde görev almaktadır.

Efendim, yatırımımız hakkında da söyleyeyim. Son yıl 1988 yılı programında öngörülen yatırım miktarı 4 milyar 250 milyon lira idi. Gerçekleşme 5 milyar 290 milyon lira civarındadır ve büyüklük olarak, alan olarak da 100 bin hektar civarındadır.

Bu yıl için 1989'un yatırım projesi 6 milyar 550 milyondur. Gerçekleşmesi de 1988'e yakın bir şekilde olacaktır. 1988 yılı gerçekleşmesi planın öngördüğü hedeflere göre yüzde 122 civarındadır.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, Nazmi Beye çok teşekkür ederim. Ben bunları özellikle sordum Nazmi Beye, aslında biz örgütünü tamamlamış, şekillenmiş, biçimselleşmiş, hakikaten güzel bir teşkilât olan İller Bankasını fazlasıyla hırpalıyoruz, eleştiriyoruz. Çünkü, ekmek kapımız orasıdır. Onun için farklı da, yani Nazmi Beyin de çok sarîh olarak ifade ettiği gibi, herhangi bir yasal zorunluluğu yok, eğer yetki verirse yapacak, vermezse yapmayacak. Borçlanmayı kabul ederse yapacak, etmezse yapmayacak. Ama ne yapıyor? Hakikaten İller Bankası biçim olarak, biçim itibariyle bir ihale mekanizmasını ve işlerliğini çok güzel kurmuş, konusunu halledebiliyor, onun için de biz devamlı İller Bankasını alıp alıp vuruyoruz. Ben de varım, söylerken başka türlü konuştum, şimdi niye başka türlü konuşayım, özellikle bunun bilinmesinde yarar gördüğüm için söylüyorum.

Gördüğünüz gibi aslında söylenilen rakamlar hiçbir şey değil. 1988 yılı fiyatlarının gerçekleşme yüzdesi çok güzel, gayet güzel, iftihar ediyorum, bir de kıvanç duyuyoruz. İller Bankasıyla birlikte özel sektör de kıvanç duyuyor. Gerçekleşmeyi sağlayan da özel sektör. Bu da güzel ama, pasta çok ufak 170 tane müteahhiti var. Şimdi olay bu, yani meseleyi biz başka yerlerde aramamız gerekiyor. Burada yükleneceğimiz taraf biraz değişmeli gibi geliyor. Şimdi konuşulanlardan, dinlenenlerden bir şeyler söyleyecek misiniz?

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Sayın Başkan, daha bitirmedim. Bu cevaplamalar sırasında sizin ortaya koyduğunuz hususlar mı?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- İşte onları vereceksiniz.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Onları cevaplandırırken de sizin izaha çalıştığınız konu belki daha geniş şekilde açıklığa kavuşur.

A. Yüksel AKIN (TKGM Genel Müdür Yardımcısı)- Sayın Başkan, sorularımı cevap vereyim?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Hem sorulara, hem de sorduklarımıza, benim de sorduklarım var. Kısa olmak kaydıyla lütfen.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Ana ocağından, baba ocağına. (Gülüşmeler)

Efendim, Murat Demirbaş arkadaşımızın -izin verirsiniz isim vererek cevaplamaya çalışacağım satır başlarıyla- "Oda vizesi, yani vize olayı, vize sorumluluğu getirilsin veya vize olayını işini Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü izlesin."

Sayın arkadaşlar; vize, oda ile üyesi arasındaki bir meseledir. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bu işe karışma yetkisi yoktur. Ancak, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, yüklenicinin odaya kayıtlı olup olmadığı belgesini arar, ondan sonra tescilini, işlemlerini yürütür. Buna ait genelgemiz var, bunu izliyoruz. Arkadaşımıza bir başka şekilde yansımış ise, onun da tedbirini alırız.

Hülya Apak arkadaşımızın "2886 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre niçin işlem yapıyoruz?"

Ben kendilerine özel olarak da sordum, Bayındırlık İskan Bakanlığının 4 ana konu üzerinde birim fiyatları hazırlanıyor. Bunlar; mimarlık, inşaat, makine ve elektrik. Burada harita boyutu yok, kadastro boyutu yok. Bunlardan çıkacak birim fiyatlarında, pozlar geliştirilerek iş yapılıyor. Kadastro boyutu için nasıl koyarız ve nasıl geliştiririz, bu konuda da çalışmalarımız var. Belki odamızdan da yardım isteyeceğiz bu konuda.

Efendim şimdi, Sayın Haldun Özen'in 203 sayılı yasadan kaynaklanan ukanıklığına aynen katılıyorum. Yalnız yine Sayın Özen'in, "Genç meslektaşımızın önünde sorun var, yönetmeliklerle haklarını kısıtladık" gibi not aldım.

Ben tersini söyleyeceğim. Çıkan en son Büyük Ölçekli Haritalar Yönetmeliğinin 5 ve 275 inci maddesinde "Mühendis" sıfatına geniş yetkiler getirildi. Hemen arz edeyim.

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde üretilen kadastro haritalar, bir mühendisin denetimden geçmedikçe tescil de edilmiyor. İlandan önce bu müesseseyi de böylece getirdik, yani yapım sorumluluğunu da bir mühendis üstleniyor, kendi içinde yaptığı, ürettiği haritaları kontrol sorumluluğunu da bir mühendis üstleniyor. Başka bir şekilde Sayın Özen, Sayın Hocamız başka bir sorun varsa, onu da açıklarlarsa cevap vermeye çalışacağım.

Sayın Arif Delikanlı arkadaşımız, yeni Yönetmelikten bahsettiler, "Kendine özgü kurallar getirildi" denildi.

Sayın arkadaşlar; Yönetmelik, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından çıkarıldı ve bütün kurumları bu Yönetmelik bağlar, niçin? Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne 1984 yılında çıkarılan Kuruluş Kanunuyla görev verildi. İzin verirsiniz

aynen okuyayım, çünkü önemli. İleride yanlış anlamadan dolayı sürtüşmeler, ukanıklıklar olabilir, bilgilerinize aynen sunmak istiyorum.

Görev maddesinin son fıkrası; "Tapu Kadastro ve tapu kadastroyla ilgili harita hizmetlerinin geliştirilmesini, koordinasyonunu sağlayacak esasları tespit etmek, uygulanmasını takip etmek, denetlemek, çalışanların niteliklerini belirlemek ve bunlarla ilgili ihtiyaçları planlamak, satın alınmasını sağlamak" Demek ki Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne, haritalarla ilgili kuralları koyma yetkisi verildiği için, biz yine yalnız başına hazırlamadık, üniversitelerden, kamu kuruluşlarından ve Odanın özel sektörün de katılımıyla geniş tabanlı bir kurulda bu Yönetmeliği enine boyuna görüşerek katılaştırdık.

Sayın arkadaşlar; Yönetmeliğin nitelik boyutunda getirdiği bir önemli husus var, sayısal üretim öngörüyor. İşte bütünlük içinde, hizmetlerin bir bütünde buluşması şeklinde öngörüyor. Katı maddeleri olabilir, uygulanamaz maddeleri olabilir, her zaman için Yönetmeliği düzenlemek mümkün.

Efendim, HAKAR Projesiyle ilgili hususa gelince:

Sayın arkadaşlar; Hakar Projesi çok konuşuluyor. Onda çok bilgi var da; fakat niçin yayınlanmıyor?

Sayın arkadaşlar; takdir edersiniz, bir yetkili araştırmayı yaptırır, istediği biçimde de kullanabilir. Niçin yayınlanmıyor? Bu araştırmayı yapan, yaptıran makam yayınlanmasını geri bıraktı. Bu konuda yayınlanıp yayınlanmayacağı konusunda bir yetkim yok, yalnız "HAKAR nerede?" gibi bazı çıkıntılar da var.

HAKAR, sistem analiziyle birlikte yer yer de çek edilmiş ve HAKAR'daki bulgulara göre, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bütünüyle uygulama imkanı bulmamış olsa bile, örneğin, master plan düzeyinde çalışmaları da yapıyor. Gerekli yönetmelikler, kenara da atılmış değil, çok değerli bir araştırma. Bu araştırmalardan olabildiğince de yararlanılmaktadır.

Efendim, Sayın Kalyoncu, "Kontrol hizmetlerinin de ihale etmeliyiz etkin durumu elde etmek için"

Efendim, ben şunu arz edeyim. "Kontrol hizmetleri de ihale edilsin" Mesele doğrudur, adım adım gidiyoruz, henüz o bazda, o etkinlikte de organize olmuş değiliz. Ama buna da, bunu böyle yapmaya da, organize olmaya da mecburuz, mahkumuz.

Son olarak -Sayın Seylam- bir düzeltme yapmak istiyorum. Harita kadastro hizmetlerine genel bütçeden ayrılan pay binde 1,5'dur.

Şimdi nerelere, ne miktar yatırım yapılacak, bunun belirlenmesi lazım ki, bu çok önemlidir. Özel sektör de ona göre organize olsun, ona göre kendini biçimlesin, doğrudur. Master plan çalışmalarında genelde bu iş belirlendi, uygulama planlarında da belirlenecek, bağlayıcı olmamak kaydıyla arz ediyorum, nasıl bir projeksiyonla yaklaşıldı kadastro üretimine? Yüzde 20'sini özel sektöre başlangıçta yüzde 20'sini açılmak ve her yıl yüzde 10, yüzde 15 bu işi artırmak suretiyle bir yerde kadastro teknik hizmetlerini bir seneden sonra tamamen özel sektöre devretmek. Projeksiyon bu, asla bağlayıcı değildir, biz bileşik kaplar gibi bir teklif getiriyoruz hükümetlere. Çünkü, Devlet bütçesinden alacağınız paya göre açılacaksınız. Mevcut kadroyu kullanmak durumundasınız.

Bu bileşik kaplarımız şöyle: Ne kadar para verilirse, o kadar üretim yapma, yoksa eski planlarda olduğu gibi, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne hedef ver, onun karşılığında sağlanması gereken kaynakları verme, sonra üretim düşük çıksın. Onda da bir hayır var. Şimdi niçin hayır var? 1981'de özel sektör plana girdiği zaman, - harita, kadastro arz etmişim- harita, kadastro hizmetlerinin hızlandırılması için özel sektörden de yararlan diye girdi. O bakımdan, onda da bir hayır görüyorum.

Sayın Başkan, arz edeceğim hususlar bu kadar ama, çözüm önerileri konularına dokunacak mıyız?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sonra.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Benim tespit ettiğim bu kadar. Saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Ayhan ALKIŞ- Affedersiniz, 5 dakikalık sınırlama bizler için geçerli değil mi?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Geçerli bu cevaplarda, ödevlerde geçerli değil Sayın Alkış.

Sayın Yüksel Akın'a bir hususu soracağım. Master planda belirtildi, master plan yapıldı ve bir yerden geçti mi?

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Efendim, master planı kelime olarak bir tarafa çekip, Kadastro Kanununda "Ana Plan" diye geçer, buna "Master Plan" diyoruz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- "Yapıldı mı" diye sordum?

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Arz edeyim efendim.

Master Plan bitirilme aşamasındadır. Bizim özel bir meselemizdir, herkes başka bir şey anlar o plandan, bitirilme aşamasındadır. Bu Master Plan elbette yetkili kurullara, üst makamlara arz edilecektir.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Evet, anlaşıldı, açıklığa kavuştu. Buyurun Nazmi Bey.

Nazmi ARSLAN (İ.B. Harita D.Bşk.'ını)- Çok özür dilerim, fazla konuşma arzusunda değilim ama...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tabii değilsiniz.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- ... bir konuşmacıya ne hak verilirse, Sayın Yüksel Akın sayın konuşmacıların sorularını cevaplandırdı, ben de bazı hususları cevaplandırırken başınızı ağrıtaacağım ama...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Yok, estafurullah.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- ...belki buraya getirilen pek çok sorulara da cevap verilecektir. Eğer yaralıysa konuşayım, yararlı değilse konuşmayayım?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- 'Bakın, boşa konuşuyoruz.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Yok, niye boşa konuşalım, herkes konuşurken bir şey yok da, biz mi boşa konuşuyoruz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Ben de hemen bitirelim diyorum.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Efendim, eğer müsaade ederseniz o zaman kısa kısa cevaplandırayım elimizden geldiği kadar.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Lütfen.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Efendim, kısaca arz edeceğim.

Sayın Selahattin Öner Bey, "Yeterlilik verilirken çok şeye dikkat edilmiyor" dedi. Arkadan sayın genç arkadaşım (E) Grubu müteahhitlere yeterli imkanın verilmemesinden bahsetti. Bu durumda (A) Grubu da şikayetçi, (E) grubu da şikayetçi, buyurun siz çözün.

İkincisi, "Birim fiyatlar kafi değil, çok az" dedi, Sayın Hocam da "Çok fazla" dedi, buyurun gerisini sizler cevaplandırın.

Efendim, Sayın Selahattin Öner Bey "Bazı işler parçalanıyor" dedi, haklıdır, doğrudur. Öyle bir şey ki, şu İmar Affı Yasası belediyelere harita yönünden çok büyük hızlılık getirdi.

İlana verdiğimiz günü soruyor "Ne gün ihale edilecek, ne gün bitecek, ne zaman tasdik olacak?" Ellerinden gelse iki senede yapılacak işi iki ayda bizden istiyorlar. Nitekim, İstanbul Belediyesi de bu açıdan yola çıktı, bir sürü müteahhit arkadaşımızın edindiği tecrübeler de ortadadır. Onun için fazla üzerinde durmayacağım.

Biz işleri zamanında bitirip, belediyelerin ihtiyaçlarını zamanında yapmak için bazı işleri bölüyoruz, parçalıyoruz.

Sayın Başkan bilhassa dağınık durumdan bahsetti, özel sektörü dağıttığımızı, du-man ettiğimizi ifade ettiler. Ben bilmiyorum, öyle demek istemedim ama, öyle anlaşıldıysa özür dilerim. Dağınıklık ortada 1 027 tane büro var, bunlardan 170'i bizimle iş yapıyor. Bu 170'in de belki 50 tanesi belki gelecek sene ortadan çıkacak, geriye 120'si kalacaktır. Biz nasıl dağıtalım, toplamaya çalışıyoruz. Onları, hem deneyim yönünden, hem mali yönden güçlenmeleri içinde elimizden geleni, elimizdeki iş miktarına göre yapmaya çalışıyoruz. Tabii ki bazı aksaklıklar olabilir. Onu da öneriler kısmında önerirlerse not alırız, düzeltmeye çalışırız.

Mehmet Turcan Bey, karneden bahsettiler. Şimdi Karne Yönetmeliğinden kısaca bahsettim ama, şöyle demek isterim:

Birinci Karne Yönetmeliği 1960'lı yılların, 1966'ların, yürütücüsü güya İmar

İskan Bakanlığı idi, Bankanın hiçbir ilgisi yok. Son Yönetmelikte İmar Kanununa bağlı olarak çıkmıştır, gerçi hazırlamasında bizim de katkımız olmuştur ama, bugün karne veren kuruluş Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğüdür.

Başka bir sorun varsa, Sayın Turcan öneriler kısmında söylerlerse, biz de sayın Bakanlığa elimizden geldiği müddetçe iletmeye çalışırız.

Sayın Önder Çevik Bey çok güzel izah ettiler, çok geniş bilgiler verdiler, kendilerine teşekkür ederiz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, hepsine cevap vermek mecburiyetiniz yok Nazmi Bey, sizinle ilgili olanı cevaplayın yeterli.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Burada (E) Grubu müteahhitlerinin faydalarını izah ettiler, yüzde 15 olarak belittiler. Efendim, yönetmeliklere gelince: O zaman 18 inci madde Yönetmeliğine gelince, bu İmar Kanununun..

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, soruyla ilgili mi bu Yönetmelik?

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Sordular da onun için söylüyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Hayır efendim, soruyla ilgili değil, lütfen.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Sayın Başkan, fazla zamanınızı almak istemiyorum. Yalnız bir hususa temas etmek istiyorum.

Sayın Muhittin İpek Beyin söylediği bir konu var, 1950 yıllarında kötü bir uygulama olduğunu söyledi.

Şimdi, 1950'li yıllarda yine ihtiyaca binaen sulama alanlarının 5 000'lik haritasıyla, 25 000'lik haritaların esas olmak üzere nirengi işleri DSİ Genel Müdürlüğü tarafından geniş çapta ihaleye çıkarıldı. Sayın Tefik Ağbeyimiz konuları benden iyi bilirler, orada o zaman görevliydi Harita Genel Komutanlığıyla müşterek, kontrolları Harita Genel Komutanlığı yapıyordu, ihaleyi de DSİ yapıyordu. Bu işlerde aşağı yukarı bizim kuşaktan veyahutta bizden sonra, birkaç devre sonraki arkadaşlardan genellikle çalışmayan da yok ve hepimiz çalıştık; fakat bunların ihalesinde bazı hususlar iyice nazarı itibara alınmadan yapıldı. O zamanki özel sektörün gücü, teknik gücü, özel sektörde çalışan mühendisler çok kısıtlı tabii, mühendisten gayri elemanlardan diğer meslek dallarından istifade edilmek üzere yapıldı. Mesela, arkadaşımızın bahsettiği...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- "Mesela" demek yok.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- ... 6 000 noktalık Erzurum ovaları bir mevsimde bitirilmek üzere ihale edildi. Dolayısıyla tabii bitmedi. Buna mümasil olarak, Akşehir ovaları, Gaziantep ovaları...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Arslan, lütfen misallere girmiyelim, bakın sabahleyin ilk kuralı koyduk "mesela" ile girmiyelim. Bu konuda başarılı mıydı, değil miydi?

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Başarılı olamadı, iyi organize edilmediği için, özel sektör başarılı olamadı. Bugün DSİ, o yıldan, bu yıla ancak 1988 yılında ihaleye çıkabiliyor Sayın Başkanım.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Evet, teşekkür ederim.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Bunu bilhassa bunun üzerinde vurgulamak istemiyorum. Bir kişiye yapamayacağı işi verirsiniz, tabii ki tepe takla gelir.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tabii.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Paranın yüzü tatlıdır, kazanmak için girersiniz ama, yapamazsanız ne olur? Dolayısıyla bir camianın da ismi de araya gider, bir meslek grubunun da ismi araya gider. İşte, bence büyük bir emek kaybı, para kaybı olan bu nirengi işleri maalesef fiyaskoyla neticelenmiştir, istifade edilememiştir. Yalnız bir istifadesi olmuştur 25 000'lik haritaların, kıymetlendirilmesinde kullanılabilmiştir. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çok teşekkür ederiz.

Nazmi ARSLAN (Devamla)- Çünkü zaman kısıtlı olunca, cevaplamakta zorluk çekiyoruz. Fazla zamanınızı almayayım, demek ki önemli değilse, önemli olan konulara değinilsin. Çok teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim, Sayın Aslan Ağbeyimiz, mutlak her konuyu çok iyi bilmesi, hani eski olmasının verdiği avantajları da var. Ancak, özellikle şu oturumda, şu açık oturumda herkese mümkün olduğu kadar kendi konusuyla ilgili cevabı, her şeyi cevaplamasaydınız çok daha rahat olacaktı. Kendinizi yordunuz, ama bu yorgunluklara değdi, güzel şeyler söylediniz, teşekkür ederim.

Efendim, şimdi Sayın Ayhan Bey Hocamıza söz vereceğim. Çünkü, Nazmi Bey, bana göre, "Ayhan Bey, ucuz dedi, öbürü pahalı dedi" ifadesine hocamın bu konuda ve diğer konularda bir açıklaması olacak zannediyorum. Buyurun Hocam.

Prof. Dr. Ayhan ALKIŞ (Y.Ü. Öğ. Üyesi)- Teşekkür ederim.

Önce şunu söylemek isterim, ortada bir senaryo var, bir tarafta ana ocağı, bir tarafta baba ocağı, bizler bu iki ocak arasında gidip geliyoruz.

Başlangıçta Sayın Arif Delikanlı, daha sonra da Sayın Nazmi Arslan'ın gündelikleri hususa kısaca değinmek istiyorum.

Verdiğim reklamlar doğru, bunu kanıtlayabilirim. Ancak, ben burada birtakım

rakam kümesi vermek yerine, ilginizi bir konuya çekmek istemişim, o da şu: Biz en azından gelişmiş ülkelerden daha ucuz harita üretmiyoruz, daha pahalı harita üretiyoruz, bu bir gerçek. Bunun yanında da çok para kazanmıyoruz, iş potansiyelinden yakınıyoruz, burda çok büyük bir çelişki var. Bu çelişkiyi birlikte düşünmek durumundayız, bu konuya dikkati çekmek istemişim.

Sadece bu soruyla mı sınırlı kalsın Sayın Başkan. ?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Yok, söyleyeceğiniz varsa öneri haricinde.

Prof. Dr. Ayhan Alkış (Devamla) - Konu hep iller bankasının konumuna geldi, bu kurumun ülkemize çok değerli hizmetler yaptığını, bu gün de bunu sürdürdüğünü kimse yatsıyamaz. Ancak, örgütsel olarak yaklaştığımızda bunun bir benzerinin dünyada olmadığını Sayın Arslan ifade ettiler, bu ifadesi doğru, bende de Avrupa'daki tüm ülkelerin örgütsel yapısını veren bir kitap var, bunu inceledim, gerçekten böyle bir kurum söz konusu değil. Bu kitapta da aynen şöyle yazıyor:

Birçok ülkede, özellikle bugün Avrupa Ekonomik Topluluğu içerisinde bulunan birçok ülkede hizmetin niteliği aynı, ama örgütlenme yapıları bir takım nedenlerle farklı, Buradaki farklar sadece yöresel, yerel, ya da dil bakımından farklılıklara dayanıyor. Ama bizdeki bu böylesine bir yapı söz konusu değil.

Kısaca, herhalde vurgulamak istenilen konuya değinmek istiyorum. Şimdi, İller Bankasının yapısı bugün tartışılmak zorunda: Çünkü belediyeler aldıkları yasal güçle kendi işlerini kendileri görebiliyorlar, harita üretebiliyorlar. Tabii bir şeyi unutmamak gerekiyor, bu gün özel sektörümüzün en büyük desteği İller Bankasıdır. Ancak, harita ve kadastro, ana, ya da babanın ayrıldığı, bu iki hizmetin bütünleşmemesinin tüm sıkıntılarını yaşıyoruz. O bakımdan, acaba bu hizmetlerin, özellikle Hakar Projesinde de öngörüldüğü biçimde bütünleşmesi, birleşmesi, bu dağınıklığın önlenmesi doğru olmaz mı?

Bunun dışında, Sayın Gökşin Seylam'a da teşekkür ediyorum, önemli bir konuya değindiler. Gerekte konu, salt bir sermaye konusudur. Ancak, sermayenin arkasında da - bilindiği gibi - bu sermayenin çok iyi örgütlenmesi ve teknolojiyi günümüzün, yani ülkemizin gerektirdiği teknolojiye birlikte getirmesi beklenir.

Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Sağolun Ayhan Bey.

Kısa bir soru da Selahattin Öner arkadaşımıza soracağım. Ben şöyle bir şey biliyorum, dün akşam Harita Genel Komutanlığında bir denemeleri vardı, ne oldu, bu konuda bir gelişim oldu mu.? Buyurun Selahattin Bey.

Selahattin ÖNER (Özel Sektör)- Sayın başkan, kıymetli arkadaşlarım; Dün akşam Harita Genel Komutanlığında GPS aletimizin gösterisi yapıldı. Bu

toplantıya dışarıdan katılmak isteyen profesör arkadaşlarımızın maalesef katılmasını sağlayamadık. Ancak, onların tespit etmiş olduğu noktalara aletimizi kurduk. Uydulardan aldığımız sinyallerle hesaplarımızı yaptık ve bu hesapları kendilerine verdik. Noktaların koordinatlarını biz bilmediğimiz için, yapılan ölçümlerin ne derece sağlıklı sonucu verdiğini bilemiyoruz. Bilgileri verdik, değerlendirmeyi yapacaklar. Bu değerlendirmenin sonucunda olay ortaya çıkacak. ancak, burda en önemli olan olay, yani gizlilik olayıyla acaba bu GPS el konur mu diye düşündük ama, aletlerimiz geriye geldi. (Gülüşmeler)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Ne mutlu bir olay görüyorsunuz arkadaşlar.

Selahattin ÖNER (Devamla) - Şimdi tabii, bu işin esprisi, Harita Genel komutanlığının yeniliklere açık olması tabii ki bizi de sevindiriyor ve daima da bizim mesleğimizin öncülüğünü yapmıştır. Bu öncülüğü, gizlilikten sıyrılarak yapması şüphesiz ki hepimizi daha mesut ve daha memnun edecektir. Efendim, şimdi ben esas konuma geçeyim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Bir hususu sormak istiyorum. Şayet koordinatlar elinize gelseydi, o anda soncu verebilecek miydiniz. ?

Selahattin ÖNER (Devamla) - Efendim, özel sektörün örgütlenmesi, sermaye, teknoloji, teçhizat ve devamlı kadrolardan oluşan bir hüviyet alabilmesi, Uluslararası standartta bir firma şekline gelebilmesi için aşağıda şimdi sayacağım madde madde...

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Öneri mi getiriyorsunuz.?

Selahattin ÖNER (Devamla) - Evet.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Öneriye geçmedik. Sorulardan cevaplayacağınız varsa lütfen onu cevaplayın, öneriye bir - iki dakika sonra geleceğiz Sayın Selahattin Bey.

Selahattin ÖNER (Devamla) - Efendim, konu tartışılmıştır, soruları kendime muhatap kabul etmiyorum. Esasen söylenmiş olan hususların hepsi dertlerimiz, problemlerimizdir. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Çok teşekkür ederim.

Sayın Önder Çelik, sizin soruları cevap verecek bir konumunuz var mı.?

İ. Önder ÇELİK (Özel Sektör) - benim sorulara yanıt vermekten öte, eksik kalan yanırları var genç kuşağın, onları aktarmak istiyorum izninizle, Yalnız çok hızlı okuyacağım Başkan izin verirsiniz.?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- 'Sorunlarınız varsa, mutlak getirin' demiştim, yalnız süratli.

1. Önder ÇELİK (Devamla) - Karne Yönetmeliğinin, karne alımı ve karne yükseltimi konularında adaletli ve netsel olmayan konular vardır. İki yıl deneyimi olan mühendis arkadaş karne almak için başvurduğunda, kendisine en küçük karne grubu olan (E) grubu karne verilmekte, kapasitesi 26 milyon 900 bin liradır.

Pek ince noktalara geleceğim. Sayın Delikanlı başvurdu, sektörde genç kuşağın bu noktalarda dertleri vardır.

Ancak, (B) grubu işlerde bulundurulması gereken şantiye mühendisliğinde, mühendisinin de şantiyelerde iki yıl çalışmış olması kaydıyla bu kişiye şantiye mühendisliği olarak iki yıl çalışmış kişinin şantiye mühendisliği kabul edilmekte, kendisinin 134 500 000 liralık işin organizasyonu ve teknik yönden götürmesi teslim edilmektedir. Bu arkadaşlarımız, Karne Komisyonuna bireysel olarak başvurduklarında, kendilerine ayrılan pay organizasyon için 26 900 000 liradır. Bu büyük bir ikilemdir.

Yüksek karne grubunun bir ekonomik güç göstergesi olarak ele alındığı zamanımızda, biz bu karne sahipleriyle (E) grubu işlere giderken görmekte isek, bu sektörün cılızlığını göstermez mi diyoruz.

Sektörde kapasite açısından orta büyüklükte işlerin bile taşaronlar tarafından yapıldığı bir ortamda, genç mühendislerden kuşku duyulmamalıdır. Karneler konusundaki geneli anlıyorum, kamuyla ilişkilere geliyorum.

35 yıllık bir geçmişi olmasına karşın, sermaye birikimini sağlayamamış sektörün bugün geldiği noktada, özel sektörün ve kamu sektörünün kendi paylarına düşen sorumlulukları vardır. 1983'lerde başlayan uygulamalar sonucu sermayelerde belli kımıldamalar olmakta: şirketleşme, kuramsallaşma, örgütlemelerde canlanma görülmektedir. Çok az bürolar da görünmesine karşın, iyi teknolojinin ürünleri aletlerle tanışılmıştır. Özel sektörün durumu hükümet politikalarıyla paralellik sağladığından, bugün için politikacıların iki dudakları arasında bulunmaktadır. Doğal olarak iş güvenliği olmayan bir sektörde büyük yatırımlar yapılması cesaret işi olmaktadır. Bu olumsuzluklara karşın, özel sektörde böyle bir istek ve kımıldanma göze çarpmaktadır.

Ülke ölçeğinde büyük projelere katılım için sektörde 141 şirketin var olmasına karşın, bu büyük ölçekli ihalelere için organize olmuş firmalar çok azdır. Büyük projelerde özel sektör hazırlanmak durumundadır. Bunun yolu: küçük ve dağınık üretim birimleri yerine....

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Önder Bey, öneriyi istemiyoruz, lütfen soru.

İ. Önder ÇELİK (Devamla) - Yalnız şöyle bir olay var, öğleden önce ben, genç kuşağın dertlerini anlatmak durumundayım, anlattım. Yalnız kamuyla olan ilişkilere değinmedim. İzin verirseniz o konuyu izah edeceğim. ('Devam edin' sesleri)

Yalnız devam ederken, öneriler olarak edeceğiz. Biz, kamuyla buradaki....

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Hayır efendim, konuyu ikiye ayırdım, neden yanlış algılandı, ben mi yanlış söyledim, sabahleyin 'Özel sektörün sorunları ve kamu sektörüyle ilişkiler' konusunu görüştük. Öğleden sonra 'Çözüm Yollarını ve Geleceğini konuşacağız' dedik, bu şekilde algıladık. Şimdi siz, sabahki konuşmalarınıza ek konuşma mı yapmak istiyorsunuz.?

İ. Önder ÇELİK (Devamla) - Bir ölçüde öyle alabilirsiniz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Ancak, 5 dakikayla özetleyin, Çünkü, konuşmanızı yaparken, çok açarak yapıyorsunuz. lütfen.

İ. Önder ÇELİK (Devamla) - Peki.

Ben bu konuyu kapatıyorum, biraz sonraki olayda bu söylenecek diye düşünüyorum. şu olaya değinmek istiyorum.

Harita, diğer ülkelerde üretim maliyeti nedir, burada çok sözü edildi, ben olayı birim - fiyat bazında almak istiyorum. Bildindiği gibi, meslektaşlarımızı ilgilendiren birim fiyatlar, İller Bankası, Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından kendi özel koşullarına göre hazırlanmakta, birim fiyatlarda tek seslilik görülmemektedir. Odamız tarafından üretilen birim fiyatlar, Sayın Namık Gazioğlu'nun kişisel, özverili çalışmaları sonucunda hazırlanmakta ve üyelerimize dağıtılmaktadır.

Birim fiyatlarının düşüklüğünün herkes tarafından bilinmesine karşın, her yıl yapılan bir önceki birim fiyatların belli bir katsayıyla çarpılarak, yeni birim fiyatları üretilmektedir.

Odamız, bilindiği üzere, üyelerimizden komisyonlar oluşturarak, bir danışmanlık hizmetiyle Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğüne birim fiyatları üretmişti. Odamız, teorik ve pratikte de verimli olan, üyelerimize bir komisyon çalışması şeklinde yönlendirerek, iyi bir analiz yaptırmalı, şimdiye deyin tanımlanmamış yeni iş alanlarını formüle ederek, günümüz koşullarına uygun birim fiyatlar sektörümüze maledilmelidir. Oluşturulacak birim fiyatlar, meslektaşlarımızın desteğini aldıktan sonra kamuya ve komşu sektörlerle karşı savunulmalıdır.

'Vasıflı İşçi' dediğimiz - Çok hızlı geçiyorum - günlüğü 6 080 lira olarak, düz işçinin günlüğü 4.220. TL. olarak 1988 birim fiyatlarında belirlenmişti. Bugün

büyük kentlerde bu fiyatlarla eleman çalıştırmak mümkün değildir. sektörün emek-
yoğun bir sektör olması dolayısıyla kaygımız büyük olmaktadır. Yanlız belli
düzenlemelerin yapılmasıyla bu konuya iyileştirme geliştirmek mümkün olacaktır.

Şimdi bir yansı olayı var.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Birim fiyattaki söylenilen rakamlar,
Bayındırlık Bakanlığın tebligleridir, bunlara bizim müdahale etme olanacağımız
mümkün değil Buna dikkatenizi çekiyorum. Buyurun.

İ.Önder ÇELİK (Devamla) - Sayın Nazmi Bey alınmasınlar, öğleden önce be-
lirttiğim gibi, İller Bankası donelerine rahatça kavuştuğumuz için onu yansıda
gösteriyorum.

Arkadaşlar; gördüğümüz gibi, 1964'ten günümüz 1988'e kadar, 1989'dayız,
İller Bankanın meskun, gayrimeskun olarak yaptırmış olduğu işler ve birim fiyatlar,
gerçekleştirilen yatırım yansıda görünmektedir. 1988'de 1 metrekafe haritanın mali-
yeti 10 kuruştı, 1988'de 480 kuruştı. Günümüzde bir bardak su 100 lira, bir dilim
elma 13 lira, bir tek sigorta 25 liradır, bir simit 200 liradır. Şimdi - öğleden önce de
sözü edildi - sektörümüzdeki açmazlardan büyük bir olay sermayede birikimdir. Bu-
nunla nasıl sermaye biriktirilecektir ?

Bir de, sabahtan beri 'ana ocağı, baba ocağı' sözleri edilmektedir. 1984'ten beri.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Hanımlara bir şey söylemiyor dikkat
edin.

İ.Önder ÇELİK (Devamla) -Evet. 1984'lere gelindiğinde 1984-1988 yılları
arasında serbest çalışan sayısının 1950'lerden 1984'lere deyin olan sayıyı ikiye kat-
ladığını söylemiştik. Bu sayıdaki elemanın istihdamını, ne ana ocağı yapmıştır, ne
de baba ocağı yapmıştır. Burada şunu belirtmek istiyorum: Bu paydaki büyük oran
yerel yönetimlere aittir. 1987'de İller Bankasının yapmış olduğu toplam ihaleye
bakıyoruz, 3 milyar liradır. Aynı dönemde İstanbul -Bakırköy belediyesinin yapmış
olduğu ihale 2 milyar liradır. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Sayın Önder Çelik'e teşekkür ederim.

Sayın arkadaşlarş bu kadar uzun bir mataronda gayet tabii yorulacağız, bunun
bilincindeyim. Ancak 10 dakika bir ara verdikten sonra, önerileri toplayıp, sağlıklı
bir şekle getireceğim. Yalnız kendime göre tespit ettiğim bir-iki hususu da
okuyayım, hiç olmazsa bu 10 dakikalık arada kendime göre bazı düşünceler kaynak-
lanabilir. Ondan sonra öneri paketlerini çok süratle getirip, Kurultayın bu bölümünü
kapatmak istiyorum.

Şu belli ki, 'özel sektör, serbest çalışan, müteahhit, yüklenici şirket' kavram-
ları bizim sektörde çok karışık 'Şirket' dedikleri, bizde aile şirketleridir, bu bir
gerçek, yüzde 90'ı şahıs, yüzde 10'u benimkinde olduğu gibi, hanıma ait şirket, bu
şirket değil.

Sermaye birikimi hiç olmamış, sermaye birikimi yapan kişiler, meslekten ser-
maye birikimi yapmamış, meslek dışı yaptıkları uğraşılardan sermaye birikimi

yapmış, bu birikimleri de mesleğe yatırmak istemiyorlar. Bu gayet doğal haklarıdır. Çünkü, meslekte kar marjı çok düşüktür. Personel niteliği yok, kadrolaşma maalesef yok. Çünkü, iş devamlılığı ve sürekliliği yok. Eğitimde büyük darboğaz var. Eğitim Panelinde zannediyorum dinleyeceğiz. Alt kademe personeli, diplomalı personel arzide çalışmak istemiyorum. Bu bir görüntü.

Teknolojik gelişmeleri üniversitelerimiz bilgi olarak çok güzel takip ediyorlar. Özel sektör hassasiyetle okuyarak izliyor; fakat gelişmeleri satın alma yolunda yine aynı nedenlerle sakıncaları var, Sayın Doğan Uçar hocamızın evvelki günkü tebliğinde belirttiği şekilde, her köye bir traktör gibi her şeye bir bilgisayar almaktan öteye geçemedik.

'İşlerin sürekliliği yok' dedik, yalnız kamu sektörünün işveren olması ve kamu sektörünün kendi içeriğinde bir örgüte kavuşmamış olması, bu işleri düzenli olarak ortaya koyamayacağı da çok açık şekilde çıktı.

A. Yüksel AKIN (TKGM Md. Yrd.) - Mahkum ettiniz Sayın Başkan

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Yanlış anladınız.

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Koyamadığı ayrı, koyamayacak ayrı.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - 'Koyamayacak' dedik, çünkü nedenini söyledik.

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Moralimiz bozuldu.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Moralimizi bozmayın. Yanlış anlaşılmasın, şöyle ifade ettik; 'Ne kadar para ne kadar iş statüsüne girdik' dediniz, ben mi yanlış anladım.

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Hayır efendim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Özellikle şunu söylediniz; 'Biz şöyle bir prensiple özel sektöre yüzde 20'den başlayarak, her yıl yüzde 10 artırarak gideceğiz, bu işi ama verdikleri paraya uygun olarak'

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Bütçeden alınacak paya göre, cebimizden verecek değiliz, bir projeye gidiyorsunuz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Tabii efendim, master plan anlayışın ne olduğu plan anlayışının ne olduğu burada çok açık seçik görülüyor.

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Master plan değil.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Master plan anlayışında bu işler daha

evvelden planlanır, bu baza göre istekler belirlenir.

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, söylenen master planla ilgisi yok, yani meselenin master planla ilgisi yok.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Nasıl yok, rica ederim. Bu benim değerlendirmem, sizin kızmanıza gerek yok, lütfen 'Ne Kadar para verilirse ona göre aktaracağım' diyorsunuz, 'Hiç para vermezlerse olmayacak' diyorsunuz.

Benim söylediğim hususlarda yanlış varsa, arada müdahale etmek suretiyle değil, sonradan cevaplırsınız, bu gayet doğal hakkınız. Ben, böyle algıladım, başka türlü algılayan varsa 'Değerlendirmeniz yanlış oldu' der.

A. Yüksel AKIN (Devamla) - Söylediğime pişman ettiniz.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ - Karne konusu büyük sorun olmakla beraber, son yönetmeliğin getirmiş olduğu ve piyasada 'Müdür Karnesi, Albay Karnesi' şeklinde adlandırılan karne sorununun yeniden ele alınmasından yarar var ama, büyük bir çıkmaz olduğu da gayet açık görülüyor.

Taşaron firmaların şirketleşmek suretiyle bu tip karneleri kullanmasıyla bu mesleğe içerik yönüyle çok büyük darbe vuracağı da aşikar, bunun kontrol mekanizmalarının disipline etmesi gerektiği, sayın arkadaşımızın ifadesinde yer aldığı kanısındayım.

Teknik yönetmelikler ve gizlilik sorunu güvenlik soruşturması sorununun darboğaz getirdiğini tespit ettik. Hatta o kadar ki iş bittiği halde güvenlik soruşturması bitmediği için değer alamayan ve işi çıkmaza sokmuş arkadaşlarımızın olduğunu ben şahsen biliyorum.

Ortak girişimle konsorsiyum olaylarının gerçekleşmemiş olmasını özel sektörümüzün biraz kendisi kapasiteli vermekten ileriye fazla bir şey söylemek mümkün değil kanısındayım.

Öyle yatırımlar özel sektörde bol miktarda var. Elleri bulunan aletlerin edevatların yeni teknolojiye nasıl uyum sağlayacağı konusunun araştırılması gerektiği kanatındeyim.

Hiç söylenmeyen bir konu, özel sektörün sorunu olmasını rağmen, vergi ve sigorta konularının düşünülmesi gerektiği inancındayım. Peşin Vergi olayını ben burada duymak isterdim. Şu bin kusür filomuzun öyle tahmin ediyorum ki, bir yıl içerisinde yarıdan fazlasının kapanmasına yol açacaktır, eklemek parasını sağlayacaktır. Bu konunun aslında tartışılmış olması lazımdı. Ben - tartışılmamış olmakla beraber - Peşin Vergi ve Sigorta konunun bu Kurultayda ele alınması gerektiği kanısındayım.

Hakedişlerin zamanında ödenmemesine karşı özel sektörün 'Ödenmiyor ne yapalım' rahatladığından kurtulmasının gerektiği ve bunun büyük sorun olduğu aslında düşük kar marjıyla çalışan özel sektörün sorunların tartışılmasını gönülüm arzu ederdi. Öneri olarak sunuyorum.

Bir arkadaşımız değindi 'Türkiye genelindeki olaylardan kendimizin soyutlaya-

mayız' Tabii, Türkiye genelindeki ahlak bozukluklarının, rüşvet olaylarının bizim sektöre de girmiş olmasını çok kötü neticeleri görüyoruz.

Kadaströl haritaların yetersizliğinden uygulama yapan arkadaşlarımızın bahsedeceğini ummuştum. Özel sektörün en büyük sorunlarından biri çok dolaylı yollarla çözüme kavuşuyor, lafi edilmedi.

Aynı şekilde tapu kayıtlarındaki gişe tutmama hususunda bahsedileceğini özel sektörün en büyük darboğazlarından biri idi. Nasıl bir çözüme ulaştırılacağı konunun sorulacağını düşünmüştüm, gelmedi.

Kontrollük hizmetlerinin çok iyi yapılması gerektiği konusunda mesleğin genel denetimi yönüyle kuşularımızın olması gerektiği, özel sektör olarak bizim de kuşularımızın olduğunu söylememiz gerekiyordu.

Üniversitelerimizin danışmanlık hizmetlerini yapmakta daha atak davranmasını isteyeceğimizi zannediyorum, istemedik.

Bunun dışında 'Mühendislik Ölçmeleri' diye adlandırdığımız yeni iş olanaklarının açılmasını istedim.

Fotogrametri, kartoğrafyanın daha etkin biçimde kullanılması için - Sayın Pa şa'nın geçen koktelyde söylediği gibi 'Bu meslek burada yatıyor' derken bir taraftan da gizlilikle nasıl bağdaştırıldığını tam açıklamadan tartışılmasını istedim, yarım açıldı.

En büyük olay da 'Örgütlenme, örgütlenme, örgütlenme' dediğimiz olayı yine de tam bir yere oturtmadık.

Ben bunları da düşünerek 10 dakika bir ara verip, sonradan da tüm arkadaşlarımıza bunu öneriyorum. Öneri paketlerinin geliştirilmesinden yana olduğumu bildiriyorum.

Oturuma 10 dakika ara veriyorum. Saat 16.30'da tekrar toplanıp bu işi bitirelim arkadaşlar.

(Oturuma 10 dakika ara verildi)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Vermiş olduğumuz aradan sonra toplantımıza devam ediyoruz.

Bu bölümde işimizi çok çabuk ve süratle halledebilmek için önerilerin madde madde -açıklamasız, açıklama yapılmaksızın, öneri olarak- getirilmesini istiyoruz. Öneriler yalnız burada gördüğünüz 7 konuşmacıyla ilgili değil, tüm salondan da öneri alacağım. Önerileri alırken yalnız dediğim gibi, izahlı bir durum yok; açıklamalı öneri yok, net olarak konulsun. Tabi bu önerilerin öneri paketinin sonuçları, tümüyle bu açık oturum sonuçları bantlar da tekrar tekrar dinlenmek suretiyle alınan notlarda incelenmek suretiyle değerlendirilecek. Açık oturum sonuçları olarak sonradan tespit ve yazılı olarak ilgililere sunulacak. O nedenle burdaki sıralamanın önce şu yazılsın bu yazılsın şeklinde değil; önerileri çok açık seçik koyalım, sıralama vesair konuları yürütme kurulunun ve odamızın yapacağı değerlendirme sonucu çıkacaktır.

Bundan bilgi alınmasını önemle rica ederim.

Yani burada yazılı verecek değiliz; önerileri alacağız, bu önerileri derecesine göre sıralayacağız. Gayet tabi ki bu konuyu çok iyi incelemiş olan konuşmacı arka-

daşlardan evvela önerileri alacağım, sonra siz sayın delege arkadaşlarımızdan alacağız.

Tabi bu arada benim şu ara yerde 15 dakikalık arada bazı eksik kalan hususları ve her ne kadar kaydettim ve süratle de geçtim ama, bilhassa 5-6 arkadaştan özellikle son çıkan teknik yönetmelik konusunda büyük şikayetler olduğunu; çok küçük haritalarda dahi bunların bir şebekeye bağlanması, memleket nirengi şebekesine bağlanmasının sorun haline geldiğini söylediler. Bu konunun da mutlak surette, teknik yönetmelik konusunun da özellikle memleket nirengi şebekesine her ne miktarda olursa olsun ifadesi de yer almasının sakıncalı olduğunu vurguladılar. Bu konuyu bir dilek olarak getiriyorum ben. Ancak tabi yönetmeliği yapma, düzeltirme yetkisi bu işin yürütücüsü olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne ait bir olay.

Sayın Akın, bilemiyorum her halde buralarda olması lazım; o konu buraya öneri olarak geliyor efendim. Konuşulmadı deniliyor; aslında konuşulması gerekir deniliyor. O konu gayet tabi tartışılacak da, bu özel sektörün sorunları arasında bilhassa küçük harita yapan özel sektörün büyük sorunu olarak olayı getirdiler. Bu nedenle ben bu konuyu ortaya koydum.

Zannediyorum sayın Akın da gelince onada bu konuyu direkt öneri olarak götüreceğiz.

Evet şimdi Sayın Akın geldiği için tekrarlamakta yarar görüyorum. Bilhassa teknik yönetmeliğin tartışılmasını arkadaşlar bu ara yerde özellikle istediler. Ancak bu kadar kısa sürede koskoca bir teknik yönetmeliği tartışmak mümkün değil. Sıkıntının nereden kaynaklandığını da şu şekilde; her ölçeği ne olursa olsun, miktarı ne olursa olsun, memleket nirengi şebekesine bağlanmakta yine gizlilik olayı karşımıza geliyor. 10 hektar yapılacak harita için memleket nirengi şebekesine bağlanmasının ve değer elde etmenin zorlukları bilhassa küçük özel sektörün, büroların büyük sorunu olduğunu dile getirdiler. Gayet tabidir ki bunu bir öneri; özel sektörün sorunları arasında bir öneridir. Biz özel sektör demiyoruz artık; özel bürolar diyoruz. Sektör yok olduğunu anladık; o zaman özel büroların bu isteminin düzeltilmesini olayını da her halde bu konuyu yürütmekle görevli genel müdürlüğe düştüğünü siz yokken söyledim.

Zannediyorum siz de bu konuda ufak da olsa bir açıklama yapıp, konuyu öneriler kısmına geçirelim.

A. Yüksel AKIN- Şimdi mi Sayın Başkan?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Evet şimdi açıklayın hemen; ondan sonra önerilere geçiyoruz efendim.

A. Yüksel AKIN- Efendim, bu yönetmeliğin uygulamasıyla ilgili değer alış veriş sorunu.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Küçüklerde bilhassa.

A. Yüksel AKIN- Tabi efendim.

Değer alış verişinde ülke nirengi ağına bağlanmayı öngördüğüne göre bu

yönetmelik, ülke nirengi ağı değerlerini kullanmak mecburiyetindeyiz. Ülke nirengi ağlarına ait değerleri özel sektörle aktarmakta sıkıntı gizlilikte başlıyor. Bu gizlilik kurallarını koyan bir yönetmelik de ortada. Bu yönetmelik değişmedikçe bu sıkıntıyı aşmamız mümkün değil.

Şimdi durum bu olduğuna göre, bu darboğazı aşamazsak o zaman yönetmeliğin getirdiği bütünlükten, kurallardan belki ayrılma zorunda kalacağız. Zamanla, işle yarışmak durumundayız çünkü.

Bu bakımdan Sayın Başkan, bu sıkıntılarda,

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Acaba derler 5 hektarlık 10 hektarlık yerler için deniyor?

A.Yüksel AKIN- Onu arz ediyorum.

Yönetmeliğin 307-308-309 maddelerinde yer almış bu konular. Bu yönetmelik hazırlanırken de düşünülmüştü. Lokal yerlerde, yani yüzey ağı oluşturulmamış yerlerde bu maddeleri kullanmamız mümkün. Yüzey ağı oluşturulduktan sonra bu tip harita üretimini istemek durumundayız. Bir yanlış anlaşma var sanıyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Genel Müdür Yardımcım, bunu acaba bir genelge yapmanız mümkün mü?

A. Yüksel AKIN- Bir iç genelge yaptık; evet iç genelge yaptık, iç genelgemiz var.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Evet bunu bilhassa istiyorlarmış. Ancak yalnız sizin teşkilat da değil, olayı çünkü irdeleyen de bir de Bayındırlık İskan Bakanlığı da var bu olayda. Bu konuyu biz böyle bir genelge yaptık, siz de bunun paralelinde bir genelge yapın şeklinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığına da iletmenizi mümkün olabilecek mi acaba?

A. Yüksel AKIN- Efendim o doğal; yani biz mi bunu uyaralım onlar mı uyarın? O iki kuruluşun koordinasyonu meselesi; ama bir uyarı olarak almış olayım bu konuyu. İlgili kuruluşlarla bir araya gelmeye çalışalım efendim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Evet efendim; bu konuyu da basit olarak geçiştirmiş olduk; halletmiş olmadık geçiştirmiş olduk diyelim.

A. Yüksel AKIN- Sayın Başkan izin verir misiniz?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Bir dakika efendim.

A. Yüksel AKIN- Yani basit olarak geçiştirdik diye bir şey değil.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Size bir laf atmadım, yanlış anlaşılmasın.

Kendi çözümümüze laf attım. Zaten biz Türk Milleti olarak böyleyizdir; konuları hep böyle geçirterek halletmeye çalışırız, sorunlar birikir.

Şimdi sayın arkadaşlar, ben gerçi kimseye söz vermiyeceğim hep öneri dinleyeceğim dedim ama, şimdi gördüm ki aramıza neden gelmediğini de merak ettiğim, bu meslekte müteahhitlik yapmış bir arkadaşımız gelmiş. Elini de kaldırıp duruyor orada. Ben biliyorum ki, ben şayet Asri Beye söz vermezsem mutlak dili şişer ve ağzına da sığmaz. Asri Beye mutlak söz vereceğim müsamahanıza sığınarak.

Bu arada da Asri Beyden her ne kadar oturumumuzu izlememişse de önerileri varsa madde madde de sıralamasını isteyeceğim.

Sayın Asri Ünsür, sizin özelliğiniz dolayısıyla lütfen gelin kürsüye; iki kelam edin. Süreniz ancak şunuda söyleyeyim süreniz 5 dakika ile sınırlıdır. (Karşılıklı konuşmalar, gülüşmeler)

M. Asri ÜNSÜR- Muhterem Divan, değerli meslekdaşlarım; hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Bazı şahsi meselelerim dolayısıyla toplantıları takip edemediğim için de üzgünüm, sizlerden özür diliyorum.

Şimdi bu memleket nirengi ağına haritaların bağlanması konusunda mevcut yasalara aykırı bir yönetmelik tanzimi vardır. Bu sayın bürokrasideki arkadaşlarımızın gözünden kaçmış; bakın ben size bunu nasıl izah edeceğim. İmar planları 3194 sayılı İmar Kanununa göre alenidir; yani eskiden vatandaş imar çapını alırdı, şimdi dilekçesini verir imar paftasının kopyasını parasını yatırır, belediyeden alır. Şimdi bir tarafta diyeceksiniz ki, değerler koordine değerler gizlidir; öbür tarafta imar planı üzerine yani halihazır haritanın üzerine bu değerleri koyacaksınız; vatandaş da gelecek alacak.

Şimdi bu koymuş olduğunuz; ben hakim olsam veya hakimın karşısına gitsem bu gizli değerlerle o planı alsam hakim bana birşey yapmaz. Çünkü hiçbir zaman yönetmelikler kanuna aykırı olamaz. Yani bu yönetmeliği hazırlayan kurul bu kanun maddesini hiçe saymıştır ve geçerli değildir yönetmeliğiniz. Yani bir ihtilaf mevzuu olsa bir mahkeme mevzuu olsa, adliyeye düğüldüğü zaman o vatandaşa hiçbir sorumluluk gelmez. Böyle herkes istediği gibi yönetmelik yapamaz Türkiye'de; yaparken yönetmelikleri kanunları bilerek ve uygulama imkanı olarak yapacağız.

Ben de sırasında devlet bürokrasisinde bulundum, yönetmelik hazırladım, emirler verdim. Hala bir kısmı da öyle zannediyorum ki yürürlüktedir bunların. Ben bunu hazırlayan arkadaşlarımı -komisyonu saygı ile karşılıyorum ama- böyle her tepeden inme gelen teklifleri kabul etmek zorunda değilsiniz. Yani memlekette artık bir gizlilik şeyi kalmamıştır, dünya yüzünde kalmamıştır. Neyin gizliliği?

Kaddafi -geçen sefer de söyledim- çadırında bombalanıyor, biz hala koordine değeri gizli olsun diyoruz. Neyi gizliyoruz; geçmiş Abdülhamit devrinden gizlilikler artık kaldırılmalıdır. Bu kurul bunun üzerinde durmalıdır. Bu işin gizliliği kalmamıştır. Bu sadece gizlilik şeyi arkasına saklanmak demektir. Memlekete, millete, orduya da hiçbir yere faydası yok bu gizliliğin. Ben buna inanıyorum; bu memleketin vatansever bir evladıyım. Yani değeri saklasan ne olur saklamasan ne olur?

Onun için bununla bazı kurullara bazı haklar, bazı imtiyazlar sağlamak için

konmuştur bu oraya. Onun için de benim kanaatime göre geçersizdir. Bu kurul buna karar vermelidir. Hepinizi saygı ile selamlıyorum, teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim Sayın Unsür.

Sayın arkadaşlar, şimdi yine önce ilk takip ettiğimiz sıradan başlayarak önerileri almak istiyorum ben; evvela konuşmacılardan olmak üzere. Ancak biraz evvel de bahsettiğim esaslar çerçevesinde madde madde; sıralaması önceliği falan önemli değil, önerinin niteliği önemli. Notlar alınacak, bunlar sonradan birleştirilip ayıklamaya tabi tutularak sıralanacak.

Sayın Selahattin Öner; çözüm yolu ve önerileriniz nedir?

Selahattin ÖNER- Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; özel sektörün örgütlenmesi, sermaye, teknoloji, teçhizat ve devamlı kadrolardan oluşan bir hüviyete kavuşabilmesi, uluslararası düzeyde firma olabilmesi için;

1- Hizmet prensiplerini saptayan, uygulamaya açıklık getiren gerekli yönetmenlikleri hazırlayan ve standardizasyonu sağlayan, birim fiyatları tespit eden, bilgi bankasını oluşturan, sorumlu sivil bir kuruluş görevlendirilmelidir.

Eğer sayın Yüksel Beyin söylediği gibi, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bu yetkililerle teçhiz edilmiş ise, gölgeden çıkıp bu yetkililere sahiplik etmelidir.

2- 203 sayılı Yasa ile kurulmuş olan Bakanlıklararası Harita İşleri Koordinasyon Kurulu kaldırılmalı; Harita ve harita bilgilerini temin, kullanma yönetmeliği ile getirilmiş bulunan kısıtlamalar kesinlikle değiştirilmeli.

3- Kadastro hizmetleri ve fotoğrametrik harita yapım işleri özel sektöre ihale edilerek, özel sektör devamlı ve güvenceli bir iş kaynağına kavuşturulmalıdır. Bu ihale edilecek işler 5 yıllık perspektif halinde özel sektör tarafından bilinmelidir.

4- İhale açan kurum ve kuruluşların ihalelere katılabilmek için müteahhitlik karnesi dışında sermaye, teknik kadro, teknoloji ve makina teçhizat gibi hususlar aramalı; özel sektörü örgütlenmeye özendirmelidir.

Her ne kadar Sayın Başkanın örnek vermeyin dediyse de; çok konusu oldu ben burada onun affına sığınarak, Devle Su İşleri'nin Erzurum'da 6000 noktalı ihalesine değineceğim. Eğer bir idare 6000 noktalı bir nirengi ağının nasıl koşullarda olan bir firma tarafından yapılacağını kararını verememiş ise, bu koşullardaki firmaları işe davet etmemişse, bunun sorumluluğu özel sektörün değildir.

5- Kontrol müesseseleri için zamanında ve teknik şartnameye uygun şekilde yapılmasını sağlamaktan sorumlu olduğu bilincine ulaştırılmalıdır.

6- Hizmetin güçlüğü ile orantılı bir birim fiyat geliştirilmelidir.

7- Teknik şartname ve yönetmenlikler uluslararası piyasada uygulanan gelişmiş teknolojiyi içerecek şekilde yeniden düzenlenmeli; özel sektörün atılımcı ve dinamik yapısı gözden kaçırılmamalıdır.

8- Karne yönetmenliği kriterleri yeniden düzenlenmelidir.

Sayın Başkanım, bu benim çok kısa olarak önerilerimdir. Özel sektörün geleceği ile ilgili fikirlerimi de söylememi ister misiniz?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Söylemenizde yarar var, hakkınız.

Selahattin ÖNER (Devamla)- Evet.

Ülkemiz kalkınmakta olan ülkeler arasındadır. Köylerden kentlere akınlar olmakta, yeni yerleşme alanları, yeni kentler oluşmakta; yol, su, demiryolu, kanalizasyon gibi çeşitli altyapı hizmetlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca GAP Projesinde olduğu gibi, arazi toplulaştırma hizmetlerine gereksinim olmaktadır.

Henüz ülkemizin kadastro mülkiyet sorunları çözüme kavuşturulmamış, fotogrametrik harita ihtiyaçlarımız devam etmektedir. Bu koşullar içerisinde olan bir ülkede, harita ve kadastro mühendislerinin elbetteki yapacakları çok iş vardır. Ancak kamu kurum ve kuruluşları önümüzdeki yıllarda çıkması muhtemel büyük projelere özel sektörümüzü hazırlamazsa, özel sektör bu hedefi görüp buna göre örgütlenmez ve günlük yaşamaya devam ederse, taşaron olmaktan ileriye gidemeyecek ve yabancı harita firmaları, meslek dışı ifadelendirdiğimiz firmaların sektörümüzdeki işlere talip olacakları tabiki kesindir. Saygılarımla bildiririm (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Öner'e çok teşekkür ederim. Gayet özlü ve can alıcı noktalara değindi. Önerisini ben not ettim ancak o not etmekle de yetinmeyeceğim, müsaade ederlerse alacağım kendisinden yazılı olarak da. Teşekkür ederim.

Tabi şimdi yine ikinci öneri paketini sabahki sıraya göre Sayın Nazmi Arslan'dan rica edeceğim. Nazmi Bey acaba bu konularda; bunlara ekliyeceği hususlar -mükerrer olmasın diye- varsa onları rica ediyoruz.

Nazmi ARSLAN- Elbette Sayın Başkan, mükerrer olmayacak.

Öneri olarak Sayın Selahattin Öner Beyin önerilerine İller Bankası olarak aynen katılıyoruz. Söyledikleri hususların tek tek ele alınmasında özel sektörün geleceği bakımından çok yarar vardır.

Ona ilaveten, İller Bankası özel sektöre iş veren -ana sektör dediler, biz de artık onu kabullenelim- bir kuruluş. İller Bankasının yalnız bırakılmamasını arzu ediyoruz. Şöyle ki; diğer mühendislik hizmetleri içerisinde; yol, su efendim DSL'nin yaptığı sulama işleri içerisindeki harita hizmetlerinin kesinkes ayrılıp Devlet Planlama Teşkilatının onayından geçirilmesi ve açıklık kazanması lazımdır.

Aynı şekilde Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün de özel sektöre vereceği işlerin açıklık ve kesinlik kazanması lazımdır ki, özel sektör kendini ona göre yönlendirsın. Yarın her şeyden bihaber olarak İller Bankasının çıkardığı ihaleye geip, boş kalmamak endişesi ile yüzde 50'lere kadar kırış yapmak mecburiyetinde kalmasın. Bilsin ki başka yerden de iş alacak. Biz bunun sıkıntılarını çok çekiyoruz.

Sayın Başkan kusura bakmasın, çok kısa olarak bunu izah etmemde yarar var. 25 tane iş çıkıyoruz ihaleye, 150-200 müracaat oluyor. Buyurun nasıl yeterlik vereceksiniz, bunu nasıl ayıklayacaksınız; buradaki önerileri -Sayın Selahattin Öner Beyin önerilerini- nasıl yerine getireceksiniz; büyük güçlük içindeyiz. Onun için bize yardımcı özel sektöre iş veren kamu kuruluşları istiyoruz; açık ve seçik olarak. Tıpkı İller Bankasının programı, programındaki yatırım miktarı, yıllık yatırım miktarı aleni olarak ihaleye çıkarılacak işlerin tek bilinmesinde yarar görüyoruz. Teşekkür ederim Sayın Başkan. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çok teşekkür ediyoruz Sayın Nazmi Arslan.

Sayın Mehmet Turcan, buyurun efendim.

Mehmet TURCAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ben aynı konulara değinmemek için önce günümüzün sorunlarını çözme yerine, mesleğimizin sorunlarını çözecek olan ve özellikle bugünkü kısır birçok olayın çıkmasına neden olan dilimin büyütülmesi gerektiği görüşünden işe başlamak istiyorum.

Dün burada bir meslekdaşımız çok güzel bir konuya temas ettiler. Dediler ki, biz tapu kadastro olarak kadastronun tüm işlevini her ilçede bir büroya devretmek için bir yasa tasarısı hazırlıyoruz. Şu anda nerededir, ne şekildedir bu yasa tasarısı; bu meslekdaşlarımızdan öğrenmek isteriz. Bizlerin fert olarak eğer katkıları olabilirse, sanıyorum çok mutlu oluruz. Bu yasa tasarısı gerçekten yasalarsa mesleğimizin bir iş yönünden darboğazı aşılır kanısındayım.

Bunu söyledikten sonra; şu konuya girmek istiyorum: Bizim gerçekten sektör olmamız için şu anda kamuda çalışan meslekdaşlarımıza bilgi birikimi olmuş serbest çalışan meslekdaşlarımıza ve genç meslekdaşlarımıza ayrı ayrı işlevler düşmektedir. Sektör yaratmak istiyorsak, bu her üç kesimin de üzerine düşen görevi çekinmeden, fedakarlıkla ve profesyonelle kabul etmesi gerekir kanısındayım. Buradan bahisle; görüyorum ki karnenin şirketleşmeye dönük bir hal alması lazım. Bugün ise tamamen ferdiyetçiliğe dönük bir karnedir. Bugün şirketleşmeyi engelleyen bir karne elimizde var ve eğer şirket sayısı çok gibi görünüyorsa da, az önce belirtildiği gibi, bazı ticari nedenlerle aile şirketine dönüşme olgusundan veya genç arkadaşların karnesini çalıştıramayan başka meslekdaşların karnesini çalıştırmak amacıyla kurdukları şirkettir.

Benim getirmek istediğim böyle bir şirket değil; denenmesinden, hiç deneyimi olmayarak, bir bütün olarak örgütlenmiş birçok mühendisten oluşan gerçek anlamıyla A.Ş. şeklinde sermayesiyle, teknolojiyiyle, uygulamasıyla, bilgi birikimiyle oluşmuş bir A.Ş.'dir. Karnenin bu tür şirketlere belli bir oranda olanak sağlamasını ben canı gönülden istiyorum.

İkinci olarak; ihale şartnameleri ve yeterlik verilme işlerinin -özellikle yeterlik diyorum- bugün yeterlikte aranan günün teknolojisi değildir. Günün teknolojisi aranmadığına göre günün teknolojisine yatırım yapmak gereği de duyulmuyor. Öyleyse ihale şartnamelerinin ve yeterlik şartlarını mutlaka günün teknolojisi zorunluğu getirilmeli; pahalıya maledilme koşulları getirileceğine göre de bu tarzda yeni değerler, yeni fiyat analizleri ortaya çıkarılmalıdır.

Üçüncü olarak; standartlar günün teknolojisine uygun hale getirilmeli ve uygulamada mutlaka bunlar aranmalıdır. Yani bugün çeşik şeritle yapılan bir işle, göz tahminiyle yapılmış bir çizimle teknolojiyle elde edilmiş bir ürüne aynı para verilme-ye çalışılırsa veya aynı standartlarda kabul görürse, o zaman teknolojinin gelmeyeceği apaçık ortadadır.

Dördüncü olarak; önceliğin kadastrodan atılım istiyorum. Diyorum ki, kadastro ihaleleri mutlak ve mutlak ilçe bazında ve bir bütün olarak ihale edilmeli; bunun

için de gerekli teçhizat ve bilgi birikimi, teknik eleman sayısı mutlak istenmelidir.

Beşinci olarak; yeni iş alanları yaratılmalıdır. Burada görev yine hepimize müştereken düşmektedir. Yeni iş alanları dediğimiz zaman bunlar nelerdir? Arkadaşlarımız sabahleyin de dile getirdiler; dediler ki Karayollarının bu tür hizmetleri var, DSI'nin bu tür hizmetleri var, İSKİ'nin bu tür hizmetleri var; birçok müessesenin bu tür hizmetleri var. Ama bu hizmetler görülüyor ki, yapım, etüd ve projeyle birlikte verilmektedir. O zaman etüd ve proje yapımın yanında çok küçük değer taşıdığı için, bu ihalelere bizlerin girme veya alma şansı son derece güç veya az olmaktadır. Zira yapımçı projeyi kendi koşullarına göre yönlendirecektir. Yani yapımı daha ucuza getirecek veya kendine daha fazla pay bırakacak tarzda getirecektir. Önemli olan projenin bedeli değil, projenin kendine sağlayacağı gözönünde tutulacaktır. Öyleyse bu tür yeni iş alanları açma bizlerin elindedir. Bu tür müesseselerdeki kamuda görevli arkadaşlarımız yeterince kendi kuruluşlarında söz sahibi olur veya uygulamada yeterince standart ararlarsa, sanıyorum belli bir süreç içerisinde bu çıkmazı da aşma şansına sahip oluruz.

Altıncı önerim şudur: Kamu çalışanları ile özel kesimin uygulamada kendi aralarında bazı sürtüşmelere neden olan ve sorun gibi görünen konuların açıklıkla ve profesyonelle dile getirilip, standartların doğru, belirgin ortaya konulması gerekir. Özellikle dönüyor iş kontrol sistemine ve iş kabulüne; hakedişin verilmesine. Bu konuları getirmek isterim. Kontrol işin sonunda yapıldığında iş daha pahalıya malolmaktadır. Kontrol keyfi yapıldığında, yapım da o oranda keyfi hazırlanmaktadır. Kabul aynı oranda keyfilik taşıdığına, işin kalitesi düşmekte; birçok konuda yapımçı durumdaki bizlere daha sonra bazı gölgeler düşürmektedir. Bu konularda eğer daha açık, daha net ve kesin davranırsak sanıyorum mesleğimiz yönünden daha onurlu gelişmeler sağlamış oluruz.

Ayrıca; -tabi bu belli bir oranda bizim dışımızda da olabiliyor- ödemelerde gecikme olmaksızın süreklilik düzgün bir şekilde getirilse, sanıyorum kazançlarımız günün enflasyonundan kurtularak daha düzgün olmuş olur.

Benim önerilerim de bunladır, teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Turcan'a teşekkür ederim.

Sayın Turcan'dan da aynı konuyu rica etsem; ben not aldım gerçi ama yazılı olarak verebilir mi bana; çok teşekkür ederim Sayın Turcan.

Mehmet TURCAN- Müsaadenizle ben bir konuyu daha belirtmek isterdim; olayı çok açık bir şekilde önceden belirttim. Burada hiç kimsenin çıkarı veya hiç kimsenin şövenizminin tutmaması lazım. Biz meslekte bir yere geldik; çok az kişi olarak başladık, şu anda yeteri sayıyı olgunlaştırmış durumdayız. Meslekte her türlü bilgi birikimi ve her türlü kariyere gelmiş durumdayız; meslek mensupları olarak. Öyleyse bundan sonra kendi idarelerimizi yine belli bir oranda düşünelim; ama öncelikle mesleğimizi düşünelim, kamudaki arkadaşlarımız, serbest çalışan arkadaşlarımız, bilgi birikimi olan arkadaşlarımız, genç arkadaşlarımız mesleğimizin ile-risi için lütfen, kişi çıkarlarını değil; kişi şövenizmi değil, meslek çıkarlarını gözönünde turalım. O yönde davranalım; teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim Sayın Turcan.

Söz sırası zannediyorum Sayın Yüksel Akın'a geldi. Yüksel Akın'dan da önerilerini rica ediyorum; tabi yine tekrarlardan kaçınmak kaydıyla. Buyurun Sayın Yüksel Akın.

A. Yüksel AKIN (Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın dinleyenlerim, önerilerimi arz ediyorum.

1- İhale yöntem ve şartnamelerinde yapılacak düzenlemelerle özel sektörün personel donanım ve mali güçlerine göre yeterlilikleri tespit edilmelidir.

2- Karne yönetmeliği hizmet boyutlarını içerecek biçimde düzenlenmeli; özel sektör tanımlarına yeni boyutlar getirilmelidir.

3- İhale bedelleri düşük olan işler birleştirilerek, grup olarak ihaleler yapılmalıdır.

4- Büyük projelerde ve önemli işlerde avans müessesesi geliştirilmelidir. Bu konudaki belirsizlikler giderilmelidir.

5- Kamu kuruluşları ile özel sektörün güçbirliği yapacağı işlerle ilgili yöntemler geliştirilmelidir.

6- Odanın özel sektör üzerindeki denetimini etkinleştirecek kuralları geliştirilmelidir.

7- Harita kadastro hizmetlerinin hızlandırılması için harita kadastro fonu kurulması sağlanmalıdır.

8- Fotogrametrik yöntemle de büyük ölçekli harita üretme yekisi özel sektöre tanınmalı; bunun için kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

9- Nitelik boyutunda geliştirilen kurallara uygun üretim benimsenmeli; grafik üretimden vaz geçilmelidir. Sayısal üretim konusunda tavır konulmalıdır. Buna göre de birim fiyat ve pozları geliştirilmelidir.

10- Özel sektörün dış ülkelerde hizmet üstlenmesi için kamu kuruluşlarının teşvik ve desteği sağlanmalıdır.

Sayın dinleyenlerim, benim önerilerim 10 maddeden ibarettir, sizlere arz etmiş bulunuyorum.

Kurultayımızın bugünde gündeminde yer alan bu nazik konu üzerinde özendirici yönlendirici, biraz da -kelime sevimsiz ama- zorlayıcı tedbir ve teşebbüslere yönelik düşüncelerimi hoşgörünüze sığınarak arz ettim. Uygulama şansları üzerinde asla ısrarım yok, uğraşımız en iyisini uygulanabilirini bulmaktır. Özel sektörün de kendisine has kuralları vardır, bu kuralları yaşamamış olanlardan biri de benim; sorunları yaşayan değerli meslekdaşlarımızın düşünceleri benim için çok değer taşımıştır. Takdir edersiniz sorunlar olacaktır; çünkü insanları bir amacı vardır ve bu amaç tükenmemektedir. Sorunları ile başedebilen kişi ve topluluklar uygar kişilerdir, uygar topluluklardır. İnaniyorum ki, bu sorunlarla da mutlaka baş edilecektir. Yeterki mantık bazında, sistematik bazda meseleye yaklaşalım.

Beni sabırla dinlediniz, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Akın çok önemli 2-3 konuya

değindi. Yani 10 maddesinden -3 maddesi hakikaten çok önemliydi. Kendisine teşekkür ederim; kendisinden de rica etsek acaba; ben notumu aldım ama, yazılı olarak bunları bize verebilise, lütfederler efendim. Teşekkür ederim efendim. Şu anda vermeniz şart değil, sonradan da alabilirim, ama gecikmeden.

A. Yüksel AKIN (Devamla)- Arz ederim efendim; hay hay.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Şimdi söz sırası Sayın Önder Çelik arkadaşımızda, buyurun.

İ. Önder ÇELİK- Özel sektörde 3 temsilci olduğumuz için diğer konuşmacı abilerimiz can alıcı birçok noktalara değindiler. Ben sadece birkaç ekleme yapmak istiyorum.

Özel sektör olarak kurumsallaşmalıyız, teknolojik altyapıyı kurmalıyız. Cıvız sermayeli birimler olmaktan kurtulmalıyız. Devletin özel ilgi ve desteğini de almalıyız diyerek konuyu açmaya çalışacağım. Teknolojik altyapıyı tamamlamalıyız, kamu sektörünün özel sektöre iş olanakları sağlamasının yanında, onu yönlendirme görevi de vardır. Ancak günümüze değin böylesi bir girişim görmemekteyiz.

Sektörün büyük projelerin yüklenimine hazır olabilmesi için, örgütlenme zorunluğu vardır. Kamu özel sektörü bu konuda özendirmeli, ihale koşullarıyla yeni teknolojinin sektörde kullanımı için belirleyici olmalıdır. Yapılacak büyük ihaleler için -Yüksel Bey de bu konuya değindiler, sevindik- avans konulmalıdır

Karne olayı var; karne limitleri günün koşullarına göre yani koşullar gözetilerek yeniden düzenlenmelidir. İhalelerde çıplak karnelerin yeterlilik alması önlenmeli, karne yeter koşul olmamalıdır. Serbest çalışanlar kanalıyla karne alım satımını durduracak bir yetkilendirme yolu bulunmalı; yeterlik alabilme başka ölçütlerle belirlenmelidir.

Kurumsallaşmalıyız dedik; büyük projelere özel sektör olarak hazırlanmak durumundayız. Bunun yolu küçük ve dağınık üretim birimleri yerine, sermaye, teknoloji, insangücü açısından güçlü kurumlar oluşturmaktan geçmektedir. Böylesi oluşumlar sektördeki dağınıklığın önlenmesi için iyi bir başlangıcı yakalama şansımız olacaktır. Küçük ve güçsüz birimlerin gelecekte şanslarının az olduğu, karın doyurmalık birimler olmaktan öteye varamayacaklarını söylemek kehanet değildir.

Birim fiyatlar yeniden üretilmelidir dedik. Bunu dinlence öncesinde söylemiştim; tekrarlamak istiyorum: Odamız teorik ve pratikte deneyimli olan üyelerimizi bir komisyon çalışması şeklinde yönlendirerek, iyi bir analiz yaptırmalı; şimdiye değin birim fiyatlarda göremediğimiz pozla yeni iş alanları tanımlanmalı ve formüle edilerek günümüz koşullarına uygun bir birim fiyatlarla uyarlanmalıdır.

Birim fiyatlarda bulunan harita mühendisi, kadastro fen memuru, harita teknik ressamının günlükleri oda tarafından saptanmalı; tüm kamu kurumları bu fiyatları kullanmalıdırlar. Her sektörde şantiye kurulması için bir masraf konulmasına karşın, bizim sektörde böyle bir olgu yoktur. Şantiye mühendisi olgusu çalıştırılmadı; bu aynı zamanda karne açısından açmazda olan sektöre yeni başlayan genç kuşak

açısından da iş güvencesi olacaktır, şantiye mühendisi parası bir hisse karşılığı olarak keşif bedellerine konmalıdır.

Sektörün araç sektör değil, amaç sektör olması gerekmektedir. Sektörden edinilmiş artı değerler, yüksek teknolojinin sektörümüze kullanılması için, sektörümüze geri döndürülmelidir. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Çelik'e teşekkür ederim. Kendisinden de bunları bana -not aldım ama- yazılı olarak vermesini rica ediyorum.

Efendim Sayın Atilla Aydın en ihmal ettiğimiz bir arkadaş. Özellikle ihmal ettik; odanın sahiplerinden de ondan. Oda sahibi ev sahibidir bu nedenle ihmale uğradı. Az konuşma hakkı verdik, şimdi ben ona biraz daha geniş konuşma hakkı vereceğim. Önerilerinden başka cevapları da -bu hakkı vermemiştim ben ona çünkü- verebilir. Buyurun Sayın Aydın.

Atilla AYDIN- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce Sayın Yüksel Akın Beyin odamızdan beklediği hizmetler için hazır olduğumuzu belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Arkadaşlarımız sorunları özetlediler; ana başlıklar halinde veya maddeler halinde sıraladılar. Sorunlar bahsinde 3 ana maddede toplanmıştır özel sektörün sorunları diye. Halbuki tartışma başlayınca İller Bankası ve Kadastro diye düğümlendi. Eğer biz burada kamu sektörünün sorunlarını tartışmış olsaydık, kamuda en çok mühendis çalıştıran kurum Kadastro Genel Müdürlüğüdür, bu nedenle Kadastro Genel Müdürlüğü tartıştık, ikinci sırada yer alan İller Bankası, İller Bankasını tartışsaydık, üçüncü sırada DSI, TCK diye gitseydi bu sıralama. Halbuki biz burada özel sektörün sorunlarını tartışmaya geldik. Şimdi bine yakın işyerinin, büro, limited şirket, anonim şirket olarak örgütlendiğini biliyoruz. En azından baktığımızda, bunların ayakta durabilmesi için her birinin çok küçük bazda 50 milyonluk iş yapma zorunluğu var ayakta durabilmek için, varlıklarını idame ettirmeleri için. Bu da yaklaşık 50 milyar eder. Bu rakam çok küçük bir rakamdır.

Şimdi Kadastro Genel Müdürlüğü'nün veya İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün sektöre sunduğu hizmete bir bakıyoruz; birisi 5 milyar, birisi de 4 milyar gibi rakamlar. Yani bugünkü serbest çalışanlarımız özel sektör dediğimiz sektörümüz, bunların dışında bir yerlerden birşeyler yapıyor; başka yerlerde birtakım hizmetler üretiyor. O zaman konuyu bu boyutta düşünmemiz gerekiyor.

Bunlar nelerdir: Bazı sektörler varki doğrudan bizim sektörle bağlantılı olan hizmetler sunmakta, bazı sektörler varki müşterek hizmet sunmaktadır. Demekki bu 2 kuruluşumuzun dışındaki yatırımcı kuruluşlarımızın sektörümüze sunduğu çok ciddi boyutta bir iş kapasitesi var. Doğrudan ilişkili olan hangisi; hemen aklımıza gelen belediyeler. Bugün serbest çalışan arkadaşlarımızın yüzde 60-70'e yakını belediyelerle iş yapmakta, belediyelere hizmet üretmektedir. O halde iş akışının hızlandırılması için, iş akışının artırılması için öncelikle bakmamız gereken bir yer var; belediyeler. İmar planı uygulamaları veya onun birinci adımı olan halihazır haritaların yapılması doğrudan sektöre gelen bu.

Doğrudan sektöre gelen bir ikincisi ise, kadastro hizmetleridir. Bir üçüncüsü

doğrudan; yalnızca sektöre, bunun dışında hiç bir sektörün ilgili olmadığı kurumlar var; kamulaştırma mühendislik hizmetleri. Bu tüm kamu kuruluşlarını kapsıyor, çünkü burada bizim dışımızda hiçbir sektör buna girmiyor. Doğrudan bizim özel sektörümüzün veya bizim kamu kuruluşundaki kamunun yapmakla yükümlü olduğu hizmetler bunlar.

Bir bakıyorsunuz bir içme suyu projesi; onda hidroloğuyla, inşaat mühendisiyle, harita mühendisiyle belki iki müessese ile müşterek çalışmak zorundayız. Onun içerisindeki bir sürü payımız var. Bunların hiç birisinin gözden ırak tutmamamız gerekiyor. Gördüğümüz kadarıyla çok küçük bir değerlendirmeye bile, esas büyük miktarı bunlar tutmaktadır. O halde ana başlıklar olarak saptadığımız;

1- Sektöre iş akışı nasıl sağlayacağız?

İmar planı uygulamalarıyla sektör bir hareket kazanmıştır. Sektördeki serbest çalışan sayısının artışı bu uygulamaların başlamasıyla birlikte gelişmiştir. O halde;

1- Bizim imar kanununu çok iyi tanıtmamız gerekiyor. Bunu nasıl tanıtacağız; bugün bire bir ilgililerle görüşmek suretiyle bunu yapıyorsunuz. Ama bunu yarın belki bölgesel panellerle, belediye yetkililerini inandırmak, anlamak; kamulaştırma bedelini onda birine bu hizmeti yapmak suretiyle imar planı uygulamasının mümkün olduğu bire bir anlatmamız çoğu yörelerde gerekecektir. Sadece İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlerimiz ve o yörelerdeki kasabalarda imar planı uygulamaları yapılmıyor. Bugün bir canlılık varsa, ondan sektörde bir canlılık var. Yoksa 4-5 milyarlık halihazır işleriyle veya diğer bir kamu kuruluşunun çıkardığı 3-4 milyarlık 6-7 tane işle bu özel sektör ayakta duramaz, duramamaktadır.

Yönlendirme bakımından buna bağlantılı olarak, sektörümüze bakıyoruz. Müşterekiz; Karayolları Genel Müdürlüğü, DSI'si, TKİ'si, Elektrik Nakil Hattı gibi hizmetleri müşterek projeler içerisinde bizlere de sunuyor. Ama biz onu ortak girişim olarak yapıyoruz, ama bir firmanın taşarunu olarak yapıyoruz; sonunda sektör olarak özel sektörün bir kaynağı ve bir hizmet alanı olarak görmek zorundayız.

Şunu önce gözleyelim:

Öğleden önce harita kadastro bilgi sistemi yasa tasarısının var olduğunu biliyoruz. Harita kadastro bilgi sistemi yasa tasarısı yasalaştı bilfarz; gelecek günlerde yasalaşacak. Bu sistemi kurma görevi Kadastro Genel Müdürlüğüne verilmektedir. Şimdi Kadastro Genel Müdürlüğü mevcut bölge ve il bazındaki örgütleriyle, kendi kadastro hizmetlerini yetiştirebilme çabası içerisinde; yetiştiriyor, yetiştiremiyor onu uzunca tartıştık. Bir on yılda mı bitirecek veya 8 yılda mı bitirecek? Harita kadastro bilgi sistemi kuruluken başvurulacak tek kaynak özel sektör. Aktif bir güç olan ve faydalanılması gerekecek tek güç özel sektör. Peki bunu devreye nasıl sokacağız. Sektör bu aşamada buna hazır mı?

Bir ikinci çalışma var yine; belki ilk 3 yıl içerisinde gerçekleşecek veya 4 yıl içinde yayılması gerekecek bunun; yüzey ağı projesi. Bu gerçekleştirilirken, bunda özel sektöre büyük paylar düşecektir. Özel sektörümüz buna hazır mı? Bunu karşılamak için nasıl bir hazırlık içerisinde olmalıdır? Burada artık sorumlu değil, onun orasını da konuşmak konumundayız.

Hiç değinilmeyen yoğun şekilde bir arazi toplulaştırması gündeme geldiği za-

man sektörümüzün durumu nedir? Demek ki söylendiği gibi 1989 yılından umutsuzum, 1990 yılından az umutluyum, 1991'den şu kadar şu ölçüde umutluyum gibi tabirler yerine, bir defa son derece geniş kapsamlı bir iş potansiyeli ülkemizde var; neden var? Çünkü altyapı hizmetleri henüz başlamış ve devam ediyor. Biz bir yerde altyapı hizmetlerinin olduğu yerde varız. Bizim bir diğer ismimiz belki altyapı mühendisliği olacaktır. Altyapı nerede var biz orada varız ve dolayısıyla bizim özel sektörümüzde orada olmalı, olacak. Altyapısı bu kadar gelişmekte olan bir ülkede bizim veya özel sektörümüzün iş sorunu veya işsizlik sorunu diye, bir sorunu olduğunu kabul etmiyorum. Kişisel görüşünüz diyebilirsiniz; takdir sizlerin. Ancak bunu örgütlenme biçiminde kamunun belirleyici olması birinci planda olacaktır. Bunu mutlak surette kamu yönlendirecektir. Eğer biz en iyi yasaları da çıkarsak, çok kötü uygulayıcılar eline sonuç vermeyebilir. Çok kötü yasalardan bile iyi sonuçlar çıkarma gayretinde olan tavır varsa birşeyler bulunmaya çalışılır.

Şimdi bir kaynak konusunda kısa bir açıklama yapmak istiyorum. Kiminle görüşürseniz görüşün, özel sektörde çalışan arkadaşlarımız içerisinde bir karne konusunda hastalık var. Bunun yasal dayanağı yokmu acaba; yasal dayanağı var. Karne her şey demek değildir ki; karne o kişinin belirli bazdaki işleri organize edebilecek yeteneğe ve deneyime sahip olduğunu gösterir. Ama bir işin yapılması için salt deneyim yeterli değildir. Onun için en basit bir şey; iki satırlık bir açıklama var burada, yasamız var. Karne birinci plana niçin çıkıyor?

İzin verirsiniz kısaca okumak istiyorum. İhaleye katılma belgesi verecek belge komisyonları, ilan ve ihale şartnamesiyle yukarıda 8 nci maddede sözü edilen belgeleri -ki bunlar işte mali durum, daha önce yapmış olduğu iş, karne, alet donanım gibi detaylar- müteahhidin karnesine gerekiyorsa karnesine; sözü edilen belgelerle gerekiyorsa müteahhidin karnesine ve gizli siciline ilişkin Bayındırlık Bakanlığından alacakları bilgilere, müteahhitliğini bitirmiş veya yapmakta olduğu işleri inceler, alet donanımını inceler, elinde bulundurduğu var olan işleri inceler vede organize edecek kadar da karnesi var mı diye ona bakar ve yeterliliğini ona göre verir.

Şimdi eğer biz bir (A) grubu karne sonsuz karnedir; Türkiye Cumhuriyetinde o zaman ihale edilen tüm işleri verelim bu karne sahibine ve yapsın bunu; böyle bir şey nasıl düşünülebilir ve bu mantık hala sektörde hakim olmasına ben çalışıyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Toparlayabilir miyiz Sayın Aydın.

Atilla AYDIN- Teşekkür ederim, kısaca toparlayacağım.

Genel bütçeden ayrılacak payın büyütülmesi dedik ve esas nokta belki burada düğümleniyor. Ama pay verin demeyeyle pay verilmiyor. Hizmetlerin çok açık ve seçik şekilde; yayınla mı olur panellerle mi olur, değişik iletişim araçlarıyla bunun gündeme getirilmesi lazımdır.

Ne şekilde? Bugün birincide bahsettiği gibi belediyelere bu konunun anlatılması konusu var, dilimin büyütülmesi için bu şart. İkincisi 20 milyarlık bir hizmet vereceksiniz, karşısında ülkenin bütçesine 128 milyarlık bir katılım sağlayacak olan bilgi sistemi kurulmasını yetkililere anlatacağız. Ama nasıl anlatacağız; bunun mutlaka bir yolunu bulmamız lazım gelir. Bunları teker teker rakamsal olarak

dökmediğimiz sürece, sadece yüzeysel olarak bu böyledir demekle bir yere varılmadığını bugüne kadar gördük. O itibarla biz eğer örgütlenmesini özel sektörün istiyorsak, kamuda bunun belirgin bir şekilde taleplerinin gösterilmesi gerekir.

Sabahki açışında şunu belirtmiştim: Örgütlenme sorunlarının dışında bir de yasa ve yönetmeliklerle konunun bir açıklığa kavuşturulması ve kısıtlayıcı unsurların ortaldan kaldırılması. Bugün biz bir harita kadastro bilgi sisteminden bahsediyorsak, bunun yanı başında gizlilik yönetmeliği bu haliyle durabiliyor ise, sektörün ne kamusunda ne de özelinden fazla bir şey beklemeden biran önce birinci planda bu konuları iyice çözmemiz gerekir. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkürler Sayın Aydın.

Sayın Aydın'ın genel konularda çok güzel değerlendirmelerini zevkle dinledik. Şimdi ben konuşmacılardan, son konuşmayı biraz da toparlaması dileğiyle sayın hocam Prof. Ayhan Alkış'a söz veriyorum.

Sayın Hocam, siz gerek toparlama gerekse önerileri, kendi önerilerinizi daha doğrusu; diğer önerileri aldık, verirsiniz zevkle dinleyeceğim. Buyurun efendim.

Prof. Dr. Ayhan ALKIŞ- Teşekkür ederim.

Ben bunu en kısa ve öz biçimde yapmaya çalışacağım. Ama genelde tüm açık oturum sonuçlarını herhalde siz bir kez daha toplamak isteyeceksiniz.

Ortaya çıkan bir konu, özel sektörün güçlenmesi açısından mutlaka kamu-sektörünün özel sektörü destekleyecek bir biçimde organize olması; bir başka deyişle ana çizgileriyle bir birinden ayrı görünen harita ve kadastro sektörünün bir bütünlük içerisinde yeniden örgütlenmesi ve düzenlenmesi konusu en önemli konulardan birisidir. Bağlantısı da; özel sektörle bağlantısı da özel sektörün özellikle gerekli sermaye birikimini sağlayamamış olması, gerekli teknolojik birikim düzeyine ulaşamamış olması nedeniyle, bu konuda kamu sektöründen büyük ölçüde destek beklediğidir. Bu beklentinin yerine getirilmesi gerekir.

Aynı biçimde örgütlenmenin özel sektörde de gerçekleşmediğini görüyoruz. Özel sektörde kamu ve özel sektör rekabetini oluşturacak gerçekleştirecek bir biçimde yeniden örgütlenmek zorundadır. Eğer kamu sektöründen hizmeti daha iyi, daha hızlı yapamıyorsa, daha ucuz yapamıyorsa bunun özel sektörümüzün güçlenmesi şanslı yoktur.

Yine örgütsel öneriler açısından ilk günkü konuşmalarda dile getirilen Avrupa Ekonomik Topluluğuna giriş ve bunun yanında dışa açılma konusunda, diğer ülkelerdeki mesleki standartlara ve koşullara uymak gerekir. Bu koşulların mutlaka araştırılmasında yarar olduğu kanısındayım.

Teknolojik açıdan konuşmalarında değişik vesilelerle belirtmeye çalıştım; arazi bilgi sisteminin haritacılığın arazi bilgi sistemi içeriğinde harita ürünlerinin temel ürünler olduğunu ve buna haritacıların sahip çıkması gerektiğini vurgulamaya çalıştım. Kısa bir benzetişle, binayı biz yapıyoruz içinde başkaları oturmasın.

Çağdaş teknolojinin uygulanması açısından önlemler, engeller mutlak biçimde kaldırılmalıdır. Bu açıdan en fizibil yöntemin uygulanması ki bu dileğimizdir; yani

özellikle fotogrametrik yöntemin birçok uygulamada diğer yöntemlere tam bir seçenek oluşturduğu ve yöntemin uygulamasının yine özel sektör açısından da yaygınlık göstermesi temel dileğimizdir. Yine vurgulamak istediğim önemli bir konu da, özellikle özel sektöre açılan ihalelerde kamu sektörünce açılan ihalelerde temel yöntemin belirlenmemesini yani mutlaka klasik, jeodezik yöntemle yapılmasının önkoşul olarak ortaya konulmamasını, bu koşulun fotogrametrinin uygulanması, fotogrametrik yöntemin uygulanmasını sınırladığını söylemiştim. Bir başka deyişle ülke kaynaklarımızın en uygun biçimde kullanılması da bu şekilde sağlanmış olacaktır diye düşünüyoruz.

Üretimin niceliğinin artışı yanında üretimin niteliğinin de artması önemli. Özellikle ürettiğimiz ürünün niteliği bizim toplumdaki saygınlığımızın bir ölçütü olarak kabul edilmelidir. Bir başka konu yine İstanbul'da oluşturulan arazi bilgi sistemi ve ona temel olacak sayısal harita üretim projesinden edinilen deneyimlerin ki, ulusal deneyimler için, ulusal çıkarlarımız için önemli olduğunu sanıyorum; bunlardan yararlanmak gerekir diye düşünüyorum.

Ekonomik açıdan kamu, ezöl sektör, üniversite ve araştırma kurumlarının işbirliğinin bir kez daha zorunlu olduğunu burada vurgulamak istiyorum. Bu işbirliği içerisinde de mutlaka küçük çapta ulusal projelere pilot proje uygulamalarına geçilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Yine değindiğim gibi, proje uygulamalarında mutlaka fizibilite aranmalı, fizibil olmayan bir proje ihaleye çıkarılmalı.

Önemli bir konu; ekonomik açıdan temelden ilgilendiren bir başka konu da, kaynak sorunu. Bu kaynağı nereden bulacağımız konusudur. Buna göre kaynağımız ürettiğimiz üründür; sonuç ürün haritadır. Harita bilgileridir. Biz bunu en iyi şekilde pazarlarsak, herhalde ekonomik kuralların da gereği gibi oluşan kaynağın devinimini bu şekilde sağlayabiliriz. Ürettiğimiz ürünün değerini bizler biliyoruz, başkaları bilmiyor; bunu onlara anlatmalıyız ve değerinde pazarlamalıyız.

Tekrarlardan kaçınmaya çalıştım da, her halde bir iki şeyi tekrarladım, özür dilerim. Ancak genelde bakıldığında tüm arkadaşlarımın değindiği sorunlar bir yerde birleşti. Değişik kuvvetlerin bileşkesi oluştu sanıyorum. Bu bileşke yani genel düşünce aynı; bu bileşke bize ne yapacağımızı gösterecektir. Sorunları, sorunlarda birleşmemiz bizi sorunlarda bunların çözümlerinde birleşmemiz bizi bundan ötesi konusunda ümitlendiriyor, düşündürüyor. Acaba bu çözümleri nasıl gerçekleştireceğiz, bu çözümleri nasıl günlük yaşamımıza eyleme sokacağız? Bu konuda herhalde en büyük noksanımız olduğunu görüyorum. Değişik -aşağı yukarı 1982'den bu yana- toplantılara katıldım; bu toplantılarda benzeri sorunların hep tartışıldığını gördüm. Bu her halde biriken yığınlarla kümeleşmiş sorunların çözümündeki gecikmelerden kaynaklanıyor.

Bu çözümlerin gerçekleşebilmesi için bir tek önemli konu var; bu da bizlerin tüm meslekdaşlar olarak bu konulara sahiplenmemiz. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Alkış'a teşekkür ediyorum.

Arif DELİKANLI- Sayın Başkan söz istiyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Bir dakika efendim.

Aramıza Sayın Harita Genel Komutanı Paşamızı teşrif ettiler. Kendilerine tüm toplum adına ve kendim adına hoş geldiniz diyorum; şeref verdiler.

Sayın Paşam, sabahtan beri yapılan büyük bir maraton sonucunda gayet olgun bir hava içerisinde arkadaşlar tartıştılar. Epeyce de yol aldık, sonuna doğru teşrif ettiniz. Ancak görülen bir şey çıktı ortaya Sayın Paşam; bunda sizin de hassas davranacağınızı bildiğim için ben size hitap etmeyi uygun gördüm; her konunun altında teknik yönetmelik dedik, harita ve harita bilgileri kullanma yöntemi çıktı. İş dedik, harita ve harita bilgilerini kullanma yöntemi çıktı. Fotogrametri dedik, harita bilgilerini kullanma yöntemi çıktı, kartografya dedik aynı şey çıktı.

Bütün arkadaşlarım özellikle üzerinde durdukları bu konuya son getirilen düzenleme ile daha iyiye yaklaşılacağını umardık. Ben konuyu çok incelemedim, fakat inceleyenlerden duyduğum kadarıyla konu daha da mı kapatılıyor acaba diye bir endişe doğdu; bu mesleğin yücelmesi, yükselmesi gayet tabi hepimizin onuru ve şerefi. Sizler de bu mesleğimizin en üst seviyesinde olan bir kumandanımız olraak, komutanımız olarak bu işin bilincinde olduğunuza eminiz. Dolayısıyla sizden şu kurultaya bugün katılan altıyüzün üzerinde arkadaşımızın vardı; altı yüzün üzerindeki arkadaş adına rica edeceğim; bu konuyu çok derinlemesine incelettirmenizi ve bu açılımı sağlamanızı rica edeceğim. Çünkü darboğazın en büyük sorunu ordan geldi. Teşekkür ederim.

Harita Genel Komutanı Tümgeneral Cevat ÜLKEKUL- Müsaade eder misiniz Sayın Başkan?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Şeref verirsiniz efendim. Buyurun.

Cevat ÜLKEKUL (Harita Genel Komutanı)- Sayın meslekdaşlarım, normal olarak prensip olarak hiçbir şekilde bu kurultayda konuşmamayı arzu ediyordum. Daha ziyade ikili ve çok yönlü görüşmelerle meselelerimize açıklık getirmek, sizleri aydınlatmak istiyordum. Ama bu gizlilik konusu şimdi tekrar ortaya çıktı, biraz tefsir hatasından doğuyor zannediyorum.

Bu tefsir hatasının nerde olduğunu belirtmeden önce, harita ve harita bilgilerini kullanma yönetmeliğini yeniden ele alındığını, incelenmekte olduğunu; bu konuda Odanın da görüşlerini büyük bir açık kaplılıkla müracaat edildiğini evvela belirtiyim. Şimdi konu şudur: Bir değer, bilgi haritanın gizli olması bunun kullanılmaması anlamına gelmiyor; sıkıntılarımız burada çıkıyor. Geçenlerde Avrupa Topluluğu ülkeleriyle bir arkadaşımız Türkiye haritacılığını kısmen mukayese etti. Fakat hep Almanya, Fransa, İngiltere gibi ülkeleri çizelgesine koydu. Yunanistan'ı koymadı. Yunanistan'da uygulanan sistemler hakkında bilgi sahibi olunmasını arzu ederdim. Yunanistan'ın gizlilik konusundaki hükümleri bizden daha katıdır, evvela onu belirtmek isterim.

Etrafımızdaki diğer ülkelerin; Suriye, Irak, İran, Sovyetler Birliği, Bulgaristan'ın Yunanistan'dan da katıdır. Bizim uyguladığımız sistem şudur: Bugünkü sistem

yarınki sistem, daha müsamahakar olacaktır öyle zannediyorum, üzerinde çalışılıyor. Bugünkü sistemin esası şu; ister kamu sektörü olsun ister özel sektör olsun, isterse bir şahıs olsun, Türkiye'de yatırım, haritacılık çalışması yapmak isteyen özel ve tüzel her kişi -kamu kuruluşu dahil- İstanbul gibi bir bölgede -hassas bölgede- çok önemli tesislerin bulunduğu birkaç yer hariç, gizli, hizmete özel, özel gizlilik dereceli bütün harita ve harita bilgilerini alıp kullanma imkanına sahiptir, Bir tek şartla; taşıdığı gizliliğin kurallarına uymak kaydıyla.

Mesela gizli bir harita çelik dolapta saklanır kullanılmadığı zaman. Yetkisi olmayanlara, ilgisi olmayanlara verilmez; bugünkü sistemi açıklıyorum. Bir devlet kuruluşundan 10 gün önce bir şey geldi; müracaat, diyor ki arkadaşımız falanca arazide çalışırken çadırda haritayı masasının üzerinde bırakmış. 3 gün sonra geldiğinde haritayı yerinde bulamamış; bu haritayı kayıttan düşün.

Hayır biz bu haritayı kayıttan düşmeyiz, bu haritayı kaybeden hakkında işlem yaparız. Çünkü benim silahlı kuvvetlerdeki subay ve assubaylarım hangi birlikte olursa olsun, böyle bir işlem olduğu zaman ordudan atılacak kadar ceza görüyor. Biz bunu kullanmayın demiyoruz; araziye alsın, dağın tepesine götürsün, nirengi değeri hangi derecede olursa olsun, nivelman değeri hepsi veriliyor. Ama kullanırken bunun memleketin bir sırrı olduğunu, kendisinin de bu memleketin evladı olarak bu sırrı korumada hassasiyet göstermesini istiyoruz. Türkiye gibi silah gücü zayıf ülkeler, ülke savunmalarında arazi özelliklerinden azami istifade etmek; düşmanın da arazi özelliklerinden asgari istifade etmesini sağlamak zorundadır. Bu nedenle bu kayıtlar konuluyor. Yoksa ne özel sektörüne ne kamu sektörüne, özel kişi ve kuruluşlara bütün değerlerin verildiğini, evraklarımla, belgelerimle ispatlayabilirim.

Buna rağmen bunu daha yumuşak hale getirmek için de çalışıyoruz.

Bilmem bu açıklamam sizleri temin edebildi mi? Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Paşam lütfettiniz, ancak bir konuyu da daha açıklamanızı rica edebilir miyim acaba?

Şimdi öyle olaylar duyuyoruz ki, 4 aylık bir harita yapım süresi içerisinde harita yapımını arkadaş bitiriyor; fakat bir güvenlik soruşturması meselesinden dolayı değerlendirmeden bahsediliyor. Bu veya böyle konularda harita mühendisi müteahhit ihale almış, bunun güvenlik soruşturması şart mıdır acaba; açıklama olarak rica edeceğim? Acaba şartsa bu uygulama..

Cevat ÜLKEKUL (Harita Genel Komutanı - Devamla)- Şimdi bu konuda sizi yanıltmak istemem. Verdiğim bilgiyi kaydı ihtiyatla kabul buyurun. Çünkü her şeyi aklımda detaylı olarak tutmam mümkün değil.

Benim aklımda yanlış kalmadıysa, güvenlik soruşturması konusu bir kere devlet dairelerinin her birinin güvenlik soruşturmalı bir mutemedi oluyor. Biz haritayı her önümüze gelene değil, ona veriyoruz. O da o kuruluş adına onu kullanıyor. Özel kişi ve kuruluşların bundan istifadesinde müracaat ediliyor; diyor ki ben falanca yerde bir çiftlik kuracağım. Bana buranın 5 binlik haritası lazım. Yahut maden arayacağım nirengi değerleri lazım. Onunla ilgili o yatırımın hizmetin alakalı olduğu bakanlığa

müracaat ediliyor ve bu bakanlık bize hakikaten bu zat bu işi yapacaktır, havadan bir şey değildir diyor. Biz de o bakanlığın -yanılmıyosam işte şurada bir tereddüdüm ar, bunu gider gitmez yarın sabah bir daha bakarım- ait olduğu bakanlık mutemedi kanalıyla kendisine erişiyor zannediyorum. Yalnız gecikmede bizden kaynaklanan, benim araştırmalarım göre -sabahleyin Ege Üniversitesinden bir profesör gelmişti, onunla da görüştük aynı konuyu- gecikmede esas neden müracaat usullerinin iyi bilmemesi.

Mesela müracaat ediyor, bana şu paftayı verin. Tamam verilecek bu pafta; belli bir ücreti var. Bu ücreti yatırmadan göndermemizi bekliyor. Bunun gibi şeyler ama, takdir edersiniz güvenlik soruşturması da o değerleri alan şahsın itimat edilip edilmemezliği meselesinden değil de benim zannım, kanaatim; çünkü kanaatim diyorum bazı konular benim yetkim dahilinde değil, esasında gizlilik derecesi konusu Harita Genel Komutanlığının konusu değildir. Harita Genel Komutanlığı üst makamların emrettiği hususu uyguluyor. Ama biz bunu biraz daha yumuşatabilmek için şimdi ele aldık ,müsaade aldık. Bakıyorum güvenlik soruşturması her zaman istenen bir husus değil. Bir defa alındı mı artık o görev değişmediği müddetçe aynı soruşturma bizim için yeterlidir.

Fakat yarın sizi zannediyorum daha iyi aydınlatabilirim. Çünkü her şeyi aklımda tutmam mümkün değil. Tekrar teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çok teşekkür ederiz Sayın Paşam. Çok önemli çok güzel açıklamalar yaptınız.

Cevat ÜLKEKUL (Harita Genel Komutanı-Devamla)- Bir şey daha belirtmek istiyorum.

Önceden mutabık kalmak kaydıyla, ben bütün meslekdaşlarımla problemlerini dinlemeye hazırım. Müzakere etmekte, görüşmekte bir birimizi tanımakta fayda vardır. Uygun zaman -tabi şimdi ayıp olur- yani randevu alın demek biraz çirkin oluyor ama insanın belli kendi programı içinde bu görüşmeye daha rahatlıkla yer ayırma bakımından bunu belirtiyorum. Problemi olanlar da dahil görüşürüm. İmkanlarım ölçüsünde yardımcı olurum; en azından sizleri aydınlatırım, en azından problemlerinize muttali olurum. Buna ben olayım Harita Genel Komutanlığı olsun, diğer bütün mensup olduğum kuruluşlar olsun biz açığız. Önemli olan hepimizin arzu ettiği memleketimizin iyi günlere gitmesidir. Tekrar teşekkürler.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim Sayın Paşam minnettarız, çok teşekkür ederiz. Büyük açıklamalarda bulundular, lutfettiler. Ancak ben sorduğum hususu yönetmeliklerde yer almadığı kanısındayım. Konuyu inceledim.

Sayın Paşam bir kişiye siz harita müteahhidi diyorsunuz. Kurum olarak ona yeterli buluyorsunuz, iş ihale ediyorsunuz. Fakat teknik yönetmelikler gereği de memleket nirengi şebekesine bağlanma ve pafta taksimatına uyma zorunluğu veriyorsunuz. Bu arkadaş meslekten bir arkadaş; zaten karneyi verirken, müteahhit derken bu araştırmanın aslında yapılması, öncelikle yapılması lazım gelen bir araştırma olduğu kanısındayım. Eğer yapılmamışsa bir hatadır, mutlak gerekiyorsa. Böyle bir

arkadaşa siz işi yaparken karşısına güvenlik soruşturması olayı çıkardığımız takdirde olmuyor; yönetmeliklerde yok. Harita ve harita bilgileri kullanma yönetmeliğinde, teşkilatın nasıl alacağı, teşkilatın nasıl güvenlik soruşturması yapılacağı konuları yer almış; teşkilatın ihale yoluyla müteahhite verdiği takdirde ne yapacağı konusu da yer almamış durumda. Ben özellikle bu konuyu açmak istedim; yeni yönetmeliklerde bu konuya açıklık getirilirse, gayet tabidir ki hassasiyetini hepimiz anlıyoruz; haritacı olarak değerlerin kıymetlerini de çok iyi bilincindeyiz. Kötüye kullanılmaması inancında olduğumuzu da biliyoruz; ancak ticari bir müessese olan bir harita mühendisi dahi bunu bilinçsiz olarak kullanmayacağını kabul ederek, karneyle birlikte olayı araştırmalı diyorum. Çok teşekkür ederim Sayın Paşam.

Yönetmeliklere girmemiş bir husus olduğunu vurgulamak istedim.

Cevat ÜLKEKUL (Harita Genel Komutanı)- Kabul ediyorum.

Kişisel olarak her zaman görüşmeye açığım.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim ben bu konuyu fazla uzatmak istemiyorum. Bu gizlilik konusu burada kapanmıştır.

Sayın Paşam çok önemli ve iyimser yaklaşımlarını sunmuşlardır. Kendilerine minnettarız. Biz çalışmalarımızı süratle bitirmek durumundayız, vakit çok geçti. Bu nedenle çok kısa olmak şartıyla öneri bazında arkadaşlardan söz isteyenleri ancak hamasi nutuklar değil, kesin öneriler rica edeceğim. Lütfen..

Arif Delikanlı'yı gördüm; başka söz isteyenlerin isimlerini tespit edip ona göre ayarlama yapacağım: Hüseyin Uğurlu, Cemil Candaş.

Başka öneri getirecek arkadaşlarımız var mı?.. Olmadığını görüyorum. Söz sırası Sayın Arif Delikanlı, buyurun.

Arif DELİKANLI- Vakit bir hayli geçti, hepimiz yorgunuz. Çok fazla vaktinizi almayacağım.

Gizlilik konusunu tekrar kürsüye getirmek istemiyorum; çünkü vakit ona elverişli değil. Ama mutlaka tartışılması gerektiğine inanıyorum.

Yarınki gündemde bir yer bulunabilirse tartışılabilir mi; Sayın General Ülkekul'un açıklamaları belki bir görevli göndererek bir kez daha buradaki açıklamalar dikte edilmiş olabilir.

Benim asıl üzerinde durmak istediğim bir konu var; doğrusu bu konunun gündeme geleceğini umdum, ama gelmedi. Öneminin azlığından değil, belleklerden bazen kaçabiliyor böyle konular. Olay şudur: Türkiye'de 170 bine yakın teknik eleman; mühendis ve mimar nitelikli teknik insangücü var. Türkiye'de her geçen gün mühendislik hizmetlerinin oluşturduğu proje çalışmaları, yapım çalışmaları büyüyor. Yani nitelik artışının yanında nicelik artışları da başladı. Anlattık kısmen; metropoller çıkıyor, otoyollar meseleleri var, uluslararası hava yolları, hava alanları meseleleri var. Güney Anadolu GAP Projesi var, Çukurova Planlaması var, bütün bunlar uluslararası platforma açık mühendislik hizmetleridir. Bunun içerisinde ölçme mühendisliği dalının büyük yeri var.

Kalkınmakta olan bir ülke şantiye gibidir. Şantiyede önce bayındırlık hizmetle-

ri yapı. Bayındırlık hizmetleri altyapı; teknik anlamda altyapı hizmetlerinin olduğu her yerde ölçme mühendisliğinin çalışma alanı vardır. Şimdi meseleyi böyle geniş boyutlarda ve yukarıdan baktığımız zaman bir tehlike belirir: İstanbul olayında özellikle o tehlike beni çok ürkütmüştü, ama ondan Türkiye kendisini korudu. Bu tehlike şudur: Türk teknik gücünün, Türk teknik potansiyelinin yapabileceği proje çalışmalarına yabancılar el atmak istemektedirler. Ulusal kaynaklarımız bizim kendi gereksinim duyduğumuz alanda proje yapmamızı engellemez.

Bakınız deminden beri konuşuluyor; fotogrametrik yöntemin uygulanması olayı var. Geniş çapta GAP'ta bir uygulama var; bunun mali portresi 20 milyar 10 milyar dolayında. Ekonomik güçten yoksun harita büroları veya özel kesim, teknolojik gücü de zaten sınırlı; her türlü donanım ile donanmış bulunan yabancı güçler buraya el atmak isterler. Çukurova'da örneğin bir Lübnan kökenli firmanın işi alıp götürmesi gibi. Demekki büyük çaplı proje hizmetleri gündeme getirilirken, sunulurken özellikle ulusal kaynaklarımızın, özellikle ulusal teknik gücümüzün yapabileceği biçimde ülke içerisindeki güçlerin kotarabileceği biçimde hazırlıklar yapmalıyız. Yabancı kaynaklar eğer bu ülkede hizmetlere, proje hizmetlerine de el atarlarsa, o zaman siz görün bütün mühendislik dallarındaki işsizlikleri. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Çok teşekkür ederim Sayın Delikanlı Önerinizi not aldım hakikaten özel sektörün en büyük daboğazı ve en büyük sorunu olarak görünüyor. Tehlike büyük; aslında Türk mühendisinin ve mimarının yapamayacağı, altından kalkamayacağı hiç bir konu yoktur. Bugün toplantıda da bu çok açık seçik ortaya çıktı. Ancak ne varki, özel sektör dediğimiz bugün serbest çalışanların desteklenmeye büyük ihtiyacı var, sermaye birikimi yok, örgütlenme yok; devletin içinde kendi örgütlenmesi de yok. Bu konuyu özellikle duyuracağız. Teşekkür ederim.

Sayın Hüseyin Uğurlu, buyurun efendim. Önerinizi 5 dakika içinde getirin.

Hüseyin UĞURLU- Neden korkuyorsun benden bu kadar, neden?

Konuşacak yerlerim o kadar fazla ki, alıp götürüyorlar. 15 senedir ben sizlerin içinizde konuşmuyorum. Meslek dışı konuşuyorum.

Demin Selahattin Bey beni dürttü dürttü de, söz verdim dediniz. Seni dürttükleri gibi Zonguldak'tan gelen meslekdaşlarım durmadan bana dürtüyor. Enerji Bakanlığındaki harita sorunlarını dile getiriyorlar.

Yanımda Selçuk Üniversitesindeki arkadaşım dürtüyor. Konuş diyor, konuşuruz.

Şimdi sayın generalim bendenizi bağışlasınlar; 26 senedir hiç bir yerde söylemediğim, içimde bir sır olarak sakladığım bir konuyu dile getireceğim; yasaklarla ilgili. Artık mürürü zamana uğramıştır, her halde sanıyorum hakkında tahkikat açılmaz artık geçmiştir, nasıl olsa 26 sene oldu. (Gülüşmeler)

Bir gün torpil kullanıp -sayın gençler kullanmayın- da İstanbul'a tayinimi

yaptırdım. Oradan tuttular beni geçici görevle -o zaman Galip Beyle aramız çok iyi, nedense gittiğim zaman kalkıyor sarılıyor öpüyor; neyse kişilerle uğraşmayalım, kişilere basarak hiç bir yere gidemezsiniz- Balıkesir'e gönderdiler. Oradan da oradaki arkadaş rahatsız ve 2 çocuklu olduğu için -ben de bekardım- Marmara Adasının kadastro yapılacak, nirengisi kurulacak. Gittim Marmara adasına; rahmetli Eşref Şefik'le tanıştık, baz yeri bulamıyorum. Balazart mıdır nedir uzak bir yerden düz yüzde 5'lik meyili geçmeyen bir yerden oradan baz alıp da Marmara adasına nasıl getireceksiniz hocam? Eşref Şefik'in orda bir baktım ufak bir yer, baz büyüme sorunu da yoktur; döndüm geldim. Zaten elemanları da beğenmedim. Onlar da torpilli gitmişler, soruyorum 2 ayda genel sınırı çevirememişler, soruyorum niye; efendim efendim diyor. Bunlarla da düzgün çalışılmaz. Ankara'ya geldim, kararı verdim, tekrar İstanbul'a döneceğim; ben bu işi yapamam dedim.

Arkadaşlar dediler ki, görevden kaçmış olursun.

Gittim Galip Beye; iyi, bana bir araba şu şu şu elemanları, bir de koordinatları. Gittik Harita Genel Müdürlüğüne, koordinatları istedik.

Dün sayın bir arkadaşım Fransız'lar döneminde Hatay'daki yapılan haritadan bahsetti. Ben meslekten çok uzak kaldım; şu aşağıdakiler bana hiç cevap vermiyor ,ben başka şeylerle uğraşıyorum şimdi; bir baktım yüzde 40'ının halen daha değerlerinin, yeniliklerinin durduğunu söyledi.

Geldim; Harita Genel Müdürlüğünden -şimdi arkadaşımız içimizdedir, profesör olma ihtimali var isterim, çok bilgilidir, saygı duyduğum bir arkadaş; fakat değiştirerek anlatıyorum arkadaşım alınmasın, belki Generalimden çekinebilir- o da orada yedek subay. Gittim birkaç noktanın, nirengi noktalarının değerlerini aldım; dedi ki bu noktaların hepsini bulmayabilirsin, bir de dördüncü derecede kestirme noktasını gizli olarak sana koordinatlarını vereyim dedi. İyi ki de vermiş. (Gülüşmeler)

Gittim o Allahın dağlarına ki hele bir granit, siyanit çok sert taşların bulunduğunu yerlere gittim. Arıyorum tarıyorum yok; bir tek nirengi noktasını buldum. Keltepe edilen bir yerde dördüncü derecelik nirengi noktasını buldum. Geldik kaydettim.

Koordinatları nereden aldın dediler; ben de o zaman ne kanun biliyorum ne nizam. Medeni Kanunun 639 uncu maddesini de hayal meyal, hukuktan da nasıl geçtim ben de anlayamıyorum. Gittim şimdi arkadaşın ismini veremiyorum, gizlilik var. Dedim ki vallahi ben bu işten vaz geçtim, ne size değer veriyorum, ne nirengi değeri; ben arkadaşın ismini de vermeyem, bunu da vermeyem. Ben neyse o cesaretle sanki Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü vermiş gibi değerleri vererek biz de oranın nirengi değerlerini verdik.

Hoşgörünüze sığınarak kurultay hakkında iki kelime söyleyebilir miyim, müsaade eder misiniz?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Süreniz doluyor; iki kelime söyleyin kapatalım.

Hüseyin UĞURLU (Devamla) İki kelime, evet evet.

Kurultaylar hakkında geniş tecrübem var. Dolmabahçe Sarayında Atatürk'ün Dil Kurultayı; 1909 Selanik'teki İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kongresi. Cumhuriyetin ilanından önce İzmir İktisat Kongresi; bunun dışında isimlerini sayamayacağım birçok kongrelerin gerekçelerini inceledim. Kongrede amaç nedir?

Aziz ve muhterem dinleyenlerim; amaç gerçeklerin dile getirilmesidir. Sayın Erdal arkadaşım; aşağıda diyorum da, diyor ki bana öneri getir. İstiyor musun 2-3 öneri getireyim de titreyesiniz?.. İstiyor musunuz?

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Uğurlu, biz hiçbir öneriden titremeyiz. Ancak öneri getiriyorum diye bakın 10 dakikadır konuşuyorsunuz, bir tane not aldım; Enerji Bakanlığındaki harita sorunların dile getirilmesi diye.

Hüseyin UĞURLU (Devamla)- Öneri getiriyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Öneri olarak getirmediğiniz takdirde lütfen, sözünüzü keseceğim.

Hüseyin UĞURLU (Devamla)- Tamam öneri getiriyorum.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Net olarak; bakın hep hamasi nutuklar atıyorsunuz.

Hüseyin UĞURLU- Tamam net olarak öneri getiriyorum.

Aynı şeyi sendikada da bana söylediler. Dediler ki seçim zamanlarına daha vakit var.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Tabi tabi.

Hüseyin UĞURLU- Benim hiç de ilgim yok; öneri getiriyorum.

Geldiğim zaman şöyle bir baktım etrafa; elektronik beyin, inanın böyle. Daha ne olduğunuzu bilmiyorsunuz, çok değerlisiniz; bildiğiniz gibi değil. Biz davayı nereden kaybediyoruz; kalkıp her hangi bir yere, bakın belediyeler yerel seçimde kalkıyor bir vilayete seçimlen geliyorlar oraya. Biz her hangi bir yere genel müdür tayin ederken, müsteşar tayin ederken, bütün Türkiye genelinde görev yapacaktır, buraya genel müdür tayin ederken yönetecek arkadaş getirmemiz lazımdır; yönetilecek arkadaş değil. Bunun için de bilinçli, akademik kariyeri olan arkadaşların bir araya gelerek; bilhassa odada; hangi arkadaş bizi yönetebilir? Yoksa öyle pardesi taşıyan adamlar, gömlek taşıyan adamlar; sen genel müdürünü, müsteşarını şunu bunu tayin edersen, daha böyle çok kurultaylarda nefes tüketirsin.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Teşekkür ederim; önerinizi aldık efendim, sağolun.

Sayın Uğurlu her zamanki gibi güzel bir konuşmasını yaptığı için kendisine teşekkür ederiz; önerisini gene kaydettik. Bundan sonra müsteşarları, genel müdürleri biz seçip atayacağız; inşallah o günleri göreceğiz. (Gülüşmeler)

Sayın Cemil Candaş arkadaşımızdan da, konuyu kesin değerlendirme yaptığı için durumu biliyor; çok geciktik, çok kısa oluruk sorunu iletisin. Buyurun efendim.

Cemal CANDAŞ- Ben üniversiteden yeni mezun birisi olarak, burada tartışılan mesele hakkında bir öneride bulunacağım. Sektörün geleceği tehlikede; çünkü üniversitelerde biz de dahil mühendis yetiştirilmiyor artık. Ben öneri olarak şunu getiriyorum: Üniversitedeki eğitim incelensin, araştırılsın; nasıl mühendis yetiştiriliyor görün. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Efendim arkadaşımızın dileği, yarın bir eğitim panelimiz var; orada enine boyuna tartışılacak. Ancak ben arkadaşımızın bir şey söyleyeceğini ümit ediyordum; esas özel sektörün sorunları derken üniversiteden mezun olan arkadaşlar nelerde ne şekilde istihdam edilebiliyorlar? Kamu sektörü bugün eleman almıyor, özel sektör bir türlü kendine gelememiş; bu arkadaşlar ne olacak üniversiteden mezun olduktan sonra, onu söyleyeceğini ummuştum. Ben söylemiş olayım bunu.

Efendim, sabahtan beri en çok da beni dinlediniz. Bu da benim doğal hakkım. Peşin söyledim; ben kendi kurallarına göre kural tanımayan bir adamım, kurallarına göre yönetirim dedim. Bana tahammül ettiniz. Çok değil bir beş dakika daha tahammül edeceksiniz, ondan sonra...(Gülüşmeler) sizleri yolcu edeceğim.

Efendim mecburum 5 dakikayı daha kullanmaya. Sabahtan beri yaptığımız konuşmalardan şu anlaşılıyor: Ben bu açık oturumdan şunu anladım, aslında her ne kadar sayın hocam 40'ını yeni geçti dediyse de, bizim sektör olsun, mühendislik dalımız olsun rüştünü tam ispat etmiştir. Özel sektör yapım gücüne ve her türlü bilgiye haiz olmakla birlikte, büyük bir dağınıklık içerisinde. Bini aşkın serbest çalışan büronun olması da bunu vurguluyor. Önemli olan bir sermaye birikimi yapılamamıştır; sermaye birikiminin yapılamamasının en büyük nedeni de, bu sektöre kamudan, kamu dışında bir yerden bir artı değer girmemesi, kamudan elde edilen değerlerin de çok küçük olmasından kaynaklanıyor.

Özel sektörün bu konuda büyük açılımlarını yapabileceği, ancak sermayeyi bulmakta güçlük çektiği kesin olarak meydana çıktı. Şirket dediklerimizin bir şirket olmadığı; aslında bu sermayeyi de özel sektörün temin etme gücü olmasına rağmen, kar marjının çok düşük tutulmasından, özel sektör bugünkü enflasyonist ve para değeri kaybı karşısında böyle bir yere dıştan sermaye bulmanın imkanı olmadığı da belirginleşti. Dolayısıyla özel sektörün kamu sektörü tarafından mutlak desteklenmesi gerektiği ortaya çıktı.

Öte yandan, kamu sektöründe de özel sektör kesiminden farklı olmayan bir dağınıklık olduğunu görüyoruz. Bu bugüne kadar yapılan muhtelif toplantılarda da belirlendi; dolayısıyla Türkiye'de harita ve kadastro sistemini bir arada yürüten yeni ve anlamlı bir kuruluşa ihtiyaç olduğu açık seçik belirlendi.

Diğer taraftan işlerde sürekliliğin olmaması, her yıl programların belirlenmemiş olması, özel sektörün cesaretsizliğine, yol açtığı da görüldü. Bu nedenle en azından kamu sektörünün yıllık programların dışında, 5 yıllık programlar yaparak inandırıcı verilerle ortaya gelmelerinde zaruret olduğu meydana çıktı. Bu nedenle hepimizin bu işleri başaracağına ve güveneceğine emin olduğumuzu gördük.

Gizlilik konusunu da anlatacağımız ümidiyle, hepinize iyi günler; bizi dinlemek için zahmette bulunduğunuz için teşekkürler eder, saygılar sunarım. Sayın Turcan söz istedi; onu da vereyim. Buyurun.

Mehmet TURCAN- Ben Sayın Başkanın bunu şuunla tamamlamasını bekliyordum; affınıza sığınarak ben öneriyorum: Görüşülen konuları gerçekten inceleyip bir sonuca bağlayacak, Oda denetiminde bir komisyonun kurulmasını öneriyorum; zorunludur bu komisyon. Komisyon çalışmasını yapıp bu komisyonun çalışmasına hep beraber katkıda bulunarak olayı çözmeliyiz. Teşekkür ederim.

AÇIK OTURUM YÜRÜTÜCÜSÜ- Sayın Turcan'a açıklamasından dolayı teşekkür ediyorum; Oda bunu değerlendirecektir. Oda gayet tabi ki konunun ne kadar hassas olduğunu biliyor. Değerlendirmesini yaptığında da bu konuların değerlendirilmesi için yeni bir komisyon kurulacağını ümit ediyorum.

Teşekkür eder, saygılar sunar, iyi günler dilerim efendim. Oturumu kapatıyorum.

(Kapanma Saati: 18.45)